

ORION
TILINPÄÄTÖS JA
TOIMINTAKERTOMUS
2020

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2020	3
Konsernin tunnusluvut	30
Orionin osakkeiden perustietoja	36
Tunnuslukujen laskentaperusteet	37
Konsernitilinpäätös (IFRS)	
Konsernin laaja tuloslaskelma	38
Konsernitase	39
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	40
Konsernin rahavirtalaskelma	41
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	
1 Konsernitilinpäätöksen esittämisperusta	42
2 Liiketoiminnan tuloksellisuus	
2.1 Myyntituotot asiakassopimuksista	45
2.2 Liiketoiminnan kulut ja liiketoiminnan muut tuotot	50
2.3 Rahoitustuotot ja -kulut	51
2.4 Osakekohtainen tulos ja osinko	52
3 Sijoitettu pääoma	
3.1 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	53
3.2 Aineettomat hyödykkeet	58
3.3 Yhteiset toiminnot	61
3.4 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	61
3.5 Vaihto-omaisuus	62
3.6 Myyntisaamiset ja muut saamiset	62
3.7 Varaukset	64
3.8 Ostovelat ja muut velat	64
4 Henkilöstö	
4.1 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	66
4.2 Eläkesaamiset ja -veloitteet	69
5 Tuloverot ja laskennalliset verot	
5.1 Tuloverot	73
5.2 Laskennalliset verot	74
6 Rahoitus- ja pääomarakenne	
6.1 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	75
6.2 Rahoitusriskien hallinta	79
6.3 Oma pääoma	82
6.4 Korolliset velat	84
6.5 Rahavarat	84
6.6 Muut sijoitukset	84
6.7 Johdannaissopimukset	84
6.8 Ehdolliset velat ja vastuut	85
7 Muut liitetiedot	
7.1 Lähipiiritapahtumat	86
7.2 Tilintarkastajan palkkiot	86
7.3 Konserniyritykset	87
7.4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat	87
Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)	
Tuloslaskelma	88
Tase	89
Rahoituslaskelma	90
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	91
Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta	108

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavia tunnuslukuja

	2018	2019	2020
Liikevaihto, milj. EUR	977,5	1 051,0	1 078,1
Käyttökate (EBITDA), milj. EUR	293,9	308,9	336,5
% liikevaihdosta	30,1 %	29,4 %	31,2 %
Liikevoitto, milj. EUR	252,8	252,8	280,1
% liikevaihdosta	25,9 %	24,1 %	26,0 %
Voitto ennen veroja, milj. EUR	248,4	250,8	278,3
% liikevaihdosta	25,4 %	23,9 %	25,8 %
Tilikauden voitto, milj. EUR	197,3	200,4	219,9
% liikevaihdosta	20,2 %	19,1 %	20,4 %
T&K-kulut, milj. EUR	104,0	119,3	123,2
% liikevaihdosta	10,6 %	11,3 %	11,4 %
Investoinnit, milj. EUR	64,8	42,6	48,5
% liikevaihdosta	6,6 %	4,0 %	4,5 %
Korolliset nettovelat, milj. EUR	-132,1	-139,1	-185,8
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	2,35	1,43	1,56
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	2,32	1,68	1,85
Omavaraisuusaste, %	68,8 %	76,7 %	66,7 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-17,1 %	-17,8 %	-25,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	44,3 %	29,9 %	34,8 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	45,5 %	25,8 %	29,1 %
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä	3 179	3 251	3 337

Tapahtumia tilikaudella 2020

- 23.1.2020 Japanin terveystieteiden ministeriö myönsi darolutamidille myyntiluvan etäpesäkkeettömän, hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen (kastraatioresistentin) eturauhassyövän (nmCRPC) hoitoon.
- 30.1.2020 Orion ilmoitti, että uudet tulokset ARAMIS-tutkimuksesta osoittavat darolutamidin ja tavanomaisen hormonaalisen hoidon yhdistelmän lisäävän merkittävästi etäpesäkkeetöntä kastraatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten kokonaiselinaikaa.
- 31.1.2020 Euroopan lääkeviraston (EMA) ihmislääkekomitea (CHMP) antoi myönteisen lausunnon suosittaen darolutamidin myyntiluvan myöntämistä.
- 5.3.2020 Orion ilmoitti, että yhtiön tutkimus- ja kehitysjohtaja Christer Nordstedt on irtisanoutunut yhtiön palveluksesta perhesyistä johtuen.
- 19.3.2020 Orion peruutti 25.3.2020 koolle kutsutun yhtiökokouksen koronavirustilanteen vuoksi.
- 30.3.2020 Nubeqa®-lääke (darolutamidi) sai myyntiluvan EU:ssa etäpesäkkeettömän, hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen eturauhassyövän uutena hoitona.
- 24.4.2020 Orion paransi näkymäarviotaan vuodelle 2020.
- 28.4.2020 Orion ilmoitti, että Orion-konsernin Kasvuhankkeet-yksiköstä vastaava johtaja ja Orion-konsernin johtoryhmän jäsen Markku Huhta-Koivisto jää eläkkeelle heinäkuussa 2020 ja pois Orion-konsernin johtoryhmästä 1.5.2020 lukien.
- 6.5.2020 Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä.
- 25.5.2020 Orion ilmoitti, että yhtiön tutkimus- ja tuotekehitysjohtajaksi on nimitetty 1.6.2020 lukien professori Outi Vaarala.
- 15.6.2020 Orion päätti yhteistilillä olevien osakkeiden mitätöinnistä.
- 25.6.2020 Yhteistilillä olevien osakkeiden mitätöinti merkittiin kaupparekisteriin.
- 8.7.2020 Orion paransi näkymäarviotaan vuodelle 2020.
- 28.7.2020 Orion ilmoitti, että suun kautta annosteltavan levosimendaanin tehoa ALS-potilaiden hoidossa arvioiva Orionin faasi 3 REFALS-tutkimus ei saavuttanut asetettuja tavoitteitaan.
- 10.9.2020 New England Journal of Medicine julkaisi darolutamidin lopulliset kokonaiselinaikaa koskevat tulokset, jotka osoittavat hoidon pidentävän merkittävästi etäpesäkkeetöntä kastraatioresistenttiä eturauhassyöpää sairastavien miesten elinaikaa.
- 10.9.2020 Orion kertoi, että yhtiö suunnittelee uudistavansa tutkimuksen ja tuotekehityksenä strategiaa ja organisaatiota.
- 19.10.2020 Orion ilmoitti, että tutkimusta ja tuotekehitystä koskeneet yt-neuvottelut ovat päättyneet.
- 19.10.2020 Orion paransi näkymäarviotaan vuodelle 2020.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

- 18.1.2021 Orion Eläinlääkkeet ja Vetoquinol ilmoittivat laajentavansa yhteistyötään.
- 8.2.2021 Orion ja Bayer ilmoittivat aloittavansa uuden kolmannen vaiheen ARANOTE-tutkimuksen darolutamidilla.

Taloudellinen katsaus

Muutos liikevaihdon raportoinnissa

Orion on raportoinut osavuositarkastuksesta tammi-maaliskuu 2020 alkaen Fermionin ulkoisen liikevaihdon sekä Orionin sopimusvalmistuksen liikevaihdon yhdessä. Liikevaihdon yhteydessä raportoitava erä ”Muut toiminnot” sisältää pääasiassa valuuttakurssimuutosten vaikutuksen konsernin liikevaihtoon.

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2020 oli 1 078 (1 051) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %. Valuuttakurssien vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli 16 miljoonaa euroa negatiivinen. Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2020 oli 460 (458) miljoonaa euroa. Näiden tuotteiden osuus kokonaisliikevaihdosta oli 43 % (44 %).

Vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla liikevaihto kasvoi selvästi vuoteen 2019 verrattuna johtuen muun muassa COVID-19-pandemian aiheuttamasta kysyntäpiikistä maaliskuussa sekä etappimaksujen ajoituksesta. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla liikevaihto laski vuoteen 2019 verrattuna johtuen muun muassa etappimaksujen ja partneritoimitusten ajoituksista, alkuvuoden kysyntäpiikin vaikutusten tasaantumisesta sekä vertailukauden 2019 erittäin vahvasta loppuvuodesta.

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto oli 280 (253) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 11 %. Käyttökate oli 337 (309) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 9 %.

Paikallisissa valuutoissa lasketun liikevaihdon kasvun vaikutus tuote- ja palvelumyynnin bruttokatteeseen oli 25 miljoonaa positiivinen. Hintojen, kustannusten ja tuotevalikoiman muutosten vaikutus oli yhteensä 9 miljoonaa positiivinen ja valuuttakurssimuutosten vaikutus 14 miljoonaa euroa negatiivinen. Kustannustason paranemiseen vaikuttivat esimerkiksi tuotantolaitosten korkea käyttöaste sekä hävikin pieneneminen. Kokonaisuutena näiden erien yhteisvaikutuksen myötä tuote- ja palvelumyynnin bruttokate oli 20 miljoonaa euroa vertailukautta korkeampi.

Etappimaksujen osuus liikevaihdosta ja -voitosta oli 42 (51) miljoonaa euroa ja rojaltien 19 (11) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muiden tuottojen kasvu paransi liikevoittoa 3 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kulut laskivat 6 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kulut

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut laskivat 5 % ja olivat 204 (216) miljoonaa euroa. COVID-19-pandemian vuoksi etenkin matkustuskulut pienenevät selvästi. Kulut kuitenkin olivat loppuvuonna selkeästi korkeammat kuin aiemmin vuoden kuluessa lähinnä loppuvuoteen ajoittuneiden markkinointipanostusten takia.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 123 (119) miljoonaa euroa, ja ne kasvoivat 3 %. T&K-kulut kasvoivat loppuvuonna vertailukaudesta lähinnä kliinisten tutkimusten ajoitusten, kuten uuden ARANOTE-tutkimuksen, takia. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin tämän katsauksen osiossa ’Tutkimus ja kehitys’.

Hallinnon kulut olivat 49 (48) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut olivat yhteensä 5 (2) miljoonaa euroa positiivisia.

Konsernin voitto

Kauden voitto oli 220 (200) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,56 (1,43) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 5,21 (5,55) euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 35 % (30 %), ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 29 % (26 %).

Tase ja rahoitusasema

Konsernin nettovelkaantumisaste oli -25 % (-18 %) ja omavaraisuusaste oli 67 % (77 %).

Konsernitaseen vieras pääoma 31.12.2020 oli 384 (256) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 109 (10) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaista velkaa oli 105 (7) miljoonaa euroa. Orion nosti vuoden aikana 100 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan Euroopan investointipankista. Lainalla varmistetaan yhtiön hyvä likviditeetti koronaviruspandemian aiheuttamista mahdollisista vaikutuksista huolimatta. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä nostettu 50 miljoonan euron lyhytaikainen laina maksettiin pois kolmannella vuosineljänneksellä. Orionilla ei ole tällä hetkellä tiedossa seikkoja, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yhtiön likviditeettiin heikentävästi.

Katsauskauden lopussa konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset olivat 294 (149) miljoonaa euroa.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta oli 299 (271) miljoonaa euroa. Rahavirta parani sekä tuloksen kasvun että käyttöpääoman pienenemisen ansiosta. Käyttöpääoma pieneni vuoden kuluessa 27 miljoonaa euroa huolimatta siitä, että COVID-19-pandemian vuoksi varastoja on kasvatettu.

Investointien rahavirta oli -40 (-34) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -115 (-371) miljoonaa euroa. Ero vertailukauteen johtuu lainamäärien muutoksesta. Vuoden 2020 aikana lainojen nettomäärä kasvoi 100 miljoonaa euroa. Vertailukaudella puolestaan maksettiin pois erääntynyt 150 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 49 (43) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden osuus oli 37 (35) miljoonaa euroa ja aineettomien hyödykkeiden osuus 12 (7) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet vuonna 2020

TAVOITE	KEHITYS 1-12/2020
Eturauhassyöpälääke darolutamidin lanseeraaminen ja kaupallistaminen yhdessä Bayerin kanssa. Tutkimus- ja kehitysyhteistyön jatkaminen ARASENS-hankkeessa (levinnyt eturauhassyöpä) molekyylin käyttöindikaation laajentamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Darolutamidin ensimmäiset kaupalliset myynnit Japanissa ja EU:ssa. ○ Täyteen rekrytoitun ARASENS-tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2021.
Suun kautta annosteltavan levosimendaanin (ODM-109) kliinisen vaiheen III -kehitystyö (REFALS) ALS-taudin oireiden hoitoon sekä lääkkeen mahdollisen kaupallistamisen valmistelu. Tutkimus- ja kehitystoiminnassa eri hankkeiden mahdollisuuksia tarkastellaan osana koko tutkimusportfoliota.	<ul style="list-style-type: none"> ○ REFALS-tutkimus ei saavuttanut asetettuja tavoitteitaan. ○ Orion ei toistaiseksi ole suunnittelemassa kaupallisten toimintojen perustamista Yhdysvaltoihin. ○ Orionilla on meneillään neuvottelut mahdollisen kumppanin kanssa ODM-203:n viemisestä seuraavaan kehitysvaiheeseen.
Orionin aseman vahvistaminen Suomen merkittävimpänä geneeristen lääkkeiden tarjoajana sekä kilpailukykyinen hinnoittelu. Erityistuotteiden kilpailukykyisen tuoteportfolion kehittäminen ja tuotelanseerausten vahvistaminen.	Itsehoitotuotteissa ja viitehintaissa reseptilääkkeissä Orion selkeä markkinajohtaja ja kasvoi markkinaa nopeammin. Tuoteportfoliota kasvatettiin ja kehitettiin suunnitellusti.
Easyhaler®-tuoteportfolion kasvun vauhdittaminen ja markkina-aseman vahvistaminen. Salmeteroli-flutikasoni Easyhaler®-tuotteen lanseerauksen eteneminen Euroopassa.	Easyhaler®-tuoteportfolion myynti kasvoi 10 prosenttia.
Uusien sisäänlisensointimahdollisuuksien arvioiminen Euroopassa erityisesti sairaalahoidon alueella.	Työ jatkuu. Vuonna 2020 muutama merkittävä sisäänlisensointisopimus Erityistuotteet-yksikössä.

Liiketoiminnan keskeiset tavoitteet vuonna 2021

TAVOITE		Toteuma
Nubeqa®	Myynnin kasvun tukeminen ja myynninedistäminen Euroopassa yhdessä Bayerin kanssa	Meneillään
	Positiiviset tulokset faasi III ARASENS-tutkimuksesta	Meneillään
	Faasi III ARANOTE-tutkimuksen edistäminen yhdessä Bayerin kanssa	Meneillään
Easyhaler®-tuoteportfolio	Myynnin kasvattaminen	Meneillään
ODM-208	Kehitysohjelman edistäminen suunnitelman mukaisesti	Meneillään
Suomi	Markkina-aseman ylläpitäminen ja vahvistaminen	Meneillään
Skandinavia	Orionin aseman vahvistaminen geneerisissä reseptilääkkeissä ja itsehoitotuotteissa	Meneillään
Tulevan kasvun mahdollistaminen	Uusien tuotteiden sisäänlisensointi	Meneillään
	Portfolion kasvattaminen tuoteostoin ja yritysjärjestelyin	Meneillään

Orion seuraa näiden tavoitteiden toteutumista säännöllisesti taloudellisissa katsauksissaan.

Liiketoimintakatsaus

Katsaus Suomen ihmislääkemarkkinoihin

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, jonka osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta on yli neljäsosa. Pharmarketin tilastoinnin (1-12/2020) mukaan Orionin ihmislääkkeiden kokonaismyynti vuonna 2020, pitäen sisällään lääkkeellisten ja ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnin, kasvoi hieman markkinaa hitaammin. COVID-19-epidemia lisäsi maaliskuussa voimakkaasti kysyntää, mutta tämän kysyntäpiikin vaikutus pääosin tasaantui vuoden kuluessa.

Orionin suurin tuoteryhmä Suomessa on viitehintaisten reseptilääkkeiden apteekkikanava. Orionin viitehintaisten reseptilääkkeiden myynti kasvoi vertailukaudesta markkinaa nopeammin jatkuvasta kireästä hintakilpailusta sekä tuotteiden saatavuushäiriöistä huolimatta. Viitehintaisten lääkkeiden keskihinta markkinoilla laski noin 5 % vertailukaudesta (Lähde: Pharmarket). Hintakilpailun merkitys on ollut Orionille huomattava, johtuen yhtiön laajasta tuotevalikoimasta ja merkittävästä markkinaosuudesta Suomessa.

Haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta Orion on säilyttänyt asemansa Suomen johtavana lääkemarkkinoijana. Orionilla on erityisen vahva asema sekä viitehintaisten reseptilääkkeissä että itsehoitotuotteissa, joissa molemmissa sillä on neljänneksen markkinaosuus.

Ihmislääkkeiden myynti Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

milj. EUR	1-12/20	1-12/19	Muutos %
Ihmislääkkeiden kokonaismyynti (sairaala- ja apteekkikanava)			
Markkina	2 903	2 859	+2 %
Orion	316	314	+0 %
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)			
Markkina	1 646	1 602	+3 %
Orion	182	178	+2 %
Viitehintaisten reseptilääkkeet (apteekkikanava)*			
Markkina	449	452	-1 %
Orion	110	108	+2 %
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)			
Markkina	404	399	+1 %
Orion	104	100	+4 %

* Viitehintaisten reseptilääkkeet –ryhmän tilasto huomioi tuotteet, jotka tilaston laatimishetkellä ovat viitehintaisten reseptilääkkeitä. Tämän vuoksi vertailukauden myynti- tai markkinaosuusluvut saattavat poiketa aiemmin julkaistuista tiedoista.

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2020

Orionin markkinaosuus ihmislääkkeiden myynnistä Suomessa (lääkkeelliset ja ei-lääkkeelliset tuotteet):

Orionin markkinaosuus, %	1-12/20	1-12/19
Ihmislääkkeet kokonaisuudessaan (apteekki- ja sairaalakanava)	11 %	11 %
Kaikki reseptilääkkeet yhteensä (apteekkikanava)	11 %	11 %
Viitehintaisten reseptilääkkeet (apteekkikanava)*	25 %	24 %
Itsehoitotuotteet (apteekkikanava)	26 %	25 %

* Viitehintaisten reseptilääkkeet –ryhmän tilasto huomioi tuotteet, jotka tilaston laatimishetkellä ovat viitehintaisten reseptilääkkeitä. Tämän vuoksi vertailukauden myynti- tai markkinaosuusluvut saattavat poiketa aiemmin julkaistuista tiedoista.

Lähde: Pharmarket lääkemyyntitilastot 1-12/2020

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-yksikön tuotteisto koostuu patenttisuojatuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: neurologisiin sairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä inhaloitaviin keuhkolääkkeisiin Easyhaler®-tuoteportfolion alla.

Alkuperälääkkeet-yksikön liikevaihto vuonna 2020 oli 420 (406) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %.

Liikevaihto tuotteittain

milj. EUR	1-12/20	1-12/19	Muutos %
Easyhaler®-tuoteportfolio	115,1	104,5	+10,2 %
Stalevo®, Comtess® ja Comtan®	98,6	97,5	+1,1 %
Simdax®	62,1	67,6	-8,1 %
Dexdor®	54,8	56,6	-3,2 %
Nubeqa®*	16,6	2,3	+609,3 %
Muut**	72,9	77,5	-5,9 %
YHTEENSÄ	420,2	406,1	+3,5 %

*) sisältää Orionin kirjaaman tuotemyynnin Bayerille ja rojalitit

**) sisältää etappimaksuja ja tuotteita kuten Enanton®, Precedex® sekä kliiniseen tutkimuskäyttöön myytyjä valmisteita. Vuonna 2020 kliiniseen tutkimuskäyttöön myydyin darolutamidin liikevaihto oli 11,6 (0,8) miljoonaa euroa.

Easyhaler® on Orionin kehittämä, kuivajauhemuotoisia lääkkeitä annosteleva inhalaattori, johon Orion on kehittänyt lääkkeitä useista tunnetuista geneerisistä vaikuttavista aineista (salbutamoli, beklometasoni, budesonidi, formoteroli, salmeteroli ja flutikasoni). Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitettuna Easyhaler®-tuoteportfolion yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2020 oli 115 (104) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 10 %. COVID-19-pandemia lisäsi maaliskuussa hetkellisesti kysyntää, mutta vuoden kuluessa kysyntä tasaantui ja vuoden lopulla myynti jäi edellisvuodesta. Orionin arvion mukaan loppuvuoden kehitykseen vaikuttivat asiakkaiden varastojen taseus alkuvuoden kovan kysynnän jälkeen sekä eri puolilla Eurooppaa kiristyneiden koronarajoitusten vuoksi vähentyneet vastaanottokäynnit. Budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen myynti kasvoi 15 % ja oli 72 (62) miljoonaa euroa. Muiden Easyhaler®-tuotteiden yhteenlaskettu myynti oli 43 (42) miljoonaa euroa.

Orionin lisäksi rinnakkaismarkkinointikumppani Menarini myy budesonidi-formoteroli-valmistetta Ranskassa ja muutamassa Etelä-Euroopan maassa. Myös Euroopan ulkopuolella on jätetty ensimmäiset myyntilupahakemukset. Menarini vastaa budesonidi-formoteroli-yhdistelmävalmisteen myynnistä Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Hikma Pharmaceuticals PLC Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa.

Salmeteroli-flutikasoni-yhdistelmävalmisteen myynti on käynnistynyt useissa Euroopan maissa, mutta kehitys on ollut ennakoitua hitaampaa eikä tuotteella toistaiseksi ole olennaista vaikutusta koko tuoteperheen liikevaihtoon.

Orionin Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettuja lääkkeitä ovat Stalevo® (vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi). Niiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2020 oli 99 (98) miljoonaa euroa eli vuoden 2020 alussa ennustetulla tasolla. Vuoden sisällä nähty myynnin vaihtelu johtui partneritoimitusten ajoituksista.

Japania lukuunottamatta Parkinson-lääkkeiden jakelusopimukset Novartiksen kanssa päättyivät vuoden 2020 kuluessa. Orion on valtaosalla näistä markkinoista tehnyt jakelusopimukset uusien partnereiden kanssa. Singaporessa, Thaimaassa ja Malesiassa Orion myy näitä tuotteita omien myyntiorganisaatioiden avulla.

Parkinson-lääkkeiden myynnin jakauma:

milj. EUR	1-12/2020	1-12/2019	Muutos %
Toimitukset keskeisille partnereille	50	52	-3 %
Orionin oma myynti	48	46	+6 %

Orionin Dexdor®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomidiini) liikevaihto oli 55 (57) miljoonaa euroa. Myynti oli erittäin vahvaa maaliskuussa johtuen COVID-19-pandemian aiheuttamasta kysynnän kasvusta sekä joidenkin kilpailevien tuotteiden puutteista markkinoilla. Kesällä tuotteen kysyntä laski tasolle, johon sen oli vuoden alussa ennakoitu laskevan geneerisen kilpailun vuoksi, mutta vuoden lopulla kysyntä taas

hieman vahvistui. Tämän vuoksi Dexdor®-valmisteen myynti vuonna 2020 oli edellisvuoden tasolla, vaikka tuotteen geneerinen kilpailu on alkanut ja laajentunut Euroopassa. COVID-19 näkyi myös Precedex®-tuotteen myynnissä, joka kehittyi vuoden aika selvästi ennakoitua paremmin pääosin kevään kysyntäpiikin ansiosta. Precedex®-tuotteen myynti vuonna 2020 oli 12 (13) miljoonaa euroa.

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettua Simdax®-lääkettä (levosimendaani) myydään maailmanlaajuisesti yhteensä noin 60 maassa. Tuotteen liikevaihto vuonna 2020 oli 62 (68) miljoonaa euroa, ja se laski 8 %. Myynti kääntyi loppuvuonna selvään laskuun COVID-19-pandemian takia vähentyneiden ennalta suunniteltujen sairaalakäyntien vuoksi ja joillain markkinoilla koettujen hintojen laskun vuoksi. Simdax® on nestemuotoinen infuusiokonsentraatti, jonka formulaatiopatentti päättyi keskeisillä markkinoilla syyskuussa 2020.

Etäpesäkkeettömän, tavanomaiselle hormonaaliselle hoidolle vastustuskykyisen eturauhassyövän hoitoon tarkoitettua Nubeqa®-lääkettä (darolutamidi) Orionin tuotemyynteihin kirjaamat toimitukset Bayerille ja rojalteihin kirjaama myynti vuonna 2020 oli yhteensä 17 (2) miljoonaa euroa. Lisäksi Orion kirjasi tuotteen ensimmäisistä myynneistä EU:ssa ja Japanissa yhteensä 28 miljoonan euron etappimaksut. Vertailukaudella elokuussa 2019 Orion kirjasi tuotteen ensimmäisestä myynnistä USA:ssa 45 miljoonan euron etappimaksun.

Bayerilla on darolutamidin kaupalliset oikeudet maailmanlaajuisesti. Euroopassa Orion ja Bayer ovat kuitenkin sopineet yhteisestä myynninedistämisestä. Lisäksi Orion vastaa tuotteen valmistuksesta maailmanlaajuisille markkinoille. Orion saa darolutamidin maailmanlaajuisesta tuotemyynnistä porrastettua rojalta, joka tulee olemaan noin 20 % sisältäen myös tuotemyynin Bayerille. Alkuvaiheessa rojalta on hieman alempi ja myynnin kasvaessa rojalta voi olla jonkin verran suurempi. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen maailmanlaajuisen vuotuisten myyntirajojen täytyessä ensimmäisen kerran.

Erityistuotteet

Patenttisuojoittomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä, itsehoitotuotteista ja biosimilaareista muodostuvan Erityistuotteet-yksikön liikevaihto vuonna 2020 oli 498 (486) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %. COVID-19-pandemia aiheutti maaliskuussa Suomessa ja muilla päämarkkinoilla lääkkeiden hamstraustilmiön, joka osin selittää Erityistuotteet-yksikön liikevaihdon koko vuoden kehitystä. Tuotteiden perustarve ei kuitenkaan Orionin arvion mukaan ole olennaisesti muuttunut, ja kysyntäpiikin vaikutus tasaantuikin pitkälti loppuvuoden aikana. Joidenkin tuotteiden, kuten geneeristen deksmedetomidini-valmisteiden, koko vuoden myynti oli kuitenkin pandemian vuoksi vuoden alussa ennakoitua suurempi. Toisaalta joidenkin tuotteiden myynti oli ennakoitua pienempää muun muassa pandemiarajoitusten vuoksi. Kokonaisuutena liiketoiminta kehittyi kuitenkin monin paikoin hyvin COVID-19-vaikutuksista riippumatta. Biosimilaarien liikevaihdon odotettu selvä lasku vaikutti negatiivisesti koko yksikön liikevaihtoon.

Vuoden 2020 aikana Erityistuotteet-yksikkö solmi uusia sisänlisensiointisopimuksia koskien kehitys- tai rekisteröintivaiheessa olevia tuotteita. Kehitys- ja rekisteröintihankkeiden onnistuessa näiden tuotteiden arvioidaan pääsevän markkinoille asteittain tulevien vuosien aikana ja niiden pitkän aikavälin yhteenlaskettu myyntipotentiaali ylittää 80 miljoonaa euroa.

Erityistuotteiden liikevaihdon jakauma tuoteryhmittäin 1-12/2020:

milj. EUR	1-12/2020	1-12/2019	Muutos %	Osuus yksikön liikevaihdosta 1-12/2020	Osuus yksikön liikevaihdosta 1-12/2019
Geneeriset reseptilääkkeet	358	331	+8 %	72 %	68 %
Itsehoitotuotteet	122	118	+4 %	25 %	24 %
Biosimilaarit	18	38	-53 %	3 %	8 %
YHTEENSÄ	498	486	+3 %		

Erityistuotteet-yksikön tärkeimmät markkina-alueet ovat Suomi, Skandinaavia sekä itäinen Eurooppa ja Venäjä. Suomessa yksikön myynti vuonna 2020 kasvoi 3 %, ja oli 280 (272) miljoonaa euroa. Kasvu johtuu pääosin COVID-19-epidemian maaliskuussa aiheuttamasta itsehoitotuotteiden sekä reseptilääkkeiden kysyntäpiikistä. Negatiivisesti liikevaihtoon vaikuttivat hintakilpailusta johtuva geneeristen lääkkeiden hintojen lasku sekä muista syistä kuin COVID-19-pandemiasta johtuvat saatavuushäiriöt. Vaikutus oli kuitenkin selvästi pienempi kuin muutamana aiempina vuonna.

Skandinaviassa Erityistuotteiden myynti oli 78 (89) miljoonaa euroa, ja se laski 12 %. Lasku johtuu biosimilaarien odotetusta selvästä myynnin pienenemisestä. Geneeristen reseptilääkkeiden vahva kysyntä vuoden aikana ja etenkin maaliskuussa lievensi Erityistuotteiden liikevaihdon laskua Skandinaviassa.

Itäisessä Euroopassa sekä Venäjällä Erytist tuotteiden myynti oli 70 (68) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %. Erytist tuotteiden myynti muilla alueilla kuin Suomessa, Skandinaviassa ja Itäisessä Euroopassa sekä Venäjällä kasvoi 23 %, ja oli 71 (57) miljoonaa euroa. Kasvu tuli muun muassa COVID-19-pandemian vuoksi lisääntyneestä geneeristen deksmedetomidiini-tuotteiden myynnistä.

Erytist tuotteiden liikevaihdosta 72 (68) % tuli geneerisistä reseptilääkkeistä, 25 (24) % itsehoitotuotteista ja 3 (8) % biosimilaareista. Biosimilaarien liikevaihto oli yhteensä 18 (38) miljoonaa euroa, ja se laski 53 %. Odotettu lasku johtuu hävityistä tarjouskilpailuista. Orionin jakelemissa biosimilaarituotteita ovat Remsima® (infliksiimabi), Ritemvia® (rituximabi) ja Amgevita® (adalimumabi). Osavuosikatsauksesta 1-3/2021 alkaen Orion ei raportoi nykyistä biosimilaariliiketoimintaa erikseen, vaan biosimilaarit raportoidaan osana geneerisiä reseptilääkkeitä.

Eläinlääkkeet

Pohjoismaissa ja osassa itäistä Eurooppaa Orion myy itse eläinlääkkeitä, ja muilla alueilla yhtiö toimii partnerien kautta. Lisäksi Orion markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden muiden yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Orionin Eläinlääkkeet-yksiköllä on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa.

Eläinlääkkeet-yksikön liikevaihto vuonna 2020 oli 89 (86) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 4 %. Yksikön liikevaihdosta 39 % (42 %) eli 35 (36) miljoonaa euroa muodostui eläinrauhotteiden myynnistä. Tuoteperheeseen kuuluvat Orionin eläinrauhotteet Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini) ja Domosedan® (detomidiini) sekä rauhoitteiden vastavaikuttaja Antisedan® (atipametsoli).

Yhdysvaltain lääkeviranomainen FDA myönsi kesäkuussa 2020 myyntiluvan Orionin Eläinlääkkeet-yksikön Clevor®-tuotteelle, jonka lanseeraus alkoi vuoden aikana Euroopassa. Clevor®, jossa vaikuttavana aineena on ropiniroli, on silmätippamuotoinen lääke, jonka tarkoituksena on saada koira oksentamaan. Lääkettä voidaan hyödyntää muun muassa koirien myrkytystilanteiden hoidossa. Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2021 Orion ilmoitti tehneensä Vetoquinolin kanssa sopimuksen Orionin Clevor®-tuotteen jakelusta Yhdysvalloissa.

Eläinlääkeyhtiö Zoetiken tuotteiden jakelu Orionin kautta Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa päättyi 31.12.2020, koska Zoetis perustaa maihin omat myynti- ja markkinointitoiminnot. Zoetiken tuotteiden jakelu näissä maissa toi Orionille liikevaihtoa noin 28 miljoonaa euroa vuonna 2020. Tuoteportfolion vaikutus Orion-konsernin liikevoittoon ei ollut olennainen. Sopimuksen päättyminen avaa mahdollisuuksia hyödyntää Orionin vahvaa ja osaavaa myyntiverkostoa Skandinaviassa yhteistyössä muiden eläinlääkeyhtiöiden kanssa.

Fermion ja sopimusvalmistus

Fermion valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön, ja sen tuoteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Fermion valmistaa vaikuttavat aineet Orionin omiin alkuperälääkkeisiin. Muille lääkeyhtiöille Fermion valmistaa geneerisiä lääkeaineita sekä tarjoaa sopimusvalmistuspalveluita uusien vaikuttavien lääkeaineiden kehitykseen ja valmistukseen.

Fermionin ja sopimusvalmistuksen liikevaihto ilman toimituksia Orionin omaan käyttöön kasvoi 6 % ja oli 75 (71) miljoonaa euroa. Lääkeraaka-aineiden kaupassa tilaussyklit ovat viime vuosina muuttuneet yhä lyhyemmiksi, ja tämä on johtanut liiketoiminnan volyymin aiempaa selkeästi suurempaan vaihteluun vuoden kuluessa ja eri vuosien välillä. Fermionin tuotteiden kysyntä on ollut hyvää ja tuotantokapasiteetti on ollut lähes täydessä käytössä.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimus- ja kehityskulut kasvoivat 3 % vuonna 2020 ja olivat 123 (119) miljoonaa euroa. Niiden osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös nykyisen tuotteen kehittämiseen liittyviä kustannuksia. Orionin lääketutkimuksen ydinterapia-alueita ovat neurologiset sairaudet, syöpäsairaudet ja hengityselinsairaudet, joiden hoitoon Orion kehittää inhaloitavia keuhkolääkkeitä.

COVID-19-pandemian aikana Orion on keskittynyt huolehtimaan kliinisissä kehityshankkeissa mukana olevien potilaiden turvallisuudesta ja hoidon jatkuvuudesta. Poikkeuksellinen tilanne saattaa kuitenkin viivästyttää meneillään olevia hankkeita. Esimerkiksi vuonna 2020 ODM-208- ja ODM-209-hankkeiden potilasrekrytoinneissa oli COVID-19:n vuoksi viivästyksiä.

Professori Outi Vaarala aloitti Orionin tutkimus- ja tuotekehitysjohtajana kesäkuussa 2020. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla Orion fokusoi uudelleen tutkimus- ja tuotekehitystoimintoihin sekä muutti toiminnon strategiaa. Muutoksilla ja organisaatiouudistuksella tavoitellaan yhtiön tutkimus- ja tuotekehitysportfolioon vahvistamista sekä tutkimushankkeiden nopeampaa etenemistä. Muutokset kohdistuivat koko Tutkimus ja tuotekehitys -organisaatioon, ja yhtiö kävi sitä koskevat yt-neuvottelut Suomessa.

Keskeiset kliiniset kehityshankkeet

Projekti/molekyylä	Käyttöaihe	FAASI			Rekisteröinti
		I	II	III*	
Darolutamidi ¹⁾ ARASENS	Eturauhassyöpä (mHSPC)	I	II	III*	
Darolutamidi ¹⁾ ARANOTE	Eturauhassyöpä (mHSPC)	I	II	III*	
ODM-208 (CYP11A1-estäjä)	Eturauhassyöpä (CRPC)	I	II*		
ODM-209 (CYP11A1-estäjä)	Eturauhassyöpä (CRPC), rintasyöpä	I*			
Easyhaler® tiotropium	Keuhkoastma	Bioekvivalenssitutkimus*			
Uusi kuivajauheinhalaattori / indakateroli-glykopyrronium	Keuhkoastma	Bioekvivalenssitutkimus*			
¹⁾ Yhteistyössä Bayerin kanssa		II	= Vaihe valmis		= Status muuttunut
		II*	= Vaihe meneillään		

Orionilla on käynnissä hanke astman ja keuhkoastman hoitoon tarkoitettun Easyhaler®-tuoteportfolioon laajentamiseksi. Orion kehittää tiotropium-valmistetta Euroopan markkinoille, ja valmisteen bioekvivalenssitutkimus on meneillään. Tiotropium on pitkävaikutteinen keuhkoputkia avaava antikolinerginen, jota käytetään keuhkoastman hoidossa.

Vahvistaakseen asemansa hengityselinsairauksien hoidossa Orion kehittää uuden sukupolven kuivajauheinhalaattoria ja yhtiö on aloittanut uudella laitealustalla ensimmäisen tuotekehityshankkeen. Orion kehittää keuhkoastman hoitoon tarkoitettua indakateroli-glykopyrronium-yhdistelmävalmistetta pääsääntöisesti Euroopan markkinoille, ja valmisteen kehitykseen liittyvä bioekvivalenssitutkimus on käynnistymässä. Glykopyrronium ja indakateroli ovat pitkävaikutteisia keuhkoputkia avaavia lääkkeitä.

Lisäksi Orionilla on yhteistyössä Propeller Healthin kanssa meneillään kehityshanke, jossa Easyhaler®-laitteeseen liitetään sensori, joka monitoroi laitteen käyttöä.

Orionilla ja Bayerilla on käynnissä kliinisen vaiheen III -tutkimus (ARASENS), jossa tutkitaan darolutamidin tehoa ja turvallisuutta niillä potilailla, joilla on vasta diagnosoitu levinnyt hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC) ja jotka ovat aloittamassa hormoniterapiaa. Hoitona on darolutamidi yhdistettynä hormoniterapiaan (androgeeni-deprivaatioterapia ADT) sekä kemoterapia-aine dosetakseliiniin. Tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2021.

Lisäksi Orion on yhdessä Bayerin kanssa aloittamassa kliinisen vaiheen III ARANOTE-tutkimusta. ARANOTE-tutkimuksessa selvitetään darolutamidin ja hormoniterapiahoidon (androgeeni-deprivaatioterapia ADT) yhdistelmän tehoa ja turvallisuutta verrattuna lumelääkkeeseen ja hormoniterapiahoidon yhdistelmään potilailla, joilla on levinnyt hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC).

Orion sai vuonna 2020 päätökseen kliinisen vaiheen III REFALS -tutkimuksen, jossa tutkittiin suun kautta annosteltavan levosimendaanin (ODM-109) tehoa ja turvallisuutta ALS-taudin (amyotrofinen lateraaliskleroosi) hoidossa. Tutkimuksen päätavoitteena oli osoittaa ero levosimendaanin ja lumelääkkeen

vaikutuksessa makuuasennossa mitattavaan hitaaseen vitaalikapasiteettiin (SVC) 12 hoitoviikon kohdalla. Tärkeä toissijainen tavoite oli osoittaa ero levosimendaanin ja lumelääkkeen välillä niiden vaikutuksessa potilaiden yleiseen toimintakykyyn ALSFRS-R-asteikolla (Revised Amyotrophic Lateral Sclerosis Functional Rating Scale) yhdessä elinajan kanssa tutkimuksen lopussa 48 viikon kohdalla. Tutkimus ei saavuttanut asetettuja tavoitteitaan. Tutkimuksessa ei havaittu uusia turvahuolia levosimendaaniin liittyen.

Orion on myös keskeyttänyt REFALS-ES-jatkotutkimuksen, joka antoi mahdollisuuden kaikille REFALS-tutkimuksen päättävälle hoitoon soveltuville potilaille saada suun kautta annosteltavaa levosimendaanihoitoa niin kauan kuin se on kliinisesti tarpeen, koska REFALS-tulosten perusteella levosimendaani ei tuota kliinistä hyötyä potilaille.

Orion on saanut valmiiksi kliinisen vaiheen I -tutkimuksen ODM-208-molekyylillä, joka on uudenlainen selektiivinen hormonisynteesin estäjä (CYP11A1-estäjä). COVID-19-pandemian vuoksi uusien potilaiden mukaanotto laajennettuun kliinisen vaiheen I -tutkimukseen jouduttiin keväällä 2020 hetkeksi keskeyttämään, minkä seurauksena hanke hieman viivästyi. Saatujen tulosten perusteella Orion on aloittanut kliinisen vaiheen II -tutkimuksen ODM-208-molekyylillä. Prekliinisissä tutkimuksissa ODM-208:n on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. Se saattaa tehotta myös sellaisiin hormonaalisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Orion on ensimmäinen lääkeyhtiö, joka kehittää tällä mekanismilla vaikuttavaa lääkettä. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä eturauhassyöpäpotilailla.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I-tutkimus ODM-209-molekyylillä. Kyseessä on ODM-208:n kaltainen selektiivisen hormonisynteesin estäjä (CYP11A1-estäjä). ODM-208:n tavoin myös tätä tutkimusta on päätetty laajentaa sen varmistamiseksi, että päätökset tutkimuksen seuraavista vaiheista pystytään tekemään riittävän kattavan tietoaiteiston pohjalta. COVID-19-pandemian vuoksi uusien potilaiden mukaanotto laajennettuun kliinisen vaiheen I -tutkimukseen jouduttiin keväällä 2020 hetkeksi keskeyttämään, minkä seurauksena hanke on hieman viivästynyt. Prekliinisissä tutkimuksissa ODM-209:n on havaittu estävän syöpäsolujen kasvua. ODM-208:n tapaan se saattaa tehotta myös sellaisiin hormoneista riippuvaisiin syöpiin, jotka ovat tulleet vastustuskykyisiksi tavanomaisille hormonaalisille syöpähoidoille. Tutkimuksessa selvitetään lääkeaihion turvallisuutta ja siedettävyyttä eturauhassyöpäpotilailla ja rintasyöpäpotilailla.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen II -tutkimusta syöpien hoitoon tarkoitetulla uudella kohdennetulla FGFR+VEGFR inhibiitorilla (ODM-203). Tutkimuksessa on selvitetty lääkeaihion tehoa kiinteiden syöpäkasvaimien kehityksen hidastamisessa potilailla, joilla on havaittu syöpäkasvaimessa FGFR-muutoksia. Orionilla on meneillään neuvottelut mahdollisen kumppanin kanssa ODM-203:n viemisestä seuraavaan kehitysvaiheeseen.

Orion on tehnyt kliinisen vaiheen I -tutkimusta BET-proteiinien estäjällä (ODM-207), joka estää keskeisten syöpägeenien kuten myc-geenin transkriptiota monissa syöpälajeissa. Tulokset tutkimuksesta on julkaistu 29.9.2020 British Journal of Cancer -julkaisussa. Hanke ei ole enää yhtiön keskeisten kliinisten hankkeiden listalla.

Digitaalisten hoitojen alueella Orion on käynnissä kaksi kliinistä pilottitutkimusta. VIRPI (Pilot Study of a Virtual Reality Software for Chronic Pain) -tutkimuksessa selvitetään virtuaalitodellisuuden hyödyntämisen vaikutuksia kroonisen alaselkävun hoidossa. Yhteistyössä Healthcare Groupin kanssa tehtävä ODD-402-hanke puolestaan pyrkii selvittämään, miten Parkinson-potilaiden hoitoa voitaisiin kehittää, personoida ja parantaa potilaista dataa keräävän digitaalisen työkalun avulla.

Lisäksi Orionilla on meneillään useita projekteja varhaisessa tutkimusvaiheessa. Näissä tutkitaan muun muassa neurologisia sairauksia mukaan lukien harvinaiset neurologiset sairaudet, syöpää ja neuropaattista kipua.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2020 oli 3 337 (3 251). Vuoden 2020 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 311 (3 265) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 615 (2 594) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 696 (671) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut olivat vuonna 2020 yhteensä 227 (217) miljoonaa euroa.

Muutokset ylimmässä johdossa

Christer Nordstedt toimi tutkimus- ja tuotekehitysjohtajana 1.4.2020 saakka.

Kasvuhankkeet-yksiköstä vastannut johtaja Markku Huhta-Koivisto toimi Orion-konsernin johtoryhmässä 1.5.2020 saakka ja jäi eläkkeelle heinäkuussa 2020.

Professori Outi Vaarala aloitti Orion-konsernin tutkimus- ja tuotekehitysjohtajana sekä johtoryhmän jäsenenä 1.6.2020.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävinä oikeudellisina asioina.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2020 yhteensä 141 134 278 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 35 122 793 (36 335 463) kappaletta ja B-osakkeita 106 011 485 (104 922 365) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Vuoden 2020 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 671 082 (765 399) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2020 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 807 796 263 (830 866 226) ääntä.

Orionilla oli joulukuun 2020 lopussa 72 003 (66 595) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuonna 2020 muunnettiin 1 149 020 A-osaketta B-osakkeiksi.

Osakkeiden mitätöinti

Orion mitätöi 25.6.2020 yhtiön yhteistilillä olevat 63 650 Orion Oyj:n A-osaketta ja 59 900 Orion Oyj:n B-osaketta, jotka olivat Orion Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 6.5.2020 tekemän yhteistilillä olevien Orion Oyj:n osakkeiden menettämistä koskevan päätöksen mukaan siirtyneet yhtiölle.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla kyseisestä päivämäärästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2020 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 5 267 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 aikana Orionin A-osaketta vaihdettiin Nasdaq Helsingissä yhteensä 2 547 090 kappaletta ja B-osaketta 103 556 863 kappaletta. Vaihdettujen osakkeiden arvo vastasi 4 316 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 7,3 ja B-osakkeista 97,7 prosenttia. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 75,2 prosenttia.

Orionin A-osakkeen kurssi laski vuoden 2020 aikana 8,7 prosenttia ja B-osakkeen 9,1 prosenttia. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2020 oli 37,40 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi 37,53 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 48,45 euroa ja alin kurssi 29,60 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2020 aikana oli 48,80 euroa ja alin kurssi 30,02 euroa.

Nasdaq Helsingin lisäksi Orionin osakkeilla käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Vuoden 2020 aikana 25 prosenttia kaikista kaupankäynnistä Orionin A-osakkeella ja 59 prosenttia kaikista kaupankäynnistä Orionin B-osakkeella tapahtui Nasdaq Helsinki Oy:n ulkopuolella (Lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Hallituksen valtuutukset

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään enintään 350 000 yhtiön oman B-osakkeen hankinnasta. Valtuutuksen ja hallituksen 25.4.2019 tekemän päätöksen perusteella Orion hankki 2.-13.5.2019 välisenä aikana yhteensä 250 000 yhtiön omaa B-osaketta. Hankintavaltuutus oli voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien, ja se päättyi katsauskaudella.

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus on oikeutettu päättämään osakeannista luovuttamalla enintään 850 000 yhtiön hallussa olevaa B-osaketta. Osakeantivaltuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Valtuutusten ehdot on selostettu tarkemmin pörsstitiedotteessa 26.3.2019.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakepohjaista kannustinjärjestelmää: Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2016, josta on tiedotettu 2.2.2016 annetulla pörssitiedotteella sekä Orion-konsernin pitkäjänteinen kannustinjärjestelmä 2019, josta on tiedotettu 6.2.2019 annetulla pörssitiedotteella.

Omistuspohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään, ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2020 lopussa 72 003 (66 595) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 96 % (96 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 39 % (40 %) ja kaikista äänistä 61 % (60 %). Hallintarekisteröityjä ja ulkomaalaisessa omistuksessa olevia osakkeita oli 57 (53) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 40 % (38 %) ja 10 % (9 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli joulukuun 2020 lopussa 671 082 (765 399) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,5 % (0,5 %) ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,08 % (0,09 %).

Liputusilmoitukset

Vuonna 2020 Orion ei vastaanottanut liputusilmoituksia.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2020 lopussa hallituksen yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 687 063 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 628 991 oli A-osakkeita ja 58 072 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2020 lopussa 72 891 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja poislukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeita yhteensä 159 946 kappaletta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 0,65 % yhtiön koko osakekannasta ja 1,59 % yhteenlasketusta äänimäärästä. Omistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistukset.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen esitys voitonjaosta, osinko 1,50 euroa osakkeelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 477 075 050,26 euroa eli 3,40 euroa osaketta kohden. Summasta tilikauden voittoa on 216 389 442,49 euroa eli 1,54 euroa osaketta kohden. Osakekohtaiset summat on laskettu ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,50 (1,50) euroa osaketta kohden.

Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 463 196 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 210 694 794,00 euroa. Konsernin osingonjakosuhte tilikaudelta 2020 olisi 95,9 % (105,2 %). Osingon maksupäivä olisi 7.4.2021 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 29.3.2021.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 350 000 (250 000) euroa ja että omaan pääomaan jätettäisiin 266 030 256,26 euroa.

Hallinto ja johtaminen

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin pörssi) listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Hallinnointikoodi 2020). Orion poikkeaa koodin suosituksesta 15 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Tarkemmat tiedot hallinnointikoodin noudattamisesta sekä siitä poikkeamisesta löytyvät Orionin verkkosivuilta www.orion.fi.

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Orion Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa. Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan 6 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimisuhte päättyy irtisanomisaajan kuluttua. Mikäli toimitusjohtajan irtisanomisaika päättyy yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sovi, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusjohtajan irtisanomisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimitusjohtajan irtisanomisaika päättyy toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Orion julkaisee selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä palkitsemisraportin vuodelta 2020 hallituksen toimintakertomuksesta erillisinä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.orion.fi.

Varsinainen yhtiökokous 6.5.2020

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 6.5.2020 poikkeusjärjestelyin COVID-19-pandemian vuoksi. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n mukaisten asioiden lisäksi yhtiön toimielinten palkitsemispolitiikka sekä ehdotus, joka koski yhteistilillä olevien Orion Oyj:n osakkeiden menettämistä.

Vuodelta 2019 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 6.5.2020.

Varsinainen yhtiökokous 25.3.2021

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi torstaina 25.3.2021 klo 14.00 alkaen.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on erottamaton osa päivittäisiä johtamisprosesseja sekä Orion-konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, ja liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin sekä toiminnan valvonnan periaatteisiin. Se sisältyy muun muassa Orionin strategiaprosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, toiminnan seurantaan sekä sisäiseen valvontajärjestelmään.

Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita käytettävissä olevin keinoin ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Riskienhallintapolitiikan perustana ovat Orion-konsernin päätetyt strategiat sekä taloudelliset tavoitteet. Yhtiön strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit pyritään tunnistamaan, analysoimaan ja arvottamaan. Tunnistettuihin riskeihin reagoidaan siten, että yhtiö voidaan suojata menetyksiä vastaan tai riskeihin liittyvät mahdollisuudet voidaan hyödyntää.

Riskit jaetaan seuraaviin pääryhmiin:

- Strategiset riskit
- Operatiiviset riskit
- Taloudelliset riskit
- Compliance-riskit

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on yhteistyökumppaninsa Bayerin (Bayer Consumer Care AG) kanssa Nubeqa® lääkettä koskevat lisenssi-, kaupallistamis-, valmistus- ja toimitussopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu tiettyjen sopimusehtojen muuttamiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Muun kuin taloudellisen tiedon raportointi

Orion on suomalainen lääkeyhtiö, joka toimii maailmanlaajuisesti. Orion kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä sekä lääkkeiden vaikuttavia aineita. Yhtiö toimii globaalissa lääkemarkkinassa osana maailmanlaajuisia toimitusketjuja. Orion ostaa valmiita tuotteita ja raaka-aineita muilta ja toiset ostavat niitä myös Orionilta. Kaikki konsernimme tuotantolaitokset sekä lääketutkimuskeskuksemme Nottinghamin toimipistettä lukuun ottamatta sijaitsevat Suomessa. Orionilaisia oli vuoden 2020 lopussa 3 311 henkilöä, josta Suomessa 2 615 ja ulkomaisissa yksiköissä 696 henkilöä.

Orion on sitoutunut toiminnan jatkuvaan parantamiseen kestäväen kehityksen alueella. Johtaessaan ympäristö-, työterveys- ja -turvallisuus- ja henkilöstöasioita sekä huolehtiessaan toiminnan eettisyydestä yhtiö pyrkii saavuttamaan niille asettamansa korkeat tavoitteet. Yhtiö on olennaisuusarvioinnin perusteella tunnistanut toiminnalleen olennaiset vastuullisuuden teemat ja tunnusluvut. Ne on asetettu etusijalle toiminnan kehittämisessä, ja yhtiö myös raportoi tunnusluvuista säännöllisesti. Orionin vastuullisuusohjelman keskeisimmät teemat ovat potilasturvallisuuden ja lääkesaatavuuden varmistaminen, lisäksi vastuu ympäristöstä, työntekijöistä sekä toiminnan eettisyydestä ja läpinäkyvyydestä. Yhtiö on vuonna 2020 edistänyt vastuullisuusohjelmaansa, jatkanut vastuullisuuden sisällyttämistä keskeisiin prosesseihin sekä lisännyt tietoisuutta vastuullisuudesta muun muassa sisäisillä koulutuksilla ja vastuullisuusviestintään panostamalla. Erillinen, kolmannen osapuolen varmentama vastuullisuusraportti vuodelta 2020 julkistetaan huhti-toukokuussa. Myös muun kuin taloudellisen tiedon raportoinnin tunnusluvut on varmennettu kolmannen osapuolen toimesta.

Ympäristö, sosiaaliset asiat ja henkilöstö

Toimintaperiaatteet

Orionin ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (EHS-politiikka) määrittää konsernin tasoisena sitoumuksena sen, miten Orionilla huolehditaan ympäristöasioista ja edistetään työyhteisön hyvinvointia. Orion soveltaa ympäristöasioidensa hallintaan ja kehittämiseen ISO 14001 -ympäristöstandardin mukaista toimintamallia ja energiatehokkuuden kehittämisen perustana ovat energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ -viitekehys ja ISO 50001 -standardin mukaiset käytännöt. Työterveyden ja työturvallisuuden hallintaan Orion soveltaa ISO 45001 -standardia. Yhtiö noudattaa kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimintaansa koskevia muita määräyksiä ja vaatimuksia. Ihmis- ja eläinlääkkeet sekä lääkkeiden vaikuttavat aineet valmistetaan ympäristön kannalta kestävästi huolehtien materiaali- ja energiatehokkuudesta sekä jätevesien käsittelystä.

Orionin henkilöstöpolitiikka määrittää Orion-konsernin henkilöstöjohtamisessa ja henkilöstöasioiden hallinnassa sovellettavat periaatteet. Henkilöstöasioita hoidettaessa noudatetaan lainsäädäntöä, työehtosopimuksia, työsuojelumääräyksiä ja muita velvoitteita. Yhtiö noudattaa toiminnassaan yhdenvertaisuuden, tasa-arvoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita. Konsernin arvojen, johtamisperiaatteiden sekä eettisten ohjeiden ja politiikkojen tarkoituksena on varmistaa, että yhtiö toimii henkilöstön ja työolosuhteiden osalta yhteiskuntavastuullisesti. Henkilöstöpolitiikka määrittelee mitä työhyvinvointi tarkoittaa Orionilla sekä vastuut työyhteisöjen kehittämisen sekä henkilöstön työ- ja toimintakyvyn edistämisen osalta.

Riskit ja riskienhallinta

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä kartoitetaan ja hallitaan osana konsernin kokonaisvaltaista riskienarviointi ja -hallintaprosessia. Riskien arvioinnissa ja hallinnassa hyödynnetään eri organisaatioiden asiantuntemusta ja keskinäistä yhteistyötä sekä pyritään toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Konsernin ympäristö, työterveys ja työturvallisuus -ohjeistus määrittelee menettelytavat ja vastuut mahdollista vaaraa aiheuttavien poikkeamien ja poikkeamatilanteiden ennakointiin, ehkäisemiseen ja havaitsemiseen. Lisäksi ohjeistus määrittää, miten näiden tilanteiden riskit tunnistetaan, arvioidaan, käsitellään ja hallitaan. EHS-asioiden hallintaa seurataan vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla. Toimintaa parannetaan jatkuvasti tunnistamalla kehityskohteita. Vastuullisuusasioiden riskienhallinta on myös osa toimittajien ja kumppaneiden valinta- ja hallintakäytäntöjä.

Orionin merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat raaka-aineiden, energian ja veden kulutukseen, ilmaan ja jätevesiin meneviin päästöihin sekä toiminnasta syntyvän jätteen määrään. Vaikutusalueille määritellään vuosittaiset kehitystoimet, joiden toteutumista seurataan mm. päästöjä mittaamalla, jätemääriä tarkkailemalla ja resurssien käyttömääriä tilastoimalla. Konsernin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, ja tehtailla on toiminnan vaatimat, voimassa olevat ympäristöluvut.

Yhtiön tavoitteena on parantaa työturvallisuutta, sillä mahdolliset vahingot ja tapaturmat ovat olennaisimpia sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyviä riskejä. Yhtiö tekee jatkuvasti töitä vahinkojen

ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuurin edelleen kehittämiseksi mm. kattavilla koulutuksilla, säännöllisillä tarkastuksilla ja kannustamalla turvallisuutta edistävien havaintojen tekemiseen.

Ympäristöön, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöön liittyvien riskien yksi tyypillinen vaikutus on yhtiön maineeseen kohdistuva vahinko. Riskienhallinnan lisäksi yhtiön viestintä on luotettavaa, läpinäkyvää, kattavaa ja oikea-aikaista maineriskien välttämiseksi. Johdonmukainen viestintä niin myönteisistä kuin kielteisistäkin asioista mahdollistaa myös ennakoinnin ja mahdollisista poikkeamista oppimisen.

Tunnusluvut ja tulokset

Orion mittaa ja tarkkailee ympäristöön, sosiaalisiin vaikutuksiin ja henkilöstöön liittyviä asioita jatkuvasti sekä raportoi niistä vuosittain vastuullisuusraportissa. Toiminnan kannalta olennaisimmat tunnusluvut liittyvät energiaan, kasvihuonekaasupäästöihin ja henkilöstön hyvinvointiin.

Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt

Orion vähentää tavoitteellisesti kasvihuonekaasupäästöjään ja toteuttaa energiansäästöjä energiatehokkuusohjelmalla. Orion on sitoutunut Elinkeinoelämän Keskusliiton EK:n jäsenyritysten yhteiseen Energiatehokkuusohjelmaan vuosille 2017-2025. Ohjelmakauden tavoiteltava säästövaikutus vuodelle 2025 on 7,5 % vuoden 2016 energiankulutuksesta, joka tarkoittaa Orionille hieman yli 12 000 MWh:n suuruista säästöä. Ohjelman välitavoite vuodelle 2020 oli 4 % säästö vuoden 2016 energiankulutuksesta. Orion ei aivan saavuttanut tätä tavoitetta, sillä COVID-19-pandemiasta johtuen yhden energiatehokkuushankkeen toteutus siirrettiin vuodelle 2021. Vuonna 2020 yhtiö saavutti energiansäästöjä mm. investoimalla LED valaistusmuutoksiin ja parantamalla Salon varaston ilmanvaihtokoneiden energiatehokkuutta uusimalla neljä puhallinmoottoria. Energiatehokkuusohjelman vuoden 2025 energiansäästöavoitteesta on saavutettu 53 %.

Yhtiön tavoitteena on vähentää omasta toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä 75 % vuoteen 2025 mennessä verrattuna vuoteen 2016. Kasvihuonekaasuja vähennetään pääasiassa energiatehokkuusohjelman toimenpiteillä, lisäksi hyödynnetään uusiutuvia energialähteitä. Vuoden 2020 loppuun mennessä Orion on vähentänyt kasvihuonekaasupäästöjään 58% verrattuna vuoteen 2016.

	2020	2019
Energian kokonaiskulutus, energiansäästöt ja kasvihuonekaasupäästöt		
Absoluuttinen energian kokonaiskulutus (MWh) ¹	151 303	158 442
Säästötoimilla ja energiatehokkuutta parantamalla saavutettu energiansäästö (MWh) ²	237	1 422
Energiatehokkuusohjelman säästöavoitteesta saavutettu	53 %	51 %
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 1 (tCO ₂ e)	3 102	2 838
Kasvihuonekaasupäästöt, scope 2 (tCO ₂ e)	15 509	17 285

¹ Raportoitu energiankulutus, sähkö, lämpö ja polttoaineet, kattaa Orion-konsernin kiinteistöt Suomessa, lukuun ottamatta kokonaisuuden kannalta merkityksettömiä toimipaikkoja, joilla ei ole tuotannollista toimintaa. Konsernilla ei ole tuotantolaitoksia Suomen ulkopuolella. Raportin ulkopuolelle on rajattu ulkomailta sijaitsevat vuokratut toimistotilat.

² Energiansäästöt ovat Energiaviraston ohjeistuksen mukaisesti arvioituja laskennallisia toteutumia.

Henkilöstön työhyvinvointi: työtapaturmat ja sairauspoissaolot

Huolehtimalla henkilöstön työterveydestä ja hyvinvoinnista työssä Orion pyrkii siihen, että orionilaiset ovat työkykyisiä ja terveinä töissä eivätkä altistu työperäisille sairauksille. Tämän toteutumista kuvaavat oman työhyvinvoinnin mittarit¹ ovat työtapaturmataajuus ja sairastavuus. Vuonna 2020 yhtiö teki töitä turvallisuuskulttuurin edelleen kehittämiseksi jatkamalla Puuttumalla välität -koulutuksia. Suurin osa esimiehistä Suomessa, noin 170 esimiestä, koulutettiin vuoden aikana. Yhtiön tavoitteena on jatkuvalla työllä vahinkojen ja tapaturmien estämiseksi sekä turvallisuuskulttuuria parantamalla, saattaa työtapaturmataajuus nolnaan. Työtapaturmataajuus kehittyi vuonna 2020 oikeaan suuntaan, mutta työtapaturmataajuuden tavoitetta vuodelle 2020, LTIF 1 ≤ 3,0, ei saavutettu. Yhtiö jatkaa pitkäjänteistä työtä tavoitteensa nolla työtapaturmaa saavuttamiseksi.

COVID-19-pandemian aikana henkilöstön työterveyteen ja -hyvinvointiin kohdistui uudenlaisia riskejä. Orion mukautti toimintaohjeistuksiaan varmistaakseen henkilöstön turvallisen työympäristön pandemian aikaisissa poikkeusoloissa. Yhtiö pyrki minimoimaan kontaktit, jotka eivät liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta olleet välttämättömiä mm. siirtymällä laajasti etätöihin ja minimoimalla ulkopuolisten vierailut tuotannossa. Lisäksi hygieniaan liittyviä toimintaohjeita päivitettiin asianmukaisesti.

	2020	2019
Henkilöstön työhyvinvointi: työtapaturmat ja sairauspoissaolot		
Työtapaturmataajuus LTIF ¹²	3,6	6,6
Sairastavuus, sairauspoissaolotuntien osuus teoreettisista kokonaistyötunneista ³	3,0 %	3,3 %

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta

Toimintaperiaatteet

Orionin Code of Conduct -ohjeisto määrittää konsernin eettiset toimintatavat sekä sitoumuksen noudattaa lakeja, eettisesti hyväksyttäviä toimintatapoja ja kunnioittaa ihmisoikeuksia. Orion edellyttää, että koko henkilöstö noudattaa Code of Conduct -ohjeistusta ja sen käytäntöjä. Yhtiön vuonna 2019 päivitetty Code of Conduct -ohjeisto on saatavana 14 kielellä. Orionin toimittajia koskee vastaavasti eettinen toimintaohje, Third Party Code of Conduct, joka kiteyttää ne vähimmäisvaatimukset, joihin Orion edellyttää kumppaniensa sitoutuvan. Viranomaisvaatimusten lisäksi ne sisältävät keskeiset liiketoiminnan vastuullisuutta ja eettisyyttä koskevat periaatteet.

Orionin tavoitteena on, että ihmisoikeudet toteutuvat kaikessa sen toiminnassa. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, ettei niitä loukkaavia toimintatapoja esiinny omissa eikä kumppaneiden toiminnoissa. Orion noudattaa ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien julistuksiin ja ILO:n sopimukseen sisältyviä periaatteita ja odottaa samaa myös kumppaneiltaan.

Code of Conduct -ohjeistoon sekä lahjonnan vastaiseen politiikkaan sisältyvät periaatteet, jotka edellyttävät henkilökunnan kieltäytyvän antamasta ja ottamasta vastaan lahjasta tai siihen verrattavissa olevaa etua. Orion ei suvaitse lahjontaa tai korruptiota missään liiketoiminnossaan.

Riskit ja riskienhallinta

Orion edellyttää toimitusketjuunsa osallistuvien toimijoiden noudattavan Orionin vaatimuksia ja toimittajia koskevaa eettistä toimintaohjetta. Hankintalähteitä valitessaan yhtiö suhtautuu kriittisesti niin sanottuihin riskimaihin, joissa on riski ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien loukkauksiin ja/tai lapsityövoiman hyväksikäyttöön ja joissa kansallinen työlaainsäädäntö on heikko tai ainakin heikosti valvottu. Orion hallitsee toimitusketjun riskejä asianmukaisen huolellisuuden turvaavien menetelmien mukaisesti. Toimittajien määräysten- ja vaatimustenmukaisuutta valvotaan säännöllisin tai satunnaisin arviointikyselyin sekä tekemällä heidän toimitiloihinsa ja toimintaansa kohdistuvia vastuullisuustarkastuksia (ml. ympäristö, työterveys, työturvallisuus, työolot ja etiikka) riskiperusteisesti. Vastuullisuustarkastuksissa mahdollisesti havaittuihin puutteisiin puututaan ja niiden korjaamista

¹ Tapaturmien ja sairauspoissaolosten raportointi käsittää Orion-konsernin Suomessa työskentelevän henkilöstön.

² Kaikkien vähintään yhden työkyvyttömyyspäivän aiheuttaneiden työpaikatapaturmien suhde tehtyihin kokonaistyötunneihin, kpl/1 000 000 h.

³ Sairaudesta johtuvien poissaolosten prosenttiosuus oman henkilöstön osalta teoreettisista kokonaistyötunneista.

seurataan. Orion-konserniin kuuluvien henkilöiden edellytetään perehtyneen Code of Conduct -ohjeistoon ja toimimaan sen mukaisesti. Code of Conduct -ohjeiston verkkokoulutus on henkilöstölle pakollinen.

Korruption liittyvien riskien tunnistaminen ja arviointi ovat osa konsernin riskienhallinnan laajaa kokonaisuutta. Lahjontariskien arviointi sisältyy tärkeänä standardiosana muun muassa kaikkien kumppanuussopimusten valmisteluun. Koulutus ja tietoisuuden lisääminen ovat tärkeimpiä toimia näiden riskien lieventämisessä. Yhtiö kouluttaa ja perehdyttää henkilöstöä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti näiden periaatteiden tarkoituksen ja merkityksen sisäistämiseksi. Kohdennetulle osalle henkilöstöstä koulutus on pakollinen.

Orionilla on väärinkäytösten ilmoittamiseksi julkinen ilmoituskanava, joka täydentää organisaation tavanomaisia tiedotus- ja ilmoituskanavia. Kanava edistää hyvää hallintotapaa ja eettistä toimintaa sekä parantaa prosesseja mahdollisen tiedonannon jälkeen. Orion rohkaisee henkilöstöä saattamaan yhtiön johdon tietoon kokemuksensa, havaintonsa ja epäilynsä niin ihmisoikeuksia loukkaavasta käyttäytymisestä kuin mistä tahansa muusta eettisten koodien vastaisesta toiminnasta. Orion tutkii ja käsittelee tapaukset nopeasti ja puolueettomasti sekä mahdollisuuksien mukaan luottamuksellisesti. Yhtiö ryhtyy toimenpiteisiin tapauskohtaisesti tarkoituksenmukaisella tavalla periaatteiden vastaisen käyttäytymisen ja toiminnan lopettamiseksi.

Tunnusluvut ja tulokset

Vuonna 2020 Orion panosti päivitetyn Code of Conduct -ohjeiston jalkauttamiseen ja henkilöstön tietoisuuden lisäämiseen. Yhtiö julkaisi koko henkilöstölle pakollisen Code of Conduct -verkkokoulutuksen, joka on suoritettavissa 14 kielellä. Vuoden loppuun mennessä koulutuksen oli suorittanut 3 410 työntekijää.

Yhtiö vahvisti toimitusketjun riskienhallintaa vuonna 2020 laajentamalla toimittajien vastuullisuuden hallintaprosessin arviointikyselyt ja vastuullisuustarkastukset koskettamaan riskiperusteisesti myös epäsuoria toimittajia.

Vuonna 2020 Orion tarkasteli ihmisoikeuksiin liittyviä asianmukaisen huolellisuuden turvaavien menetelmiensä kattavuutta ja aloitti konserninlaajuisen ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin. Orionin tietoon ei tullut vuonna 2020 ilmoituskanavan kautta ihmisoikeusloukkauksia omassa toiminnassa. Yhtiö suhtautuu kaikkiin ilmoituksiin vakavasti ja käsittelee ne nopeasti sekä puolueettomasti.

Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus on kohdennetulle osalle henkilöstöstä pakollinen. Koulutamme henkilöstöämme säännöllisesti ja edellinen laajamittainen koko kohdennetun henkilöstön kattava koulutus järjestettiin vuonna 2017, jolloin koulutuksen saaneiden työntekijöiden määrä oli 2 808. Yhtiö huolehtii kaikkien uusien orionilaisten, joille koulutus on pakollinen, suorittavan sen.

	2020	2019
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä korruption ja lahjonnan torjunta		
Code of Conduct –koulutus, koulutukseen osallistuneet ¹	3 410	n/a
Korruption ja lahjonnan torjunnan koulutus, koulutukseen osallistuneet ¹	407	409

¹ Koulutukseen osallistuneet sisältää kaikki vuoden aikana koulutuksen suorittaneet mukaan lukien osa-aikaiset, määrä-aikaiset ja päättäneet työsuhteet.

Tuotteiden laatu ja turvallisuus

Toimintaperiaatteet

Potilasturvallisuuden varmistaminen on toimintaa ohjaava perusarvo kaikessa Orionin toiminnassa, jonka eteen yhtiö tekee jatkuvaa työtä läpi tuotteen koko elinkaaren. Lääkkeiden saatavuuden varmistaminen ehkäisemällä saatavuushäiriöitä ja viestimällä tarkoituksenmukaisella tavalla on osa potilasturvallisuuden varmistamista. Orionilla on lääkeyrityksenä lakisääteisiä velvoitteita tuotteidensa turvallisuuden ja laadun seurantaan liittyen. Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoitut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia.

Orion huolehtii tuotteiden jatkuvasta turvallisuusseurannasta ja riskienhallinnasta läpi tuotteen elinkaaren ja ryhtyy viivyttämättä tarvittaviin toimenpiteisiin tuotteiden turvallisen käytön ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Orion ylläpitää lainsäädännön ja viranomaismääräysten edellyttämää lääketurvajärjestelmää, jonka vaatimustenmukaisuutta valvotaan sisäisillä sekä viranomaisten suorittamilla tarkastuksilla.

Orionin tuotteiden laadun varmistaminen perustuu koko toimitusketjun tarkkaan hallintaan riippumatta siitä, missä raaka-aineet ja tuote valmistetaan. Yhtiö tarkastaa valmistuspaikat säännöllisesti arvioidakseen laatu järjestelmän kattavuuden. Orion analysoi jokaisen raaka-aine- ja tuote-erän varmistaen ennalta määritettyjen tuotteen laatuvaatimusten täyttyvän, tekee prosessikontrolleja ja tarkistaa toimien asianmukaisen dokumentoinnin. Lääkelain ja EU -asetusten mukaisesti laadunvarmistusorganisaatiossa ns. Qualified Person päättää tuote-erän myyntiin vapauttamisesta ja vastaa siitä, että tuote täyttää kaikki viranomaisten kanssa myyntiluvassa asetetut ehdot. Tuotteiden säilyvyyttä ja mahdollisia asiakasvalituksia seurataan koko kelpoisuusajan. Välittömiin toimenpiteisiin ryhdytään, mikäli tuotteiden laadussa havaitaan poikkeamia.

Riskit ja riskien hallinta

Yhtiö huolehtii siitä, että kehitetyt, valmistetut ja markkinoitut lääkkeet ovat tutkitusti käyttäjilleen turvallisia, tehoavat niille ilmoitettuihin käyttöaiheisiin ja ovat laatuvaatimustensa mukaisia. Yhtiö tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa, raportoi ja viestii tuotteiden laatuun ja turvallisuuteen liittyvistä toiminnoista sidosryhmien kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Uuden alkuperälääkkeen tuloa markkinoille edeltävät laajat, vaihteittain etenevät tutkimukset, joissa kartoitetaan lääkkeen farmakologisia ominaisuuksia, kuten tehoa ja turvallisuutta. Kliinisiä, ihmisillä tehtäviä tutkimuksia voidaan tehdä vain lääkeviranomaisen luvalla. Lääkkeen farmakologiaa ja turvallisuutta testataan laajasti prekliinisten laboratoriomallien avulla, sekä seuraamalla siedettävyyttä ja haittavaikutuksia kaikissa kliinisten tutkimusten vaiheissa. Myyntilupahakemusta ja valmisteyhteenvettoa varten lääketutkimuksen eri vaiheet ja tulokset dokumentoidaan huolellisesti lääkeviranomaisten arvioitavaksi. Lääkkeen myynnin ja markkinoinnin aloittaminen edellyttää lääkeviranomaisten myöntämää myyntilupaa. Lääkkeen aiheuttamat haittavaikutukset ovat viranomaisten edellyttämässä seurannassa myös markkinoille tulon jälkeen. Orion huolehtii jatkuvasti turvallisuusseurannasta, kerää palautetta asiakkailtaan ja suorittaa hyöty-riskiarviointeja valmisteen koko elinkaaren ajan.

Orion pyrkii edellä kuvatuin tutkimukseen ja lääketuotantoon liittyvin keinoin ennalta varmistamaan, ettei tuotteisiin liity sellaisia haittavaikutuksia, jotka saattaisivat johtaa korvausvastuuseen tai merkittävän tuotteen poistoon markkinoilta. Tuotevastuuriskin taloudellisten vaikutuksien varalta Orion-konsernin tuotteet ja toiminta on vakuutettu toiminta- ja tuotevastuuvakuutuksella.

Lääkkeiden valmistus on säännöllisten viranomaistarkastusten kohteena. Lääkkeiden tulee olla turvallisia, tehokkaita ja kaikki laatuvaatimukset täyttyviä. Lääketuotannossa joudutaan jo näiden lakisääteisten vaatimusten johdosta kiinnittämään huomiota erilaisiin lääkkeen turvallisuutta ja laatua uhkaaviin riskeihin.

Lääkkeiden asianmukainen laatu varmistetaan järjestelmällisellä toiminnan kokonaishallinnalla, joka kattaa kaikki lääkkeiden laatuun välittömästi ja välillisesti vaikuttavat asiat. Toimintaa ohjataan kattavalla ohjeistuksella sekä riittävällä materiaalien ja valmistajien ennako- ja jälkivalvonnalla.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien

toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle.

Potilasturvallisuuteen liittyviä riskejä ja riskienhallintaa Orion konsernissa on kuvattu laajemmin Orionin selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, kohdassa 8.2.3.1.2. Tutkimus- ja kehitysriskit ja 8.2.3.2.2. Lääketuotantoriskit ja 8.2.3.2.4. Tuotevastuuriskit. COVID-19-pandemiaan liittyviä riskejä ja riskienhallintaa on kuvattu kohdassa 8.2.3.2.8.

Tunnusluvut ja tulokset

Yhtiö tekee vuosittain tarkastuksia lääketeollisuudelle määritettyjen hyvien käytäntöjen (Good Practices, GxP) varmistamiseksi toimittajien ja kumppaneiden tehtäisiin ja toimipisteisiin. Orionin toimintaan kohdistuneiden ja yhtiön toteuttamien tarkastusten tunnusluvut sisältävät GxP-tarkastukset.

COVID-19-pandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi suurin osa vuonna 2020 tehdyistä tarkastuksista toimittajillemme ja kumppaneillemme suoritettiin etätarkastuksina. Samoin Orioniin kohdistuneita tarkastuksia suoritettiin etätarkastuksina.

Vuonna 2020 Orion priorisoi tuotantoa COVID-19-pandemian aikana potilaiden hoidon kannalta kriittisten tuotteiden valmistukseen, erityisesti niiden tuotteiden osalta, joita käytetään COVID-19-potilaiden tai riskiryhmiin kuuluvien hoidon tukena. Orionin tuotteiden toimitusvarmuus säilyi hyvällä tasolla läpi vuoden COVID-19-pandemiasta huolimatta.

	2020	2019
Tuotteiden laatu ja turvallisuus		
Orionin toimintaan kohdistuneet GxP-tarkastukset ¹ , lkm yhteensä	37	66
Viranomaisten tekemiä tarkastuksia	8	8
Kumppaneiden tekemiä tarkastuksia	29	58
Hylkäyksiä viranomaistarkastuksista	0	0
Orionin toteuttamat GxP-tarkastukset lkm	141	238
Hylkäyksiä	3	5
Lääkeliiketoiminnan asiakasvalitusten määrä (ppm ²)	76	76

¹ Hyvien käytäntöjen (Good Practices, GxP) tarkastukset

² ppm = parts per million packages / lukumäärä per miljoona myyntipakkausta

Strategia

Orionin hallitus on vahvistanut yhtiön strategian vuosille 2021-2025.

Toimintaympäristö

Orionin strategian toteuttamista tukevat maailmanlaajuiset terveydenhuollon megatrendit, joilla on olennaista vaikutusta lääkkeiden kulutukseen ja hintatasoon sekä lääketutkimukseen. Tällaisia megatrendejä ovat esimerkiksi:

- väestön ikääntyminen
- tieteen edistysaskeleet: henkilökohtainen lääketiede, genetiikan ja epigenetiikan tiedon lisääntyminen sekä lääkeannostelun ja diagnostiikan kehittyminen
- terveydenhuollon kasvava kustannustaakka, tarve kustannustehokkaille hoidoille ja lääkkeille
- lisääntynyt henkilökohtainen vastuunotto omasta terveydestä
- vastuullisuus

Missio

Orionin missiona on rakentaa hyvinvointia. Orion luo hyvinvointia tuomalla markkinoille lääkkeitä, joista potilaat saavat apua ja tehoa sairauksiensa hoitoon. Tehokas lääke tuo lisäarvoa potilaalle parantamalla myös elämänlaatua.

Painopistealueet

Strategian toteuttamisen kannalta toiminnan keskeiset painopistealueet ovat:

- **Laatu ja turvallisuus.** Korkea laatu, tuotteiden turvallisuus ja viranomaisvaatimusten noudattaminen ovat olemassaolon edellytys lääketeollisuudessa.
- **Kilpailukykyinen ja elinvoimainen tuoteisto** vaatii jatkuvaa tuoteiston uudistamista. Orion panostaa tuotteiden kehittämiseen, valmistukseen ja hankintaan sekä tehokkaaseen lanseeraukseen ja elinkaaren hallintaan.
- **Vahva yhdessä tekemisen kulttuuri**, jonka perustana on asiakkaalle arvokas ja merkityksellinen työ. Orion haluaa olla erinomainen työpaikka sekä vastuullinen ja houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnin ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.
- **Kumppanuudet.** Orionin toiminta pohjautuu maailmanlaajuisten verkostojen hyödyntämiseen. Hyvin hoidetut kumppanuudet ovat yhtiölle kilpailuetu.
- **Tuottavuus ja joustavuus.** Lääkkeiden hintapaine edellyttää kustannustietoisuutta sekä saumatonta yhteistyötä yhtiön eri osien välillä, jotta tavoiteltu kannattavuustaso voidaan saavuttaa. Lisäksi vaaditaan joustavuutta reagoida nopeasti muutoksiin toimintaympäristössä. Orion voi kokonsa vuoksi olla ketterämpi kuin suuret yhtiöt ja saada tästä kilpailuetua.

Strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet, joiden toteutumista yhtiössä seurataan selkeästi määritetyillä mittareilla ovat:

- **Markkinoita nopeampi kasvu.** Tulevien vuosien keskeisin tavoite on hakea määrätietoisesti markkinoita nopeampaa kasvua. Tavoitteena on nostaa liikevaihto 1,5 miljardin euron tasolle vuoteen 2025 mennessä. Kasvu mahdollistaa yhtiön kehittämisen ja hallittujen riskien ottamisen. Markkinoita nopeampaan kasvuun pyritään sekä koko yhtiön tasolla että niillä maantieteellisillä ja tuotealueilla, joilla Orion toimii.

Orionin vahva tase tukee yhtiön mahdollisuuksia kasvuun ja taloudellisten tavoitteidensa saavuttamiseen. Orionilla on meneillään lukuisia hankkeita, joilla se hakee kasvua. Yhtiö jatkaa panostusta omaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen mm. investoimalla uusiin kliinisiin tutkimuksiin sekä arvioi aktiivisesti lääkekehityksen loppuvaiheessa olevien tuotteiden sisäänlisensointimahdollisuuksia. Samaan aikaan vahva tase tukee Orionin pääoma-asemaa ja kykyä jatkossakin saavuttaa myös osingonjakotavoitteensa.

Lähivuosien tärkein yksittäinen kasvuhanke on Nubeqa®-eturauhassyöpälääkkeen kaupallistaminen yhdessä yhteistyökumppani Bayerin kanssa. Muilta osin lähitulevaisuuden kasvua haetaan erityisesti Easyhaler®-tuoteportfoliosta sekä mahdollisilla tuotehankinnoilla.

- **Uusien innovatiivisten ja kustannustehokkaiden lääkkeiden ja hoitotapojen tuominen potilaille.** Tuotekehityspotkussa on tasapainoinen määrä alkuperätuotteita ja generisiä tuotteita

eri hankevaiheissa. Yhtiö pyrkii tutkimuksessaan alan parhaaseen panos/tuotos-suhteeseen.

- **Työskentely yhdessä asiakkaan hyväksi.** Orionin henkilöstö on sitoutunutta ja ymmärtää asiakkaiden tarpeet. Työilmapiiri, asiakastyytyväisyys sekä mielikuva yhtiöstä ovat korkealla tasolla.
- **Toiminnan jatkuva parantaminen kestävä kehityksen alueella.** Potilasturvallisuus on painavin näkökulma Orionin yritys vastuussa ja ympäristövastuista huolehtiminen tärkeä osa yhtiön kestävä kehitystä. Lisäksi Orionin tavoitteena on henkilöstön työturvallisuuden ja työssäjaksamisen jatkuva kehittäminen.
- **Kannattavuuden vahva kehittyminen**

Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden avulla Orion pyrkii konsernin omistaja-arvon kehittämiseen, taloudellisen vakauden varmistamiseen ja kannattavaan kasvuun. Orionin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Kasvattaa liikevaihtoa lääkemarkkinan kasvua nopeammin. Tavoitteen toteuttaminen vaatii jatkuvaa panostusta tuotteiston kehittämiseen.
- Säilyttää kannattavuus hyvällä tasolla. Tavoitteena on liikevoitto, joka ylittää 25 prosenttia liikevaihdosta.
- Pitää omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.
- Jakaa vuotuista osinkoa, joka on lähivuosina vähintään 1,30 euroa/osake, ja kasvattaa osinkoa pidemmällä aikavälillä.

Lyhyellä aikavälillä toteutunut kehitys voi poiketa tavoitteista.

Näkymäarvio vuodelle 2021

Orion arvioi, että vuoden 2021 liikevaihto laskee hieman vuodesta 2020 (liikevaihto vuonna 2020 oli 1 078 miljoonaa euroa).

Liikevoiton arvioidaan laskevan tai laskevan selvästi vuodesta 2020 (liikevoitto vuonna 2020 oli 280 miljoonaa euroa).

Näkymien yksityiskohtaisemmat perustelut

Yhteistyösopimukset muiden lääkeyhtiöiden kanssa ovat olennainen osa Orionin liiketoimintamallia. Sopimukseen liittyy usein liikevaihtoon ja liikevoittoon kirjattavia maksuja, joiden määrä vaihtelee voimakkaasti vuodesta toiseen. Näiden maksujen ajoituksen ja määrän ennakointi on vaikeaa, sillä ne ovat joissain tapauksissa sidottu esimerkiksi tutkimustuloksiin, joita ei tiedetä ennen tutkimusten valmistumista, tutkimushankkeiden etenemiseen tai tietyn myyntitason saavuttamiseen. Toisaalta sopimusneuvotteluiden lopputulosta tai aikataulua ei yleensä tiedetä ennen sopimuksen lopullista allekirjoitusta.

Orion sai vuonna 2020 etappimaksuja yhteensä 42 miljoonaa euroa, joista valtaosa liittyi Nubeqa®-lääkkeen kaupallistamiseen Euroopassa ja Japanissa (yhteensä 28 miljoonaa euroa) sekä Parkinson-tuotteiden jakeluoikeuksien siirtämiseen uusille partnereille eri puolilla maailmaa. Vuonna 2019 Orion sai etappimaksuja yhteensä 51 miljoonaa euroa, joista 45 miljoonaa liittyi Nubeqa®-lääkkeen kaupallistamiseen Yhdysvalloissa. Vuoden 2021 liikevaihto- ja liikevoittoarvioihin sisältyy etappimaksuja alle 5 miljoonaa euroa eli selvästi edellisiä vuosia vähemmän.

Orion arvioi, että COVID-19-pandemian vaikutusten vuoksi vuoden 2020 liikevoitto oli noin 40 miljoonaa euroa korkeampi kuin mitä yhtiö arvioi vuoden 2020 alussa. Tästä yli puolet tuli deksmedetomidini-valmisteiden lisääntyneestä kansainvälisestä myynnistä ja loput ennakoitua pienemmistä kuluista ja muiden tuotteiden lisämyynnistä. Vuoden 2021 näkymäarvio ei sisällä vastaavia pandemiasta johtuvia vaikutuksia.

Näkymäarvio olettaa, että Orionin oma tuotanto pystyy COVID-19-pandemiasta huolimatta toimimaan normaalisti. Tämä edellyttää muun muassa, että työntekijöiden suojaamisessa onnistutaan jatkossakin siten, että sairauspoissaolot eivät kasva olennaisesti, suojaruosteita, lähtöaineita, puolivalmisteita ja materiaaleja on saatavilla ja että logistiikkaketjut toimivat riittävän hyvin.

Näkymäarvio ei sisällä mahdollisiin tuote- tai yritysostoihin liittyviä tuottoja tai kuluja.

Liikevaihto

Orion jatkaa määrätietoista toimenpiteitä markkinoita nopeamman kasvun aikaansaamiseksi pitkällä aikavälillä. Vuonna 2021 liikevaihdon kehitykseen vaikuttavat kuitenkin negatiivisesti edellisvuosia selvästi pienemmät etappimaksut, geneerinen kilpailu sekä Eläinlääkkeet-yksikön merkittävän jakelusopimuksen päättymisen. Lisäksi vuonna 2020 COVID-19-pandemia lisäsi joidenkin Orionin tuotteiden kysyntää merkittävästi, mutta vuonna 2021 tällaista normaalin kysynnän ylittävää lisämyyntiä ei näiden tuotteiden osalta odoteta, mikä vaikuttaa negatiivisesti liikevaihtoon verrattuna vuoteen 2020.

Orionin Dexdor®- ja Simdax®-lääkkeiden myynti laskee geneerisen kilpailun seurauksena. Vuonna 2020 Dexdor®-valmisteen myynti säilyi edellisvuoden tasolla COVID-19-pandemian aiheuttaman lisääntyneen kysynnän vuoksi, mutta vuonna 2021 tuotteen myynnin oletetaan laskevan.

Orionin ja Bayerin yhdessä kehittämä Nubeqa®-lääke sai myyntiluvan Yhdysvalloissa vuonna 2019 ja EU:ssa sekä Japanissa vuonna 2020. Nubeqa® on hyväksytty myös monissa muissa maissa ja Bayerilla on meneillään tai suunnitteilla myyntilupahakemusprosesseja muilla alueilla. Näkymäarvio olettaa, että Orionin kirjaama Nubeqa®-lääkkeen liikevaihto kasvaa selvästi vuonna 2021. Orionin arvio perustuu yhteistyökumppani Bayerilta saatuihin ennusteisiin.

Easyhaler®-tuoteportfolion myynnin kasvu jatkuu myös vuonna 2021 viime vuosina markkinoille tulneiden yhdistelmävalmisteiden (budesonidi-formoteroli sekä salmeteroli-flutikasoni) ansioista. Kasvun arvioidaan kuitenkin olevan aiempia vuosia hitaampaa. Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden (Comtess®, Comtan® ja Stalevo®) myynnin arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla.

Orionin Eläinlääkkeet-yksikön ja eläinlääkeyhtiö Zoetiksen monivuotinen jakelusopimus Skandinaviassa päättyi vuoden 2020 lopussa, minkä seurauksena Orionin Eläinlääkkeet-yksikön liikevaihto vuonna 2021 laskee selvästi edellisvuodesta. Vuonna 2020 Zoetis-tuotteiden jakelun liikevaihto Orionille oli noin 28 miljoonaa euroa.

Geneeristen tuotteiden osuus Orionin kokonaismyynnistä on merkittävä. Geneeristen lääkkeiden hintojen lasku ja muut kuin COVID-19-pandemiasta johtuvat saatavuushäiriöt ovat vaikuttaneet negatiivisesti Orionin liikevaihtoon viime vuosina. Hintojen laskun ja tuotepuutteiden yhteenlasketun negatiivisen vaikutuksen arvioidaan kuitenkin olevan vuonna 2021 selvästi edellisiä vuosia pienempi. Joidenkin Orionin myymien geneeristen lääkkeiden kysyntä ylitti koronapandemian vuoksi normaalin tason vuonna 2020, mutta alkaneena vuonna näiden tuotteiden kysynnän arvioidaan palaavan normaalimmaksi, millä on negatiivinen vaikutus vuoden 2021 liikevaihdon kehitykseen vuoteen 2020 verrattuna.

Vuoden 2021 näkymäarvioon sisältyy etappimaksuja alle 5 miljoonaa euroa eli selvästi vähemmän kuin mitä vuonna 2020 (42 miljoonaa euroa) tai vuonna 2019 (51 miljoonaa euroa) kirjattiin.

Liikevoitto

Orion arvioi saavansa vuonna 2021 selvästi vähemmän etappimaksuja kuin vuonna 2020 ja lisäksi yhtiön tuotemyynnin liikevaihto laskee hieman vuodesta 2020. Liikevoittoa painaa myös geneerisestä kilpailusta johtuva Dexdor®- ja Simdax®-alkuperälääkkeiden myynnin lasku. Kasvavat tuotteet kuten Easyhaler®-tuoteportfolio ja Nubeqa® eivät pysty korvaamaan edellä mainituista syistä johtuvaa liikevoiton laskua. Siksi Orion arvioi liikevoiton laskevan tai laskevan selvästi vuodesta 2020.

Orion arvioi liiketoiminnan kulujen olevan edellisvuoden tasolla. Parkinson-lääkkeiden jakeluoikeuksien hankintojen poistojen päättymisen vuoteen 2020 pienentää myynnin ja markkinoinnin kuluja noin 12 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti panostuksia kasvavien tuotteiden myyntiin ja markkinointiin kuitenkin lisätään. COVID-19-pandemian vuoksi laskeneiden kulujen arvioidaan kääntyvän nousuun kohti normaalimpaa tasoa vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla. Tutkimus- ja tuotekehitys-kulujen arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla.

Vuonna 2021 konsernin investointien kokonaismäärän arvioidaan nousevan vuodesta 2020, jolloin investoinnit olivat 49 miljoonaa euroa. COVID-19-pandemia saattaa kuitenkin hidastaa suunniteltujen investointien toteutusta. Orion on aloittanut hankkeen yhtiön toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseksi ja lisäksi vuonna 2021 aloitetaan yhtiön Espoossa sijaitsevan pääkonttorin saneeraus. Valtaosa näiden hankkeiden investoinneista toteutuu vuosina 2022-2023

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Näkymäarvio olettaa, että Orionin oma tuotanto pystyy COVID-19-pandemiasta huolimatta toimimaan normaalisti. Orionin valmistamien tuotteiden myynnin toteutuminen edellyttää, että tuotanto ja siihen liittyvä koko toimitusketju pystyy toimimaan suunnitellulla tasolla. Tähän liittyy pandemian takia lukuisia riskejä, joiden takia tuotanto saattaa jopa olennaisesti häiriintyä. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi työntekijöiden sairastuminen, suojavarusteiden heikko saatavuus, lähtöaineiden ja puolivalmisteiden saatavuuden heikkeneminen sekä logistiikkaketjujen toimimattomuus.

Orion siirsi vuoden 2020 kuluessa Stalevo®- ja Comtan®-Parkinson-lääkkeiden jakelun uusille partnereille valtaosassa Euroopan ulkopuolisia markkinoita Japania lukuunottamatta, kun sopimus Novartiksen kanssa päättyi. Orion aloitti itse tuotteiden myynnin Singaporessa, Malesiassa ja Thaimaassa sekä jatkaa myyntiä Euroopassa. Nämä muutokset sekä myyntiin edelleen laskevasti vaikuttavan geneerisen kilpailun jatkuminen on sisällytetty kuluvaan vuoden näkymäarvioon. Niihin liittyy kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennaista vaikutusta tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen.

Dexdor®- ja Simdax®-lääkkeiden peruspatentit ovat päättyneet, ja niitä koskeva geneerinen kilpailu on alkanut. Vuonna 2020 COVID-19-pandemia lisäsi voimakkaasti tehorauhoitteiden kysyntää, minkä vuoksi Dexdor®-lääkkeen myynti laski selvästi ennakoitua vähemmän. Vuonna 2021 tuotteen myynnin arvioidaan laskevan selvästi, mutta pandemiatilanteen vuoksi arvioon liittyy merkittävää epävarmuutta. Simdax®-tuotteen geneerinen kilpailu alkoi vuonna 2020 ensimmäisillä markkinoilla. Vuonna 2021 Simdax®-lääkkeen liikevaihdon arvioidaan laskevan, mutta myynnin tasoa on kuitenkin vaikea arvioida tarkasti tässä vaiheessa. Toteutuvaan myyntiin vaikuttavat muun muassa geneerisen kilpailun alkamisen ajankohta ja voimakkuus eri markkinoilla.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa vaihdella muun muassa sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hintakilpailu ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Tuotteiden toimitukset suurimmille yhteistyökumppaneille perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi varastotasojen muutoksia koskevien päätösten seurauksena. Lisäksi toimitusten arvoon vaikuttavat markkinahintojen sekä valuuttakurssien kehitys. Vuonna 2020 COVID-19-pandemia lisäsi joidenkin Orionin tuotteiden kysyntää merkittävästi, mutta vuonna 2021 tällaista normaalin kysynnän ylittävää lisämyyntiä ei näiden tuotteiden osalta odoteta. Arvioon liittyy kuitenkin epävarmuutta, sillä

pandemian kehitystä ja vaikutuksia Orionin tuotteiden kysyntään on vaikea arvioida tarkasti. Toisaalta Orionilla ei ole tiedossa, kuinka paljon asiakkailla on vuonna 2020 hankittuja varmuusvarastoja jäljellä ja koska mahdollisesti tällaisia normaalin kulutuksen ylittäviä varastotasojä ryhdytään purkamaan.

Yhdysvaltojen dollarin synnyttämä rakenteellinen valuuttakurssiriski on viime vuosina pienentynyt, koska dollareissa tapahtuvan laskutuksen osuus Orionin liikevaihdosta on pienentynyt alle kymmeneen prosenttiin ja samanaikaisesti dollareissa tapahtuvien ostojen määrä on kasvanut. Yhdysvaltojen dollarin painoarvo tulee jatkossa kasvamaan Nubeqa®-tuotteen myynnin kasvun myötä. Tällä hetkellä suurin valuuttariski liittyy eurooppalaisiin valuuttoihin kuten Ruotsin ja Norjan kruunuun ja Englannin puntaan. Euroopan maiden valuuttojen synnyttämän riskin kokonaisvaikutusta pienentää kuitenkin se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa. Japanin jenin kurssikehityksellä on merkitystä Parkinson-lääkkeiden Japanin myynnin vuoksi. Venäjän ruplaan liittyvä valuuttakurssivaikutus on kasvanut valuutan voimakkaan heilunnan vuoksi. Venäjän myynnin osuus koko Orionin liikevaihdosta ei kuitenkaan ole merkittävä.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Saatavuushäiriöiden vaikutus yhtiön liikevaihtoon on viime vuosina voimistunut. Meneillään oleva COVID-19-pandemia on selkeästi nostanut tätä riskiä, kun eri puolilla maailmaa asetetut liikkumis- ja muut rajoitukset sekä sairauspoissaolot voivat viiveellä aiheuttaa häiriöitä lääkkeiden globaaleihin toimitus- ja logistiikkaketjuihin. Orionin arvion mukaan COVID-19-pandemian vaikutukset yhtiön tuotteiden saatavuuteen vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla eivät ole merkittäviä, mutta vuoden jälkimmäiseen puoliskoon liittyy vielä riskejä tuotteiden heikommasta saatavuudesta. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat tekevät lääketehtävää ja -valmistusta koskevia säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavilla korjaavilla toimenpiteillä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia. Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita sekä tuotteita, jotka Orion valmistaa itse, mutta joihin muut yhtiöt toimittavat lääke- tai muita raaka-aineita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle. Myös Suomen lääkejäljestyksessä käytössä oleva yksikanavajärjestelmä, jossa Orionin tuotteet on toimitettu asiakkaille vain yhden tukkukaupan kautta, saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti esimerkiksi COVID-19-pandemian takia tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen. Viimeisen eli kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset Orion toteuttaa usein yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näiden yhteistyösuhteiden aloittamisella ja rakenteella on myös olennaista vaikutusta tutkimusprojektien aikatauluun ja kustannustasoon.

Orionin liiketoimintamalliin kuuluvat merkittävänä osana yhteistyöjärjestelyt. Näihin järjestelyihin liittyy mahdollisiin yhteistyö- ja lisenssisopimuksiin sisältyy myös usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joilla voi olla olennaista vaikutusta Orionin tulokseen. Vuosina 2014-2020 näiden maksujen määrä on vaihdellut 5 miljoonan ja 51 miljoonan euron välillä. Maksut saattavat olla sidottuja tiettyihin tutkimushankkeiden tai myynnin kehitykseen liittyviin ehtoihin tai solmittaviin uusiin sopimuksiin, joiden toteutumiseen tai toteutumisen ajankohtaan liittyy aina epävarmuustekijöitä.

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

Taloudellista kehitystä kuvaavia tunnuslukuja

	2016	2017	2018	2019	2020
Liikevaihto, milj. EUR ¹	1 073,5	1 033,6	977,5	1 051,0	1 078,1
Käyttökate (EBITDA), milj. EUR ¹	355,2	323,6	293,9	308,9	336,5
% liikevaihdosta ¹	33,1 %	31,3 %	30,1 %	29,4 %	31,2 %
Liikevoitto, milj. EUR ¹	314,6	284,1	252,8	252,8	280,1
% liikevaihdosta ¹	29,3 %	27,5 %	25,9 %	24,1 %	26,0 %
Tilikauden voitto, milj. EUR ¹	249,0	226,0	197,3	200,4	219,9
% liikevaihdosta ¹	23,2 %	21,9 %	20,2 %	19,1 %	20,4 %
T&K-kulut, milj. EUR ¹	118,2	99,1	104,0	119,3	123,2
% liikevaihdosta ¹	11,0 %	9,6 %	10,6 %	11,3 %	11,4 %
Investoinnit, milj. EUR ¹	51,1	75,0	64,8	42,6	48,5
% liikevaihdosta ¹	4,8 %	7,2 %	6,6 %	4,0 %	4,5 %
Poistot ja arvonalentumiset, milj. EUR ¹	40,6	39,5	41,1	56,1	56,5
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. EUR ¹	224,4	203,9	200,7	217,1	227,0
Oma pääoma yhteensä, milj. EUR	641,4	679,7	773,1	779,4	731,3
Korolliset nettovelat, milj. EUR	-79,4	-12,7	-132,1	-139,1	-185,8
Taseen loppusumma, milj. EUR	1 062,9	1 055,5	1 146,7	1 035,7	1 115,6
Liiketoiminnan rahavirta, milj. EUR	249,1	228,4	230,9	270,8	299,1
Omavaraisuusaste, %	60,8 %	64,6 %	68,8 %	76,7 %	66,7 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-12,4 %	-1,9 %	-17,1 %	-17,8 %	-25,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %	40,9 %	36,2 %	44,3 %	29,9 %	34,8 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	40,3 %	34,2 %	45,5 %	25,8 %	29,1 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä ¹	3 469	3 161	3 154	3 265	3 311
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä ¹	3 446	3 205	3 179	3 251	3 337

¹ Jatkuvat toiminnot alkaen vuodesta 2017.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

	2016	2017	2018	2019	2020
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	1,77	1,61	2,35	1,43	1,56
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	1,77	1,61	2,35	1,43	1,56
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	1,62	1,09	2,32	1,68	1,85
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	4,57	4,83	5,50	5,55	5,21
Osakekohtainen osinko ¹ , EUR	1,55	1,45	1,50	1,50	1,50
Osingonjako ¹ , milj. EUR	217,7	203,8	211,0	210,7	210,7
Osingonjakosuhte ¹ , %	87,6 %	90,1 %	63,8 %	105,2 %	95,9 %
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	38 294 154	37 120 346	37 120 346	36 335 463	35 122 793
% koko osakekannasta	27,1 %	26,3 %	26,3 %	25,7 %	24,9 %
Efektiiivinen osinkotuotto ¹ , %	3,7 %	4,5 %	5,0 %	3,7 %	4,0 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	23,94	19,92	12,89	28,64	23,97
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	765 883 080	742 406 920	742 406 920	726 709 260	702 455 860
% kaikista äänistä	88,2 %	87,8 %	87,8 %	87,5 %	87,0 %
Osakkeenomistajia	16 786	18 254	20 368	19 990	22 015
Päätöskurssi edellisen tilikauden lopussa, EUR	31,83	42,38	32,07	30,30	40,95
Kauden alin kurssi, EUR	27,70	31,21	24,75	28,20	29,60
Kauden keskipurssi, EUR	34,37	46,37	29,63	34,26	40,26
Kauden ylin kurssi, EUR	42,91	58,35	35,70	42,00	48,45
Päätöskurssi tilikauden lopussa, EUR	42,38	32,07	30,30	40,95	37,40
Vaihto, milj. EUR	68,2	148,3	63,2	73,5	102,5
Vaihdettu osakemäärä, kpl	1 983 921	3 197 610	2 131 981	2 149 046	2 547 090
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	5,1 %	8,5 %	5,7 %	5,9 %	7,3 %
B-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl, ml. omat osakkeet	102 963 674	104 137 482	104 137 482	104 922 365	106 011 485
% koko osakekannasta	72,9 %	73,7 %	73,7 %	74,3 %	75,1 %
Omat osakkeet	783 366	675 401	562 440	765 399	671 082
Osakemäärä 31.12., kpl, ml. ilman omia osakkeita	102 180 308	103 462 081	103 575 042	104 156 966	105 340 403
Efektiiivinen osinkotuotto ¹ , %	3,7 %	4,7 %	5,0 %	3,6 %	4,0 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	23,89	19,30	12,89	28,86	24,06
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	102 180 308	103 462 081	103 575 042	104 156 966	105 340 403
% kaikista äänistä	11,8 %	12,2 %	12,2 %	12,5 %	13,0 %
Osakkeenomistajia	37 362	44 913	58 903	52 913	56 487
Päätöskurssi edellisen tilikauden lopussa, EUR	31,97	42,29	31,08	30,28	41,27
Kauden alin kurssi, EUR	27,79	29,72	22,57	28,19	30,02
Kauden keskipurssi, EUR	34,54	43,11	27,90	33,48	40,69
Kauden ylin kurssi, EUR	43,10	58,50	33,50	42,52	48,80
Päätöskurssi tilikauden lopussa, EUR	42,29	31,08	30,28	41,27	37,53
Vaihto, milj. EUR	1 970,9	3 733,4	3 389,3	2 846,5	4 213,9
Vaihdettu osakemäärä, kpl	57 062 757	86 593 836	121 458 874	85 303 946	103 556 863
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	55,6 %	83,5 %	116,6 %	81,3 %	97,7 %
A- ja B-osakkeet yhteensä					
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 134 278
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	140 670 663	140 564 679	140 676 819	140 571 373	140 506 969
Osakkeiden äänimäärä yhteensä	868 063 388	845 869 001	845 981 962	830 866 226	807 796 263
Osakkeenomistajia	48 547	57 339	72 802	66 595	72 003
Vaihto, milj. EUR	2 039,1	3 881,6	3 452,5	2 920,0	4 316,4
Vaihdettu osakemäärä, kpl	59 046 678	89 791 446	123 590 855	87 452 992	106 103 953
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	41,8 %	63,6 %	87,5 %	61,9 %	75,2 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. EUR	5 944,1	4 406,1	4 261,0	5 786,5	5 267,0

¹ Hallituksen ehdotus vuodelta 2020 yhtiökokoukselle.

Taulukon tiedot sisältävät jatkuvat ja lopetetut toiminnot.

Suurimmat omistajat osakemäärän mukaan¹

31.12.2020	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 753 499	1 981 629	3 735 128	2,65 %	37 051 609	4,58 %
2. Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	200 000	2 700 000	1,91 %	50 200 000	6,21 %
Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	0,49 %
Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	5,69 %
Tiiviste-Group Oy		200 000			200 000	0,02 %
3. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,48 %	41 667 200	5,15 %
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	2,56 %
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	2,59 %
4. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	292 800	1 507 855	1 800 655	1,28 %	7 363 855	0,91 %
5. Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,18 %	1 658 368	0,21 %
6. Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,11 %
7. Varma Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö	0	1 079 397	1 079 397	0,76 %	1 079 397	0,13 %
8. Into Ylppö ja määräysvaltaäännet	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,97 %
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	1,46 %
Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	0,27 %
Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	0,24 %
9. Valtion Eläkerahasto	0	925 000	925 000	0,66 %	925 000	0,11 %
10. Aho Group Oy:n määräysvaltaäännet	729 099	2 818	731 917	0,52 %	14 584 798	1,80 %
Aava Terveyspalvelut Oy	358 230	4			7 164 604	0,89 %
Juhani Ahon Lääketieteen tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000	0,27 %
Aho Kari Jussi	69 763	389			1 395 649	0,17 %
Lappalainen Annakajja	58 034	2 000			1 162 680	0,14 %
Aho Ville Jussi	50 496	425			1 010 345	0,12 %
Porkkala Miia	46 183	0			923 660	0,11 %
Aho Antti Jussi	38 593	0			771 860	0,10 %
10 suurinta yhteensä	9 391 386	7 795 644	17 187 030	12,18 %	195 623 364	24,20 %
Kaikki yhteensä	35 122 793	106 011 485	141 134 278	100,00 %	808 467 345	100,00 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

Suurimmat omistajat äänimäärän mukaan¹

31.12.2020	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä
1. Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	200 000	2 700 000	1,91 %	50 200 000	6,21 %
Etola Erkki	200 000	0			4 000 000	0,49 %
Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000	5,69 %
Tiiviste-Group Oy		200 000			200 000	0,02 %
2. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,48 %	41 667 200	5,15 %
Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200	2,56 %
Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000	2,59 %
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 753 499	1 981 629	3 735 128	2,65 %	37 051 609	4,58 %
4. Ylppö Jukka	1 247 136	197 729	1 444 865	1,02 %	25 140 449	3,11 %
5. Into Ylppö ja määräysvaltaäänet	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,97 %
Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920	1,46 %
Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884	0,27 %
Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884	0,24 %
6. Aho Group Oy:n määräysvaltaäänet	729 099	2 818	731 917	0,52 %	14 584 798	1,80 %
Aava Terveyspalvelut Oy	358 230	4			7 164 604	0,89 %
Juhani Ahon Lääketieteen tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000	0,27 %
Aho Kari Jussi	69 763	389			1 395 649	0,17 %
Lappalainen Annakajja	58 034	2 000			1 162 680	0,14 %
Aho Ville Jussi	50 496	425			1 010 345	0,12 %
Porkkala Miia	46 183	0			923 660	0,11 %
Aho Antti Jussi	38 593	0			771 860	0,10 %
7. Saastamoisen Säätiö	654 996	0	654 996	0,46 %	13 099 920	1,62 %
8. Orionin Eläkesäätiö ²	544 208	180 632	724 840	0,51 %	11 064 792	1,37 %
9. Eija Ronkainen ja määräysvaltayhteisöt	535 500	38 639	574 139	0,41 %	10 748 639	1,33 %
EVK-Capital Oy	535 500	16 671			10 726 671	1,33 %
Eija Ronkainen	0	21 968			21 968	0,00 %
10. Oy Ingman Finance Ab	445 000	0	445 000	0,32 %	8 900 000	1,10 %
10 suurinta yhteensä	11 278 290	2 844 295	14 122 585	10,01 %	228 410 095	28,25 %
Kaikki yhteensä	35 122 793	106 011 485	141 134 278	100,00 %	808 467 345	100,00 %

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa

Omistusjakauma osakasryhmittäin

Osakasryhmät 31.12.2020	Omistajia		A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
		%		%		%		%		%
Yritykset	1 801	2,50	4 819 545	13,72	2 668 590	2,52	7 488 135	5,31	99 059 490	12,25
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	84	0,12	605 752	1,72	2 871 910	2,71	3 477 662	2,46	14 986 950	1,85
Julkisyhteisöt	37	0,05	2 049 953	5,84	7 532 856	7,11	9 582 809	6,79	48 531 916	6,00
Kotitaloudet	69 094	95,94	23 064 980	65,67	31 818 857	30,01	54 883 837	38,89	493 118 457	60,99
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	702	0,97	3 293 177	9,38	3 773 090	3,56	7 066 267	5,01	69 636 630	8,61
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	296	0,41	1 289 386	3,67	56 675 100	53,46	57 964 486	41,07	82 462 820	10,20
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	671 082	0,63	671 082	0,48	671 082	0,08
Yhteensä	72 015	100,00	35 122 793	100,00	106 011 485	100,00	141 134 278	100,00	808 467 345	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

Osakemäärä 31.12.2020	Omistajia		A-osakkeita		B-osakkeita		Osakkeita yhteensä		Ääniä yhteensä	
		%		%		%		%		%
1-100	32 701	45,42	391 876	1,12	1 128 740	1,06	1 414 317	1,00	7 877 376	0,97
101-1 000	29 918	41,55	3 165 094	9,01	9 671 560	9,12	11 422 367	8,09	58 461 351	7,23
1 001-10 000	8 558	11,89	8 469 924	24,12	16 425 991	15,49	23 693 061	16,79	171 956 331	21,27
10 001-100 000	756	1,05	7 637 793	21,75	10 159 062	9,58	19 072 641	13,51	175 353 284	21,69
100 001-1 000 000	58	0,08	8 074 111	22,99	7 236 773	6,83	15 153 960	10,74	157 415 035	19,47
1 000 001-	11	0,02	7 383 995	21,02	60 718 277	57,28	69 706 850	49,39	236 732 886	29,28
Yhteensä	72 002	100,00	35 122 793	100,00	105 340 403	99,37	140 463 196	99,52	807 796 263	99,92
joista hallintarekisteröityjä	12	0,02	1 144 097	3,26	55 854 224	53,02	56 998 321	40,58	78 736 164	9,75
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	671 082	0,63	671 082	0,48	671 082	0,08
Yhteensä	72 003	100,00	35 122 793	100,00	106 011 485	100,00	141 134 278	100,00	808 467 345	100,00

Hallitukseen 6.5.2020 valittujen jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2020	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Mikael Silvennoinen, puheenjohtaja	0	0	6 845	777	6 845	0,00	0,00
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	21 928	0	6 306	509	28 234	0,02	0,06
Kari Jussi Aho	69 763		389	389	70 152	0,05	0,17
Pia Kalsta	0	0	957	389	957	0,00	0,00
Ari Lehtoranta	0	0	1 968	389	1 968	0,00	0,00
Hilpi Rautelin	1 800	0	2 968	389	4 768	0,00	0,00
Eija Ronkainen	535 500	0	38 639	389	574 139	0,41	1,33
Hallitus yhteensä	628 991	0	58 072	3 231	687 063	0,49	1,56

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

Konsernin johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Orion Oyj:ssä¹

31.12.2020	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	72 891	11 400	72 891	0,05	0,01
Satu Ahomäki	0	0	31 748	2 700	31 748	0,02	0,00
Olli Huotari	0	0	61 149	4 560	61 149	0,04	0,01
Liisa Hurme	0	0	23 619	-5 300	23 619	0,02	0,00
Jari Karlson	0	0	29 989	-940	29 989	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	13 441	-3 440	13 441	0,01	0,00
Outi Vaarala	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Johtoryhmä yhteensä	0	0	232 837	8 980	232 837	0,16	0,03

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvaltayhteisöjen omistuksen.

ORIONIN OSAKKEIDEN PERUSTIETOJA

31.12.2020	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäytintunnus Nasdaq Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
ICB-koodi	4500	4500	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. EUR	23,0	69,2	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, EUR	0,65	0,65	
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
A- ja B-osakkeita enintään ja kaikkien osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

EBITDA	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumistappiot	
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat ja pankkisaamiset - rahamarkkinasijoitukset	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja + korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat kaudella keskimäärin}} \times 100$	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma kaudella keskimäärin}} \times 100$	
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$	
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahavarat - rahamarkkinasijoitukset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta + investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$	
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$	
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$	
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kaudella keskimäärin}}$	
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR	=	Osakemäärä tilikauden lopussa x kauden viimeinen kaupantekokurssi	

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2020	1-12/2019
Liikevaihto	2.1	1 078 069	1 050 991
Myytyjen suoritteiden kulut		-427 042	-417 596
Bruttokate		651 027	633 395
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2.2	5 431	2 183
Myyntin ja markkinoinnin kulut	2.2, 4.1	-204 322	-215 710
Tutkimus- ja kehityskulut	2.2, 4.1	-123 157	-119 269
Hallinnon kulut	2.2, 4.1	-48 913	-47 813
Liikevoitto		280 066	252 786
Rahoitustuotot	2.3	179	682
Rahoituskulut	2.3	-1 962	-2 648
Voitto ennen veroja		278 282	250 820
Tuloverot	5.1	-58 417	-50 459
Tilikauden voitto		219 866	200 361

Konsernin laaja tuloslaskelma

MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROVAIKUTUS HUOMIOITUNA

Muuntoerot		-1 365	911
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		-1 365	911
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen	4.2	-59 399	19 941
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-59 399	19 941
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-60 765	20 852
Tilikauden laaja tulos verovaikutus huomioituna		159 101	221 212

TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN

Emoyhtiön omistajille		219 866	200 361
-----------------------	--	----------------	---------

TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN

Emoyhtiön omistajille		159 101	221 212
-----------------------	--	----------------	---------

Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR¹	2.4	1,56	1,43
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR¹	2.4	1,56	1,43
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	2.2	-56 457	-56 073
Palkat ja muut henkilöstökulut		-227 024	-217 139

¹ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta.

Konsernitase

VARAT

1 000 EUR	Liitetieto	31.12.2020	31.12.2019
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3.1	319 648	320 886
Liikearvo	3.2	13 487	13 487
Aineettomat oikeudet	3.2	26 843	34 813
Muut aineettomat hyödykkeet	3.2	2 691	2 768
Osuudet osakkuusyrityksissä	3.4	68	68
Muut sijoitukset	6.6	204	214
Eläkesaaminen	4.2		55 777
Laskennalliset verosaamiset	5.2	8 417	6 799
Muut pitkäaikaiset saamiset	3.6	459	754
Pitkäaikaiset varat yhteensä		371 817	435 566
Vaihto-omaisuus	3.5	258 081	230 255
Myyntisaamiset	3.6	157 352	196 537
Muut saamiset	3.6	33 929	24 305
Rahamarkkinasijoitukset	3.6		35 025
Rahavarat	6.5	294 373	114 008
Lyhytaikaiset varat yhteensä		743 735	600 131
Varat yhteensä		1 115 552	1 035 697

OMA PÄÄOMA JA VELAT

1 000 EUR	Liitetieto	31.12.2020	31.12.2019
Osakepääoma		92 239	92 239
Muut rahastot		3 395	2 972
Kertyneet voittovarot		635 678	684 207
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		731 311	779 417
Oma pääoma yhteensä	6.3	731 311	779 417
Laskennalliset verovelat	5.2	29 305	41 174
Eläkevelvoitteet	4.2	19 940	3 441
Varaukset	3.7	407	362
Pitkäaikaiset korolliset velat	6.4	105 464	6 704
Muut pitkäaikaiset velat	3.8	15 029	17 083
Pitkäaikaiset velat yhteensä		170 145	68 763
Ostovelat	3.8	86 732	78 996
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	3.8	2 482	2 631
Muut lyhytaikaiset velat	3.8	121 814	102 615
Lyhytaikaiset korolliset velat	6.4	3 067	3 274
Lyhytaikaiset velat yhteensä		214 096	187 517
Velat yhteensä		384 241	256 280
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 115 552	1 035 697

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

1 000 EUR	Liite- tieto	Osake- pääoma	Muut rahastot	Eläkejärjes- telyiden uudelleen arvostaminen	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019		92 239	2 930	10 512	-17 983	-7 742	693 185	773 142
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus							-216	-216
Oikaistu oma pääoma 1.1.2019		92 239	2 930	10 512	-17 983	-7 742	692 970	772 926
Tilikauden tulos							200 361	200 361
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						702	209	911
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				19 941				19 941
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako	6.3						-211 364	-211 364
Omien osakkeiden hankinta					-7 384			-7 384
Osakekannustinjärjestelmä	4.1				916		1 598	2 514
Muut muutokset			42				1 471	1 512
Oma pääoma 31.12.2019		92 239	2 972	30 453	-24 451	-7 039	685 245	779 417
Oma pääoma 1.1.2020		92 239	2 972	30 453	-24 451	-7 039	685 245	779 417
Tilikauden tulos							219 866	219 866
Muut laajan tuloksen erät								
Muuntoerot						-901	-465	-1 365
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen				-59 399				-59 399
Tapahtumat omistajien kanssa								
Osingonjako	6.3						-210 387	-210 387
Osakekannustinjärjestelmä	4.1				2 910		409	3 319
Muut muutokset			423				-563	-140
Oma pääoma 31.12.2020		92 239	3 395	-28 947	-21 541	-7 940	694 106	731 311

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 EUR	Liitetieto	1-12/2020	1-12/2019
Voitto ennen veroja		278 282	250 820
Rahoitustuotot ja -kulut	2.3	1 783	1 966
Poistot ja arvonalentumiset	2.2	56 457	56 073
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-47	-75
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		656	-432
Eläkeasaamisen ja -velvoitteen muutos	4.2	-1 968	505
Varausten muutos	3.7	41	15
Muut oikaisut		1 261	600
Oikaisut voittoon ennen veroja yhteensä		58 183	58 653
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		33 033	-220
Vaihto-omaisuuden muutos		-29 026	-7 972
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		23 081	22 707
Käyttöpääoman muutos yhteensä		27 089	14 515
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-5 609	-6 978
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		3 817	3 104
Saadut osingot		8	0
Maksetut verot	5.1	-62 710	-49 268
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		299 060	270 846
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	3.1	-34 032	-28 722
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	3.2	-6 678	-7 486
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden, muiden sijoitusten sekä osakkuusyhtiöiden myynnit	3.1, 3.4, 6.6	1 012	808
Tytäryhtiöiden myynnit			1 385
Investointien rahavirta yhteensä		-39 698	-34 015
Lyhytaikaisten lainojen nostot	6.4	1 594	1 388
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	3.1, 6.4	-5 587	-154 226
Pitkäaikaisten lainojen nostot	6.4	100 000	
Omien osakkeiden hankinta	6.3		-7 384
Maksetut osingot ja muu voitonjako	6.3	-211 087	-211 152
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-115 080	-371 374
Rahavarojen muutos		144 282	-134 543
Rahavarat 1.1.	6.5	149 034	283 658
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		1 058	-82
Rahavarat 31.12.	6.5	294 373	149 034
Täsmäytys taseen rahavaroihin			
Taseen rahavarat kauden lopussa		294 373	114 008
Rahamarkkinasijoitukset kauden lopussa			35 025
Rahavirtalaskelman rahavarat		294 373	149 034

1 Konsernitilinpäätöksen esittämisperusta

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi ihmis- ja eläinlääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita maailmanlaajuisille markkinoille.

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7. – 31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiiketoimintaan. Orion Oyj on listattuna Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 9.2.2021 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Tilinpäätösasiakirjat ovat nähtävillä verkkosivuilla www.orion.fi ja jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2020. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta erikseen käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattuja eriä.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on tuhat euroa, ellei toisin mainita.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta sekä osakkuusyrietykset, yhteisyrietykset ja yhteiset toiminnot

Tytäryrietykset

Tytäryrietyksiä ovat ne yhtiöt, joissa Orion Oyj:llä on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena tytäryrietyksessä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryrietykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, yhteisyrietykset ja yhteiset toiminnot

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20-50 % äänivallasta.

Yhteisyritykset ovat yhteisjärjestelyitä, joissa emo- tai tytäryhtiöllä on yhteinen määräysvalta konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa, ja joissa emo- tai tytäryhtiöllä on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteiset toiminnot ovat yhteisjärjestelyitä, jotka on toteutettu ilman erillistä sijoitusvälinettä tai joissa järjestelyn laillinen muoto on sellainen, että osapuolilla on suoria oikeuksia tiettyihin omaisuuseriin tai vastuita tietyistä veloista. Yhteiset toiminnot yhdistellään konsernitilinpäätökseen suhteellisen omistusosuuden mukaisesti.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrityksen velvoitteiden täyttämiseen.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämisvaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta.

Liiketapahtumat ja tase-erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumien toteutumispäivien kursseihin. Raportointikauden päättymispäivänä ulkomaanrahan määräiset monetaariset tase-erät kirjataan käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssia. Ulkomaanrahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten, joihin ei sovelleta IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä näihin liittyvien valuuttajohdannaisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaanrahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyritykset

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskipäivän ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Tästä syntyvä kurssiero sekä näiden yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Konsernissa ei ole hyperinflaatiomaissa toimivia konserniyhtiöitä.

Konserniyhtiöiden myynnin yhteydessä kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Konsernitilinpäätöksen laatiminen IFRS- ja tilinpäätöskäytännön mukaisesti edellyttää, että yhtiön johto tekee tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Laadintaperiaatteet liittyen tavanomaista enemmän johdon harkintaa edellyttäviin osa-alueisiin ja näitä koskeviin epävarmuustekijöihin on esitetty seuraavissa liitetiedoissa:

- 2.1 Myyntituotot asiakassopimuksista
- 3.2 Aineettomat hyödykkeet
- 3.7 Varaukset
- 4.1 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut
- 4.2 Eläke- ja -velvoitteet
- 5.2 Laskennalliset verot

Lisäksi harkintaa käytetään tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan raportointikauden aikana, on kuvattu kyseistä tilinpäätöserää kuvaavan liitetiedon yhteydessä.

Tilikaudella 2020 sovelletut uudet IFRS-standardit, standardien muutokset ja IFRIC-tulkinnat

Seuraavat EU:n hyväksymät konsernin toimintamalliin soveltuvat uudet standardit, standardimuutokset ja tulkinnat on otettu käyttöön 1.1.2020 alkaen.

- Käsitteellinen viitekehys (muutos). Uudistettuun viitekehykseen on koottu aiempina vuosina käyttöön otetuista standardeista IASB:n käyttämä ajattelu. Viitekehys ei kumoja yksittäisten IFRS-standardien vaatimuksia.

- IFRS 3 (muutos), Liiketoimintojen yhdistäminen. Muutos supistaa ja selventää liiketoiminnan määritelmää. Muutoksen myötä sallitaan myös yksinkertaistetun arvioinnin tekeminen siitä, onko hankittu kokonaisuus omaisuuseräryhmä vai liiketoiminta.

- IAS 1, Tilinpäätöksen esittäminen ja IAS 8, Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, kirjanpidollisten arvioiden muutokset ja virheet (muutos). Muutokset selventävät olennaisuuden määritelmää ja parantavat mahdollisuuksia käsitteen johdonmukaiseen soveltamiseen kaikissa IFRS-standardeissa.

IFRS-standardien muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Tulevina tilikausina sovellettavat uudet IFRS-standardit, standardien muutokset ja IFRIC-tulkinnat

1.1.2021 tai myöhemmin käyttöön otettavilla tilinpäätöshetken mennessä julkaistuilla uusilla standardeilla, standardimuutoksilla tai tulkinnoilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2. Liiketoiminnan tuloksellisuus

2.1 Myyntituotot asiakassopimuksista

Laatimisperiaatteet

Tuloutusperiaatteet

Konsernin liikevaihto koostuu kolmesta tuottovirrasta, jotka ovat tuotemyynti, myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista ja myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä. Näihin liittyvät tuloutusperiaatteet on esitetty alla.

<p><i>Tuotemyynti</i></p>	<p>Konsernin liikevaihto sisältää tuotemyynnistä saadut tuotot oikaistuna välillisillä veroilla ja valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Yksittäisen tuote-erän toimitus asiakkaalle muodostaa erotettavissa olevan suoritevelvoitteen, josta myyntituotot kirjataan määräysvallan siirtymässä konsernilta asiakkaalle toimitusehtojen mukaisesti. Hintoihin voi sisältyä muuttuvia vastikkeita, muun muassa erilaisia alennus- ja kannustinehtoja. Liikevaihdoksi kirjataan vastikemäärä, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu huomioiden alennus- ja kannustinehtojen vaikutuksen.</p> <p>Konsernilla on eri maissa toimivien jakelijoiden ja logistiikkakumppanien kanssa kaupintavarastojärjestelyitä. Näissä tapauksissa konserni omistaa jakelijan ja logistiikkakumppanin kaupintavarastossa olevat tuotteet siihen saakka, kunnes ne toimitetaan asiakkaalle, jolloin konserni kirjaa tuotemyynnin liikevaihdoksi. Suomessa Orionin ja Oriolan välinen järjestely selittää merkittävän osan koko konsernin kaupintavarastojärjestelyistä.</p> <p>Tuotemyynnistä koostuva liikevaihto sisältää myös rojaltituotot, joita konserni kirjaa myyntituotoiksi yhteistyökumppanien kanssa tehtyjen sopimusten perusteella. Konserni on myynyt tiettyjen tuotteiden myyntioikeudet yhteistyökumppaneille ja konsernilla on oikeus rojaltituottoihin, jotka määräytyvät yhteistyökumppanien näille tuotteille saavuttaman myynnin perusteella. Konserni kirjaa saadut rojaltit myyntituotoiksi, kun yhteistyökumppani on myöhemmin myynyt tuotteet sen omille asiakkaille ja oikeus rojalteihin on syntynyt.</p>
<p><i>Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista</i></p>	<p>Konserni tekee sopimuksia, joissa se sekä luovuttaa markkinoilla olevan tuotteen myyntioikeuden että tekee sopimuksen tuotteen valmistamisesta konsernin ulkopuoliselle taholle. Vastineeksi myyntioikeuden luovuttamisesta ja tuotteiden valmistamisesta konserni saa sopimuksesta riippuen etappimaksuja, tuottoja tuotteiden valmistuksesta ja myynnistä sekä rojaltituottoja. Tyypillisesti etappimaksut ovat luonteeltaan sopimuksen allekirjoitushetkellä saatavia kiinteitä palkkioita, joihin ei liity palautusvelvollisuutta, sekä tuotteen kaupallistamiseen liittyviä palkkioita.</p> <p>Konserni on pääsääntöisesti valmistanut tuotetta itse ennen sen myyntioikeuden myyntiä, jolloin konsernilla on valmistukseen liittyvä tietotaito, joka ei muutoin ole helposti asiakkaan saavutettavissa. Tuotteiden myyntioikeuksien myynnin yhteydessä muodostuu kaksi erillistä suoritevelvoitetta, jotka ovat 1) luovutettu myyntioikeus sekä 2) tuotteiden valmistus ja niistä saatavat rojaltimaksut. Osa vastikkeista on muuttuvia johtuen etappimaksujen ehdollisuudesta ja tuotteiden myyntihintaan liittyvistä arvostuseristä.</p> <p>Konserni saattaa saada sopimuksen perusteella kaupallistamiseen liittyviä etappimaksuja. Nämä käsitellään erotettavissa olevina suoritevelvoitteina, mikäli ne täyttyvät asiakkaan saavuttaman tietyn myyntimäärän perusteella. Asiakkaalle on muodostunut arvoa sille kertyneiden myyntituottojen myötä, jolloin myyntimäärään sidoksissa olevan suoritevelvoitteen katsotaan täyttyneen, kun myynnille asetettu tavoite on saavutettu. Kaupallistamiseen liittyvät suoritevelvoitteet käsitellään yhtenä ajan hetkenä täyttyvien suoritevelvoitteiden tapaan, koska tulevan myynnin määrän luotettavaan arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä.</p>

<p><i>Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä</i></p>	<p>Konserni on solminut yhteistyökumppaneiden kanssa sopimuksia, jotka liittyvät kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöprojekteihin. Näihin sopimuksiin liittyy etappimaksuja, jotka tulevat suoritettavaksi, kun tietty kehitysvaihe on saavutettu. Etappimaksut koostuvat tavallisesti Orionin aiemman kehitystyön perusteella maksettavasta kertakorvauksesta sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä sekä projektin seuraavien vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamisen perusteella myöhemmin maksettavista etappimaksuista. Lisäksi sopimuksissa voidaan sopia valmiin tuotteen myyntioikeuksiin perustuvista korvauksista, kuten rojalteista. Sopimuksen sisällöstä riippuen sopimukset voivat sisältää erillisinä käsiteltäviä suoritevelvoitteita tai muodostaa yhden suoritevelvoitteista koostuvan palvelu- ja tuotekokonaisuuden.</p> <p>Sopimuksen allekirjoitukseen liittyvien kiinteiden etappimaksujen katsotaan olevan erotettavissa olevia suoritevelvoitteita, jotka täyttyvät sopimuksen allekirjoitushetkellä. Kliinisen vaiheen tutkimusten toteuttaminen on mahdollista useamman palvelutarjoajan toimesta, minkä vuoksi yhteistyökumppani pystyy hyödyntämään allekirjoitushetkellä luovutettuja tutkimustuloksia omassa liiketoiminnassaan. Sopimuksen voimassaoloaikana tehtävää tutkimus- ja kehitystyötä käsitellään erillisenä suoritevelvoitteena ja tämän vaiheen etappimaksuja käsitellään muuttuvina vastikkeina, koska ne ovat sidottuja tiettyjen vaiheiden tai tutkimustulosten saavuttamiseen. Vaikka Orion täyttää suoritevelvoitteita ajan kuluessa, kirjataan myyntituotot vasta lopullisten tutkimustulosten vahvistumishetkellä, koska tutkimustyön tulosten luotettavaan arviointiin etukäteen liittyy epävarmuustekijöitä.</p> <p>Sopimuksiin liittyy mahdollisesti myös päätös valmiin tuotteen tuotannon järjestämisestä, mikäli se voidaan kaupallistaa. Kaupallistamiseen liittyvien vastikkeiden osalta arvioidaan sopimuskohtaisesti, muodostavatko ne yhdessä valmiin tuotteen myynnin kanssa yhteisen suoritevelvoitteen vai käsitelläänkö etappimaksut erotettavissa olevana suoritevelvoitteena valmiin tuotteen myynnistä. Samoin sopimuskohtaisesti arvioidaan, täyttykö etappeihin liittyvä suoritevelvoite yhdellä ajan hetkellä vai ajan kuluessa. Rojaltimaksut kirjataan tuloiksi, kun yhteistyökumppani on myynyt rojaltiin oikeuttavat tuotteet.</p>
---	--

Sopimuksiin ei yleensä sisälly rahoituskomponenttia, koska merkittävä osuus vastikkeista on muuttuvia, joiden saaminen varmistuu tulevaisuudessa.

Konserni erittelee liikevaihdon seuraavasti:

- Alkuperälääkkeet (patentoidut reseptilääkkeet kolmelle terapia-alueelle)
- Erityistuotteet (geneeriset eli patenttisuojeittomat reseptilääkkeet ja itsehoitotuotteet sekä biosimilaarit)
- Eläinlääkkeet (lääkkeet ja hoitotuotteet lemmikki- ja tuotantoeläimille)
- Fermion ja sopimusvalmistus (lääkkeiden vaikuttavat aineet Orionille ja muille yhtiöille sekä lääkevalmistus muille yhtiöille)

Näiden lisäksi liikevaihdon yhteydessä raportoidaan erä "Muut toiminnot", joka sisältää pääasiassa valuuttakurssimuutosten vaikutukset konsernin liikevaihtoon.

Segmenttiraportointi

Konsernilla on yksi raportoitava toimintasegmentti, joka esitellään ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä Orion Oyj:n toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resursseista ja tuloksen arvioinnista. Konsernilla on yksi liiketoiminta-alue "Lääkeliiketoiminta", johon kuuluu viisi tulosyksikköä. Liiketoimintamallin luonteesta ja hallintotavasta johtuen koko konserni raportoidaan yhtenä toimintasegmenttinä.

Konsernilla on asiakassopimuksia, joihin voi sisältyä tuotteiden myyntioikeuksien myyntiä, tuotteen valmistusta, kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyötä sekä kaupallistamista koskevia sopimusehtoja. Konsernin käyttämä harkinta liittyy erityisesti erillisten suoritevelvoitteiden määrittämiseen, kirjataanko suoritevelvoitteet ajan kuluessa vai yhtenä ajan kohtana sekä muuttuvien vastikkeiden kirjaamisajankohdan määrittämiseen. Konserni huomioi myyntituottojen kirjaamista koskevan rajoitteen ja kirjaa myyntituotot siihen määrään asti kuin on erittäin todennäköistä, ettei kirjattujen kertyneiden myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta.

- - - - -

Myyntituotot tuottovirroittain

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tavaroiden myynti	1 017 564	988 648
Rojaltituotot	18 741	11 496
Tuotemyynti yhteensä	1 036 305	1 000 144
Etappimaksut	41 764	50 847
Konserni yhteensä	1 078 069	1 050 991

Tilikaudella 2020 kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyön tuotoista 0,6 (0,6) miljoonaa euroa sisältyy erään Etappimaksut ja 11,6 (0,8) miljoonaa euroa erään Tavaroiden myynti. Tuotot kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä raportoidaan Tavaroiden myynnissä, kun tuotteen kaupallinen myynti on alkanut. Asiakkaille luovutetuista suoritevelvoitteista on ajan kuluessa tuloutettu 2,1 (2,0) miljoonaa euroa ja ne sisältyvät erään Etappimaksut. Aiemmillä kausilla täyttyneistä suoritevelvoitteista on kirjattu myyntituottoja eriin Tavaroiden myynti ja Rojaltituotot yhteensä 0,6 (0,7) miljoonaa euroa.

Myyntituotot tulosyksiköittäin

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Alkuperälääkkeet	420 247	406 099
Eryistutuotteet	498 372	486 072
Eläinlääkkeet	89 283	85 756
Fermion ja sopimusvalmistus	74 878	70 655
Muut	-4 711	2 409
Konserni yhteensä	1 078 069	1 050 991

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät ja velat

1 000 EUR	2020		2019	
	Omaisuus-erä	Velka	Omaisuus-erä	Velka
1.1.	2 786	18 365	1 696	21 956
Tilikauden aikana kirjatut myyntituotot, jotka kauden alussa sisältyivät sopimukseen perustuvaan velkaan		-2 058		-2 783
Saatujen vastikkeiden lisäykset vähennettynä tilikaudella kirjatuilla myyntituotoilla		10		769
Tilikauden aikana toteutunut laskutus	1 366		-1 495	
Uusista liiketoimista johtuva sopimukseen perustuvien omaisuuserien ja velkojen muutos	1 872	7 161	2 585	-1 578
31.12.	6 024	23 477	2 786	18 365

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät koostuvat pääosin konsernin asiakkaille luovuttamista tuotteista ja palveluista, joita ei ole vielä laskutettu. Sopimukseen perustuvat velat koostuvat pääosin saaduista ennakoista.

Jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistettu transaktiohintaa

Tilikauden 2020 lopussa osaksi tai kokonaan täyttämättä oleville sopimuksille, jotka liittyvät tuottovirtoihin "Myyntituotot tuotteiden myyntioikeuksista" ja "Myyntituotot yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä" kohdistetun transaktiohinnan kokonaismäärä oli 16,1 (2019: 46,1) miljoonaa euroa. Konserni odottaa, että tästä täyttämättömille sopimuksille kohdistetusta transaktiohinnasta tilikausien 2021-2023 aikana kirjataan myyntituotoiksi 6,2 miljoonaa euroa (2019: tilikausien 2020-2022 aikana 34,2 miljoonaa euroa). Loppuosan 9,9 miljoonaa euroa odotetaan kirjattavan myyntituotoiksi tilikauden 2024 alusta lähtien (2019: 11,9 miljoonaa euroa tilikauden 2023 alusta lähtien). Konserni soveltaa IFRS 15:n käytännön apukeinoa olla antamatta tietoa jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistetusta transaktiohinnasta sellaisten sopimusten osalta, joiden voimassaoloaika on alle vuosi.

Merkittävät myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät harkintaa edellyttävät ratkaisut

Myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät merkittävät harkintaa edellyttävät ratkaisut liittyvät Bayerin kanssa tehtyyn sopimukseen, joka koskee Nubeqa-lääkkeen lisensointia, kehittämistä ja kaupallistamista sekä valmistamista.

Lisensointi, kehittäminen ja kaupallistaminen

Konsernin yhteistyössä Bayerin kanssa kehittämälle eturauhassyöpöpotilaiden hoitoon tarkoitettulle lääkkeelle saatiin Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA:n myöntämä myyntilupa kauppanimellä Nubeqa heinäkuussa 2019. Ensimmäinen Nubeqa-lääkkeen myynti Yhdysvalloissa toteutui elokuussa 2019. Tuotteeseen liittynyt kliinisen vaiheen III -tutkimus (ARAMIS) saatiin päätökseen tilikaudella 2018. Tutkimushankkeesta ja tuotteen kaupallistamisesta seuraavien myyntituottojen kirjaamiseen liittyy merkittäviä harkintaa edellyttäviä ratkaisuja, jotka koskivat suoritevelvoitteiden yksilöimistä ja muuttuvien vastikkeiden kirjausajankohdan määrittämistä.

Orionin ja Bayerin solmiman sopimuksen myötä Orion lisensoi Nubeqaan liittyviä oikeuksia Bayerille. Lisensoinnin yhteydessä sovittiin yhteistyöstä liittyen kliinisen vaiheen III -tutkimuksen toteuttamiseen ja tuotteen kaupallistamiseen. Bayerille myönnettyä lisenssiä käsitellään erillisenä suoritevelvoitteena. Siitä saatava vastike koostuu sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä saadusta kertakorvauksesta liittyen Orionin siihen saakka suorittamaan tutkimustyöhön, kaupallistamisen yhteydessä saatavista etappimaksuista sekä myynnin perusteella saatavista rojaltimaksuista. Suoritevelvoitteen katsotaan täyttyvän ajan kuluessa ja siihen liittyvät vastikkeet ovat luonteeltaan muuttuvia. Vastikkeet kirjataan liikevaihdoksi, kun on erittäin todennäköistä, ettei kertyneiden kirjattujen myyntituottojen määrään jouduta tekemään merkittävää peruutusta.

Nubeqan kaupallistamisen yhteydessä saatavia etappimaksuja kirjattiin liikevaihdoksi tilikaudella 2020 yhteensä 28 miljoonaa euroa, joista 20 miljoonaa euroa liittyi Nubeqan ensimmäiseen myyntiin EU:ssa ja 8 miljoonaa euroa ensimmäiseen myyntiin Japanissa. Tilikaudella 2019 kirjattiin vastaavasti 45 miljoonaa euroa liikevaihdoksi Nubeqan ensimmäisestä myynnistä Yhdysvalloissa.

Valmistaminen

Orion vastaa Nubeqan valmistamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Valmistaminen muodostaa erillisen suoritevelvoitteen, joka koostuu Nubeqan valmistamisesta, pakkaamisesta ja myymisestä Bayerille sekä näitä toimintoja edeltävästä tuotantokapasiteetin rakentamisesta. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvä vastike on ajan kuluessa täyttyvä. Se kirjataan liikevaihdoksi sopimuksen voimassaoloaikana, sillä Bayer saa tuotantokapasiteetin rakentamisesta suoritetuille etappimaksuille hyödyn sen vastaanottaessa valmiita Nubeqa-lääkkeitä, jotka on aikaansaatu tuotantokapasiteetin avulla. Tuotantokapasiteetin rakentamiseen liittyvät etappimaksut sekä Nubeqan valmistamisesta ja pakkaamisesta saatavat maksut ovat luonteeltaan kiinteitä vastikkeita.

Orion saa lisäksi Nubeqan myynnistä rojaltituottoa, joka kirjataan liikevaihdoksi, kun Bayer on myynyt tuotteet ja oikeus rojalteihin on syntynyt.

Muut myyntituottojen kirjaamiseen liittyvät tiedot

Konserni soveltaa IFRS 15:n käytännön apukeinoa, jonka mukaan vastikemäärää ei oikaista rahoituskomponentin vaikutuksella silloin, kun asiakas maksaa tuotteen konsernille alle vuoden kuluessa tuotteen luovuttamisesta tai kun huomattava osuus asiakkaan lupaamasta vastikkeesta on muuttuva, ja tämän vastikkeen määrä tai ajoittuminen vaihtelee sen perusteella, toteutuuko vastainen tapahtuma, joka ei ole olennaisilta osin asiakkaan määräysvallassa.

Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista omaisuuseristä ja odotettavissa olevista luottotappioista on annettu liitetiedossa 3.6 Myyntisaamiset ja muut saamiset. Tietoja asiakassopimuksiin perustuvista veloista on annettu liitetiedossa 3.8 Ostovelat ja muut velat. Tietoja darolutamidiin liittyvistä kliinisen vaiheen III -tutkimuksista (ARAMIS, ARASENS ja ARANOTE) on annettu liitetiedossa 3.3 Yhteiset toiminnot.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

1 000 EUR	1-12/2020	Suomi	Skandi- navia	Muu Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle		316 008	177 043	367 600	82 501	134 917	1 078 069
Varat		955 382	36 520	112 365	9	11 276	1 115 552
Investoinnit		46 221	153	1 984		149	48 507

1 000 EUR	1-12/2019	Suomi	Skandi- navia	Muu Eurooppa	Pohjois- Amerikka	Muut maat	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle		308 871	176 663	334 093	102 958	128 406	1 050 991
Varat		876 617	36 172	119 297		3 611	1 035 697
Investoinnit		37 386	273	4 832		115	42 607

Kymmenen myydyintä lääkevalmistetta

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Easyhaler (astma, keuhkohtaumatauti)	115 113	104 469
Stalevo, Comtess ja Comtan (Parkinsonin tauti)	98 607	97 540
Simdax (sydämen vajaatoiminta)	62 129	67 630
Dexdor (tehohoitonlääke)	54 825	56 640
Dexdomitor, Domitor, Domosedan ja Antisedan (eläinlääkkeet)	34 773	36 170
Burana (tulehdus, kipu)	23 434	25 008
Divina-sarja (vaihtuvuosioreetit)	20 600	19 033
Biosimilaarit (nivelreuma, tulehdukselliset suolistosairaudet)	17 663	37 698
Trexan (nivelreuma, syöpä)	16 673	11 449
Nubeqa (eturauhassyöpä)	16 637	2 346
Konserni yhteensä	460 453	457 984

2.2 Liiketoiminnan kulut ja liiketoiminnan muut tuotot

Laatimisperiaatteet

Konsernin tuloslaskelman toimintokohtaisista kuluista erä Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut. Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat. Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut tutkimus- ja kehitystoiminnolle kuuluvat kulut. Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös yhteisiksi toiminnoiksi luokiteltujen tutkimus- ja kehityshankkeiden kulut. Kuluista kirjataan se osuus, joka vastaa konsernin osuutta hankkeesta sopimuksen mukaisesti. Tutkimus- ja kehityskulujen käsittelystä konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa annetaan lisätietoja liitetiedon 3.2 Aineettomat hyödykkeet laatimisperiaatteiden yhteydessä.

- - - - -

Tutkimus- ja kehityskulut

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tutkimus- ja kehityskulut	123 157	119 269

Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Myytyjen suoritteiden kulut	25 973	25 288
Myynti ja markkinointi	19 967	20 587
Tutkimus ja kehitys	3 529	3 295
Hallinto	6 989	6 903
Yhteensä	56 457	56 073

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Rakennukset ja rakennelmat	13 213	13 070
Koneet ja kalusto	23 625	23 020
Muut aineelliset hyödykkeet	199	175
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	37 037	36 266

Aineettomat oikeudet	18 514	18 915
Muut aineettomat hyödykkeet	906	893
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	19 420	19 807

Tilikaudella on kirjattu arvonalennus 1,2 (2019: 0,0) miljoonaa euroa aineettomista oikeuksista myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, aineettomista hyödykkeistä ja muista sijoituksista	256	176
Vuokratuotot	2 192	2 204
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot	1 201	-1 309
Palveluveloitustuotot lopetetuilta toiminnoilta		726
Muut liiketoiminnan tuotot	1 991	574
Muut liiketoiminnan kulut	-209	-188
Yhteensä	5 431	2 183

Liiketoiminnan muut tuotot 2,0 (2019: 0,6) miljoonaa euroa koostuvat pienistä eristä, jotka yksittäisinä eivät ole olennaisia.

2.3 Rahoitustuotot ja -kulut

Laatimisperiaatteet

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Huomattavan pitkän valmistusajan vaativien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Korkotuotot rahamarkkinasijoituksista	66	190
Osinkotuotot muista sijoituksista	8	0
Muut korkotuotot	102	231
Valuuttakurssierot, netto		255
Muut rahoitustuotot	2	5
Rahoitustuotot yhteensä	179	682
Korkokulut	920	2 298
Valuuttakurssierot, netto	754	
Muut rahoituskulut	289	350
Rahoituskulut yhteensä	1 962	2 648
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 783	-1 966

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana huomattavia pitkän valmistusajan vaativia omaisuushankintoja, joten tilikaudella ei ole aktivoitu vieraan pääoman menoja.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Valuuttakurssivoitot	3 627	2 717
Valuuttakurssitappiot	-4 381	-2 462
Netto	-754	255

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Liikevaihtoon sisältyvät	-5 335	1 638
Myytyjen suoritteiden kuluihin sisältyvät	296	-34
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	1 201	-1 309
Toimintojen kuluihin sisältyvät	240	-187

Laatimisperiaatteet

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu raportoitavan tilikauden aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä.

Laimentamaton osakekohtainen tulos

	1-12/2020	1-12/2019
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, 1 000 EUR	219 866	200 361
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	140 507	140 571
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	1,56	1,43

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

	1-12/2020	1-12/2019
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, 1 000 EUR	219 866	200 361
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl	140 507	140 571
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	1,56	1,43

Osakekohtainen osinko

	1-12/2020	1-12/2019
Tilikaudella maksettu osinko, 1 000 EUR	210 880	211 114
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 463	140 492
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, EUR	1,50	1,50

Konsernin hallussa oli 671 082 kpl yhtiön omia osakkeita tilinpäätöshetkellä 31.12.2020.

Yhtiökokoukselle, joka on suunniteltu pidettäväksi 25.3.2021, ehdotetaan tilikaudelta 2020 jaettavaksi osinkona 1,50 euroa osakkeelta, yhteensä 210,7 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

3 Sijoitettu pääoma

3.1 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Laatimisperiaatteet

Omistetut aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan raportointikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Käyttöoikeusomaisuuserät (vuokrasopimukset)

Kirjaaminen vuokrasopimuksen alkamisajankohtana

Konserni kirjaa vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan ja vastaavan käyttöoikeusomaisuuserän. Vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokra-aikana maksettavien vuokrien nykyarvoon, jota ei ole vielä maksettu. Vuokrat diskontataan vuokrasopimuksen sisäisellä korkokannalla tai konsernin lisäluoton korkokannalla. Käytännössä konserni diskonttaa vuokrasopimukset käyttäen konsernin lisäluoton korkokantaa, koska konsernilla olevien vuokrasopimusten sisäistä korkokantaa ei pääsääntöisesti ole helposti saatavilla. Lisäluoton korkokanta perustuu markkinakorkoihin lisättynä maakohtaiseen riskiin liittyvällä preemiolla. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan sopimuksen alkamisajankohtana hankintamenuun, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen arvostuksen mukaisen määrän ja mahdolliset alkuvaiheen välittömät menot ja omaisuuserän arvioidut ennallistamismenot sekä mahdolliset sopimuksen alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla.

Konsernin maksamat vuokrat koostuvat kiinteistä maksuista, muuttuvista vuokrista, jäännösarvotakuun perusteella maksettavista määristä, osto-option toteutushinnoista, jos on kohtuullisen varmaa, että optiota käytetään sekä maksuista liittyen sopimuksen päättämisestä aiheutuviin sanktioihin, mikäli vuokra-ajassa on otettu huomioon, että konserni käyttää vuokrasopimuksen päättämisoption.

Kun muuttuva vuokra perustuu indeksiin tai hintaan, ne huomioidaan vuokrasopimusvelan määrittämisessä. Sopimuksen alkamisajankohtana sovelletaan sen hetkisen indeksin tai hinnan määrää muuttuvien vuokrien määrien laskemisessa. Muita muuttuvia vuokria, kuten omaisuuserän tuloksen perusteella maksettavaksi tulevia vuokria, ei sisällytetä vuokrasopimusvelkaan. Tosiasiallisesti kiinteät maksut, joiden toteutuminen riippuu esimerkiksi omaisuuserän toimintakyvystä, otetaan huomioon vuokrasopimusvelan määrittämisessä.

Vuokrasopimuksen myöhempi arvostaminen

Konserni arvostaa sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenuun mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenuun ja siitä vähennetään poistot ja arvonalentumistappiot ja sitä oikaistaan mahdollisella vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla erällä. Poistot tehdään tasaerinä omaisuuserän taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana. Käyttöoikeusomaisuuserän jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä, ja mahdollinen arvonalentuminen kirjataan, mikäli taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuu muutoksia.

Konserni arvostaa vuokrasopimusvelan myöhemmillä kausilla efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Vuokrasopimusvelka määritellään uudelleen, jos todelliset vuokrat poikkeavat olennaisesti alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä vuokrasopimusvelkaan sisällytetyistä vuokrista ja jos vuokrien muutos perustuu sopimuskohtiin, jotka olivat voimassa sopimuksen alkamisajankohtana. Uudelleen arviointi tehdään esimerkiksi silloin, kun vastaisissa vuokrissa tapahtuu muutos, joka johtuu kyseisten maksujen määrittämiseen käytettävän indeksin tai hintatason muutoksesta tai jäännösarvotakuun perusteella maksettavaksi odotettavissa määrissä tapahtuu muutos. Myös muutokset arvioissa koskien kohdeomaisuuserän osto-optiota tai jatkamis- tai päättämisoptiota voivat johtaa vuokrasopimusvelan uudelleen arviointiin. Vuokrasopimusvelan uudelleen määrittämisestä johtuvalla määrällä oikaistaan kyseisen käyttöoikeusomaisuuserän kirjanpitoarvoa, tai mikäli käyttöoikeusomaisuuserän arvo on nolla, se kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni voi neuvotella vuokrasopimuksia uudelleen vuokra-ajan kuluessa. Muutokset voivat johtaa esimerkiksi vuokra-ajan pituuden muutokseen tai vuokrasopimuksen kohteena olevan omaisuuserän muuttamiseen. Konserni käsittelee vuokrasopimuksen muutoksen IFRS 16:n mukaisesti vuokrasopimuksen laajuuden tai sen perusteella maksettavan vastikkeen muutokseksi, joka ei ole ollut osa sopimuksen alkamisajankohdalla sovitut alkuperäisiä ehtoja.

Tietoja konsernin vuokrasopimuksista

Konsernilla on noin 400 vuokrasopimusta, joihin liittyy IFRS 16-standardin mukainen käyttöoikeusomaisuuserä. Sopimusten luonnetta on kuvattu alla.

Toimitilojen vuokrasopimukset

Konserni toimii ulkomailla sijaitsevilla toimipaikoissa tavallisesti vuokratiloissa. Toimitilat ovat pääasiassa toimistotiloja, joiden vuokrasopimukset ovat määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevia. Konserni on määritellyt toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-ajan 7-10 vuodeksi. Arvio perustuu aiempaan kokemukseen vastaavien vuokrasopimusten voimassaoloajasta. Sopimukseen ei sisälly olennaisia jatko-optioita. Joihinkin vuokriin tehdään vuosittaisia korotuksia perustuen sopimuksessa määritettyyn indeksiin.

Autojen vuokrasopimukset

Autojen vuokrasopimukset ovat kappalemääräisesti suurin konsernissa oleva vuokrasopimustyyppi. Autojen vuokrasopimukset koskevat pääasiassa konsernin ulkomaisia toimipaikkoja. Konsernin ulkomaisissa tytäryhtiöissä toimivien työntekijöiden käytössä olevat autot on vuokrattu leasing-järjestelyillä. Sopimukset ovat kestoltaan tavallisesti 3-5 vuotta eikä niihin liity olennaisia jatko- tai osto-optioita.

Muut vuokrasopimukset

Konsernin muut vuokrasopimukset liittyvät pääasiassa tehdastoimintoihin. Konsernilla on eri palveluntarjoajien kanssa tehtyjä sopimuksia, joihin sisältyy vuokrasopimus. Konsernin IT-ohjelmistoihin liittyvät sopimukset ovat palvelusopimuksia.

Konserni vuokralle antajana

Konsernilla on toimitila, jonka se on antanut vuokralle konsernin ulkopuoliselle osapuolelle. Konserni käsittelee tämän vuokrasopimuksen operatiivisena sopimuksena, koska se myötä toimitilojen vuokraajalle ei siirry olennaisesti vuokrakohteeseen liittyviä hyötyjä ja riskejä, jotka syntyvät omaisuuserän omistamisesta. Tämän lisäksi konsernilla on muita arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, joissa konserni toimii vuokran antajana. Operatiivisista vuokrasopimuksista saatavat vuokrat kirjataan tasaerinä tuloslaskelmaan.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut koskien käyttöoikeusomaisuuserien kirjaamista asiakassopimuksista

Vuokrasopimuksen olemassaolon toteaminen

Konserni arvioi sopimusten syntymishetkellä, onko kyseinen sopimus vuokrasopimus tai sisältyykö siihen vuokrasopimus. Sopimukseen sisältyy vuokrasopimus, kun siihen sisältyy yksilöity omaisuuserä ja kun sen kautta saadaan oikeus kyseessä olevan omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyksi ajanjaksoksi. Edellytyksenä on, että konserni suorittaa tästä oikeudesta vastikkeen sopimuskumppanille.

Omaisuuserä voidaan yksilöidä joko suoraan esimerkiksi tietyn yksilöintikoodin perusteella tai epäsuorasti, jolloin omaisuuserää ei yksilöidä sopimuksessa mutta käytännössä sopimus on mahdollista toteuttaa vain tiettyä omaisuuserää käyttäen. Yksilöity omaisuuserä voi olla myös fyysisesti erotettavissa oleva osuus suuremmasta omaisuuserästä, mikäli se edustaa olennaista osaa omaisuuserän koko kapasiteetista. Mikäli sopimuskumppanilla on mahdollisuus korvata omaisuuserä toisella ja se hyötyy siitä taloudellisesti, sopimukseen ei liity yksilöityä omaisuuserää, eikä kyseessä ole vuokrasopimus.

Sopimus tuottaa konsernille määräysvallan, kun konserni saa olennaisen osan omaisuuserän käytöstä johtuvasta taloudellisesta hyödyistä ja sillä on oikeus ohjata yksilöidyn omaisuuserän käyttöä sen käyttöaikana. Konsernin oikeudessa päättää omaisuuserän käytöstä huomioidaan sen oikeus muuttaa muun muassa:

- minkä tyyppistä tuotosta tuotetaan;
- milloin tuotos tuotetaan;
- missä tuotos tuotetaan; ja
- kuinka paljon tuotosta tuotetaan

Joissain tapauksissa sopimukseen saattaa sisältyä vuokrasopimuskomponentteja, mikä johtuu siitä, että sopimus edellyttää konsernin sopimuskumppanin toimittavan erilaisia velvoitteita konsernille. Tällaisissa moniosaisissa järjestelyissä konserni yksilöi jokaisen vuokrasopimuskomponentin ja käsittelee ne kirjanpidossa erillisinä. Kohdeomaisuuserän käyttöoikeus on erillinen vuokrasopimuskomponentti, kun konserni pystyy hyötymään omaisuuserän käytöstä joko sellaisenaan tai muiden helposti konsernille saatavissa olevien resurssien kanssa ja omaisuuserä ei ole erittäin riippuvainen muista sopimuksen kohteena olevista omaisuuseristä tai se ei ole niihin voimakkaasti yhteydessä. Konserni kohdistaa sopimuksen mukaisen vastikkeen kullekin vuokrasopimuskomponentille niiden suhteellisten erillishintojen perusteella.

Vuokra-aika

Vuokrasopimuksen vuokra-ajaksi määritetään ajanjakso, jonka aikana sopimus ei ole peruutettavissa. Vuokra-aikaan lisätään mahdollisen jatko- tai päättämisoption sisältämä ajanjakso, mikäli on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää jatko-option tai ei käytä päättämisoptiota. Konserni hyödyntää käytännön helpotuksia, eikä kirjaa sellaisia vuokrasopimuksia taseeseen, joiden vuokra-aika on enintään 12 kuukautta tai jotka koskevat ovat arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä. Näiden sopimusten vuokramenot kirjataan tasaerinä kuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

2020	Orionin omistamat					
	Rakennukset			Ennakkomaksut ja keskeneräiset		
1 000 EUR	Maa- ja vesialueet	ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹	keskeneräiset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	5 825	376 237	402 965	5 149	18 901	809 076
Lisäykset		5 646	12 925	116	15 780	34 467
Vähennykset		-176	-6 724	-33	-3	-6 936
Siirrot tase-erien välillä		4 553	6 926	172	-11 582	70
Kurssierot			-203	-61		-264
Hankintameno 31.12.2020	5 825	386 260	415 889	5 342	23 095	836 412
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2020	204	-209 120	-285 348	-3 686		-497 950
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		162	5 975	47		6 184
Tilikauden poistot		-11 607	-21 710	-203		-33 520
Kurssierot			126	59		185
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2020	204	-220 565	-300 957	-3 783		-525 101
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	6 029	167 116	117 616	1 463	18 901	311 125
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	6 029	165 695	114 936	1 560	23 095	311 314

2020	Käyttöoikeusomaisuuserät				Orionin omistamat	Kaikki yhteensä
	Toimitilat	Autot	Muut	Yhteensä		
1 000 EUR						
Hankintameno 1.1.2020	13 377	5 735	1 434	20 546	809 076	829 622
Lisäykset	64	1 882	527	2 474	34 467	36 940
Vähennykset	-1 588	-2 481		-4 069	-6 936	-11 004
Siirrot tase-erien välillä					70	70
Kurssierot	-695	-302		-997	-264	-1 260
Hankintameno 31.12.2020	11 159	4 835	1 961	17 955	836 412	854 367
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2020	-6 846	-2 959	-979	-10 784	-497 950	-508 734
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 588	2 480		4 068	6 184	10 253
Tilikauden poistot	-1 606	-1 679	-236	-3 521	-33 520	-37 041
Kurssierot	466	151		617	185	802
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2020	-6 398	-2 007	-1 215	-9 620	-525 101	-534 721
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	6 531	2 776	455	9 762	311 125	320 886
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	4 761	2 828	746	8 335	311 314	319 648

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen perusrakennuksia, asfaltointeja, ympäristöitä ja taide-esineitä.

2019

Orionin omistamat

1 000 EUR	Orionin omistamat				Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet ¹	hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2019	6 589	352 429	387 321	4 989	56 333	807 661
Lisäykset		6 689	13 910	147	10 030	30 776
Vähennykset	-764	-4 158	-24 496	-27	-208	-29 654
Siirrot tase-erien välillä		21 277	26 123	2	-47 254	148
Kurssierot			108	37		145
Hankintameno 31.12.2019	5 825	376 237	402 965	5 149	18 901	809 076
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	204	-201 142	-286 289	-3 499		-490 727
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		3 456	22 354	26		25 836
Tilikauden poistot		-11 435	-21 338	-175		-32 949
Kurssierot			-74	-37		-111
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	204	-209 120	-285 348	-3 686		-497 950
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	6 793	151 288	101 032	1 490	56 333	316 935
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	6 029	167 116	117 616	1 463	18 901	311 125

2019

Käyttöoikeusomaisuuserät

1 000 EUR	Käyttöoikeusomaisuuserät				Orionin omistamat	Kaikki yhteensä
	Toimitilat	Autot	Muut	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.2019					807 661	807 661
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	10 725	4 204	1 434	16 363		16 363
Lisäykset	2 833	1 770		4 602	30 776	35 378
Vähennykset	-498	-360		-858	-29 654	-30 512
Siirrot tase-erien välillä					148	148
Kurssierot	317	121		439	145	584
Hankintameno 31.12.2019	13 377	5 735	1 434	20 546	809 076	829 622
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019					-490 727	-490 727
IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutus	-5 308	-1 715	-711	-7 733		-7 733
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	296	223		518	25 836	26 354
Tilikauden poistot	-1 635	-1 414	-268	-3 317	-32 949	-36 266
Kurssierot	-199	-53		-252	-111	-363
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-6 846	-2 959	-979	-10 784	-497 950	-508 734
Kirjanpitoarvo 1.1.2019					316 935	316 935
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	6 531	2 776	455	9 762	311 125	320 886

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen perusrakennuksia, asfaltointeja, ympäristötöitä ja taide-esineitä.

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Poistot käyttöoikeusomaisuuseristä	3 521	3 317
Korkokulut vuokrasopimusveloista	183	177
Kulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	683	610
Kulut arvoltaan vähäisistä vuokratuista omaisuuseristä	1 653	1 520
Vuokratuotot ulkopuolisilta	-2 192	-2 204
Yhteensä	3 848	3 420

Konsernilla on toimitila, jonka se on antanut vuokralle konsernin ulkopuoliselle osapuolelle. Vuokrasopimus on toistaiseksi voimassa oleva. Toimitilasta saadut vuokratuotot olivat tilikaudella 2020 2,2 (2019: 2,2) miljoonaa euroa.

Vuokrasopimusvelat

Vuokrasopimusvelkojen täsmäytys konsernin taseen lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin on esitetty liitetiedossa 6.2.3 Maksuvalmiusriski.

Konsernin rahavirtalaskelmaan kirjatut vuokrasopimuksista johtuvat erät

Konsernin rahavirtalaskelman erä "Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut" sisältää vuokranantajille maksettuja vuokria taseeseen aktivoiduista vuokrasopimuksista yhteensä 3,9 (2019: 3,0) miljoonaa euroa.

3.2 Aineettomat hyödykkeet

Laatimisperiaatteet

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Konsernin näkemyksen mukaan ennen viranomaisen myöntämää myyntilupaa ei voida osoittaa, että aineeton hyödyke tulee tuottamaan vastaista taloudellista hyötyä. Konsernissa ei ole tästä johtuen aktivoitu oman kehittämistoiminnan kuluja. Samoja kirjaamisperiaatteita on sovellettu ulkopuolisilta toimijoilta ostettuihin palveluihin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan käytössä olevien ohjelmistojen, rakennusten, koneiden ja laitteiden poistot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin niiden taloudellisena vaikutusaikana.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenoa 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Omaisuuseristä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen. Ostetut myyntioikeudet poistetaan pääsääntöisesti sopimuksen jäljellä olevan voimassaoloajan kuluessa.

Ulkopuolisilta hankitut aineettomat oikeudet, kuten tuote- ja myyntioikeudet, merkitään taseeseen. Kun kyse on kehitteillä olevasta tuotteesta, arvioidaan menojen perusteita. Mikäli kyseessä on korvaus tehdystä tutkimus- ja kehittämistyöstä, josta ei vielä ole syntynyt taseeseen kirjattavaa aineetonta oikeutta, menot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin. Mikäli taas katsotaan aineettoman oikeuden siirtyvän konsernille, menot merkitään taseeseen. Aineettomiin oikeuksiin sisältyvien myyntilupien sekä tuote- ja myyntioikeuksien poistot esitetään myynnin ja markkinoinnin kuluissa ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun viranomainen on myöntänyt tuotteelle myyntiluvan ja tuotteen myynti aloitetaan.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille raportointikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenojen vähennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden osalta arvio tehdään vuosittain, vaikka viitteitä ei olisikaan ilmennyt. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttauskorkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteena Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Käyttöönottamattoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja tuoteoikeuksista, arvonalentumistestit laaditaan erikseen jokaisesta tase-arvoltaan olennaisesta omaisuuserästä. Arvonalentumiset kirjataan ao. toimintojen kuluihin, myyntilupien, tuote- ja myyntioikeuksien osalta myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut koskien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentumista

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennustappioiden kirjaamiseen.

2020

1 000 EUR	2020			Yhteensä
	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹	Muut aineettomat hyödykkeet ²	
Hankintameno 1.1.2020	13 487	163 422	58 754	235 663
Lisäykset		10 629	936	11 566
Vähennykset		-611	-187	-798
Siirrot tase-erien välillä		-75	6	-69
Kurssierot		-12	-6	-18
Hankintameno 31.12.2020	13 487	173 353	59 504	246 344
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2020		-128 608	-55 986	-184 595
Vähennysten kertyneet poistot		610	78	688
Tilikauden poistot		-17 356	-906	-18 262
Arvonalentumiset		-1 158		-1 158
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset		-146 510	-56 813	-203 324
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	13 487	34 813	2 768	51 069
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	13 487	26 843	2 691	43 020

2019

1 000 EUR	2019			Yhteensä
	Liikearvo	Aineettomat oikeudet ¹	Muut aineettomat hyödykkeet ²	
Hankintameno 1.1.2019	13 487	157 248	57 813	228 548
Lisäykset		6 242	941	7 183
Vähennykset		-73		-73
Siirrot tase-erien välillä		3		3
Kurssierot		2		2
Hankintameno 31.12.2019	13 487	163 422	58 754	235 663
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset				
1.1.2019		-109 760	-55 093	-164 853
Vähennysten kertyneet poistot		66		66
Tilikauden poistot		-18 912	-893	-19 805
Arvonalentumiset		-2		-2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset		-128 608	-55 986	-184 595
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	13 487	47 488	2 720	63 695
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	13 487	34 813	2 768	51 069

¹ Aineettomat oikeudet sisältävät suurimmaksi osaksi tuoteoikeuksia ja myyntilupia, tasearvoltaan 18,7 (2019: 27,0) miljoonaa euroa sekä lisäksi ohjelmistoja, tavaramerkkejä ja patenteja.

² Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ulkopuolisille maksettuja ohjelmistojen kehittämismenoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa konsernin "Lääkeliiketoiminta"-liiketoiminta-alueen. Konsernilla ei ole muita liiketoiminta-alueita.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti käyttäen kasvutekijänä nolla prosenttia. Johdon ennusteet perustuvat globaalin lääkemerkkinan kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin sekä lääkkeiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen.

Diskonnttauskorkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä pääomapainotettua tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonnttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonnttauskorko tilikaudella on 4,3 % (2019: 4,7 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Käyttöönottamattomat aineettomat hyödykkeet

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit laaditaan vuosittain. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttöönotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu tuotteiden elinkaaren arvioituun pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä kasvuvauhtia. Diskonnttauskorot tilikaudella olivat 10–12 % ja ne on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit.

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo on 10,0 (2019: 5,1) miljoonaa euroa.

Tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Tilikaudella on kirjattu arvonalentumistappioita aineettomista oikeuksista yhteensä 1,2 (2019: 0,0) miljoonaa euroa. Arvonalennuksista 1,0 (2019: 0,0) miljoonaa euroa kohdistuu käyttöönottamattomiin aineettomiin oikeuksiin. Merkittävimmät arvonalennukset on tehty hankituista tuoteoikeuksista, joiden kehittäminen on lopetettu sekä tuotteista, jotka jo ovat markkinoilla, mutta joiden ennustetut kerrytettävissä olevat rahavirrat olivat kirjanpitoarvoa pienemmät. Tuoteoikeudet, joiden kehittäminen on lopetettu, on kirjattu koko tase-arvoltaan kuluksi.

Muutoin tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

3.3 Yhteiset toiminnot

Tilikaudella 2020 yhteisten toimintojen kulut olivat yhteensä 11,3 (2019: 9,5) miljoonaa euroa. Tilikauden 2020 lopussa Orionilla ei ollut yhteisiin toimintoihin liittyviä saatuja ennakkomaksuja taseessa (2019: 0,5 miljoonaa euroa).

Orionin ja Bayerin välinen lisensointi-, kehitys- ja kaupallistamissopimus

Orion ja Bayer aloittivat vuonna 2014 maailmanlaajuisen yhteistyön androgeenireseptorin estäjän darolutamidin (kauppanimi Nubeqa) kehitystyössä ja kaupallistamisessa.

Darolutamidi on kliinisessä kehityksessä eturauhassyöpöpotilaiden hoitoon. Vuonna 2014 aloitetulla kliinisen vaiheen III-tutkimuksella (ARAMIS) arvioitiin edelleen darolutamidin tehoa ja turvallisuutta potilailla, joilla on etäpesäkkeetön kastreatioresistentti eturauhassyöpä (nmCRPC). ARAMIS-tutkimuksen päämuuttuja saavutettiin lokakuussa 2018. Vuonna 2016 aloitetulla toisella kliinisen vaiheen III-tutkimuksella (ARASENS) darolutamidin tehoa ja turvallisuutta arvioidaan potilailla, joilla on levinnyt hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC). ARASENS-tutkimuksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2021. Lisäksi vuonna 2020 aloitettiin kliinisen vaiheen III-tutkimus (ARANOTE), jossa selvitetään darolutamidin ja hormoniterapiahoidon (androgeeni-deprivaatioterapia ADT) yhdistelmän tehoa ja turvallisuutta verrattuna lumelääkkeen ja hormoniterapiahoidon yhdistelmään potilailla, joilla on levinnyt, hormonisensitiivinen eturauhassyöpä (mHSPC).

Orion ja Bayer ovat perustaneet darolutamidin kliinisen vaiheen III -tutkimushankkeita varten ohjausryhmän. Hankkeissa katsotaan olevan yhteinen määräysvalta osapuolten välillä. Sopimukseen ei liity erillistä sijoitusvälinettä, joten tutkimushanke käsitellään IFRS 11:n mukaisena yhteisenä toimintona. Darolutamidin tutkimushankkeisiin liittyvistä kuluista vastaa pääosin Bayer riippumatta tutkimusten lopputuloksista.

Sopimuksen mukaan Bayer kaupallistaa Nubeqa-tuotteen maailmanlaajuisesti. Orionilla on oikeus yhteiseen myynnin edistämiseen Euroopassa. Orion vastaa tuotteen valmistamisesta ja pakkaamisesta maailmanlaajuisille markkinoille. Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA myönsi myyntiluvan Nubeqalle heinäkuussa 2019 ja myynti Yhdysvalloissa alkoi elokuussa 2019. Tilikaudella 2020 Nubeqan myynti alkoi EU:n ja Japanin markkinoilla. Orion sai Bayerilta etappimaksuja Nubeqan ensimmäisistä myynneistä Yhdysvaltojen, EU:n ja Japanin markkinoilla. Myyntituotot Nubeqa-tuotteen myynnistä Orion kirjaa tavaroiden myyntiin sekä rojaltiluottoihin. Orionilla on myös mahdollisuus saada Bayerilta myyntiin perustuvia kertasuorituksia tiettyjen myyntirajojen täytyessä. Tietoja Nubeqan myyntituotoista on annettu liitetiedossa 2.1.

3.4 Osuudet osakkuus- ja yhteisyryyksissä

1 000 EUR	2020	2019
Kirjanpitoarvo 1.1.	68	68
Osuus osakkuusyryitysten tuloksista		
Kirjanpitoarvo 31.12.	68	68

Konsernin osakkuus- ja yhteisyrytykset

Omistusosuus, %, 31.12.	Kotipaikka	2020	2019
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Yritys toimii omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten sen vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen.

Konsernin osakkuusyryitysten yhteenlasketut taloudelliset tiedot

1 000 EUR	2020	2019
Varat	4 454	5 195
Velat	3 800	4 491
Liikevaihto	3 378	3 308
Tilikauden voitot (+) ja tappiot (-)	0	0

Osakkuusyryityksen viimeisimmät saatavissa olevat tilinpäätökset ovat vuosilta 2019 ja 2018.

3.5 Vaihto-omaisuus

Laatimisperiaatteet

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

1 000 EUR	2020	2019
Aineet ja tarvikkeet	52 642	45 932
Keskeneräiset tuotteet	44 266	39 102
Valmiit tuotteet ja tavarat	161 172	145 221
Yhteensä	258 081	230 255

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisointiarvoa vastaavaksi kirjaamalla tilikauden kuluksi 12,3 (2019: 12,5) miljoonaa euroa.

3.6 Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2020	Käypä arvo 2020	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019
Myyntisaamiset	157 352	157 352	196 537	196 537
Tuloverosaamiset	8 650	8 650	3 097	3 097
Saamiset osakkuusyrityksiltä	98	98	98	98
Siirtosaamiset	17 067	17 067	12 170	12 170
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	293	293	118	118
Arvonlisäverosaamiset	2 178	2 178	3 490	3 490
Muut saamiset	5 642	5 642	5 331	5 331
Rahamarkkinasijoitukset			35 025	35 025
Yhteensä	191 279	191 279	255 864	255 864

Rahamarkkinasijoitukset ovat hankintahetkellä maturiteetiltaan yli 3 ja enintään 12 kuukautta. Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2020	Laiminlyöntiaste 2020	Odotettavissa oleva luottotappio 2020	Kirjanpito- arvo 2019
Erääntymättömät	135 530	0,02 %	28	171 016
Erääntyneet 1–30 päivää	15 244	0,29 %	44	18 621
Erääntyneet 31–60 päivää	1 420	0,43 %	6	2 230
Erääntyneet 61–90 päivää	559	0,59 %	3	850
Erääntyneet yli 90 päivää	4 599	0,72 %	33	3 819
Yhteensä	157 352		115	196 537

Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut lopulliset luottotappiot olivat nettona 0,0 (2019: 0,0) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

1 000 EUR	2020	2019
Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	6 024	2 555
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2 935	2 193
Saamatta olevat T&K -avustuksia	1 581	710
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1 307	1 519
Etukäteen maksettuja myyntilupia	1 139	
Saamatta olevat korvauksia	800	846
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	737	929
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus		689
Muut siirtosaamiset	2 543	2 728
Yhteensä	17 067	12 170

Sopimukseen perustuvat omaisuuserät sisältävät tilikaudesta 2019 alkaen saamatta olevat rojaltit.

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

Muut pitkäaikaiset saamiset

1 000 EUR	2020	2019
Lainasaamiset osakkuusyrittäiltä	348	446
Muut lainasaamiset	13	73
Muut pitkäaikaiset saamiset	98	235
Yhteensä	459	754

Lainasaamiset ovat korollisia saamisia. Erien kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

3.7 Varaukset

Laatimisperiaatteet

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestely-suunnitelman sekä aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut koskien varausten kirjaamista

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määritellä.

Varaukset

1 000 EUR	Eläkevaraukset	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.	63	138	161	362
Valuuttakurssierot			3	3
Varausten uudelleenluokittelu		-138	138	
Käytetyt varaukset			-2	-2
Varausten lisäykset			44	44
31.12.	63		344	407
1 000 EUR			2020	2019
Pitkäaikaiset varaukset			407	362
Yhteensä			407	362

Eläke- ja uudelleenjärjestelyvaraukset sekä muut varaukset

Eläkevaraukset liittyvät työttömyyseläkkeen lisäpäiväkuluihin. Muut varaukset liittyvät lähinnä Italian varaukseen lain mukaan suoritettavasta korvauksesta työntekijän lähtiessä yhtiön palveluksesta, Ruotsin johdon eläkevakuutusvaraukseen sekä Venäjällä tehtyyn luottotappiovaraukseen. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavien 2–5 vuoden aikana.

3.8 Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 EUR	2020	2019
Ostovelat	86 732	78 996
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	2 482	2 631
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	220	706
Muut velat osakkuusyhtiöille	10	14
Siirtovelat	101 646	83 705
Arvonlisäverovelat	4 805	4 069
Muut velat	15 133	14 121
Yhteensä	211 029	184 243

1 000 EUR	2020	2019
Osakekannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	4 599	4 196
Muista kannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	17 924	15 192
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	30 401	24 051
Maksamattomat alennukset	13 144	9 380
Sopimukseen perustuva velka	9 470	2 299
Maksamattomat myyntilupien ennakkomaksut	4 727	
Maksamattomat hintaoikaisut	4 387	8 933
Maksamattomat tutkimuskulut	3 535	4 432
Maksamattomat rojaltit	1 919	1 873
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1 763	1 883
Maksamatta olevat asiantuntijapalkkiot	1 526	1 967
Maksamattomat myynnin hyvitykset	1 178	838
Siirtyvät korot	77	
Muut siirtovelat	6 995	8 663
Yhteensä	101 646	83 705

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

Muut pitkäaikaiset velat

1 000 EUR	2020	2019
Sopimukseen perustuvat velat	14 007	16 065
Muut velat	1 022	1 018
Yhteensä	15 029	17 083

Sopimukseen perustuvat velat sisältävät myyntituottojen jaksotuksiin liittyviä eriä, jotka on kuvattu liitetiedossa 2.1 Myyntituotot asiakassopimuksista.

4 Henkilöstö

4.1 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Laatimisperiaatteet

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvitettävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvitettävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä.

Merkittävät tilikauden työsuhde-etuuksien kirjaamiseen liittyvät harkintaa edellyttävät ratkaisut

Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Palkat ja palkkiot	185 457	173 870
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	20 028	20 887
Etuuspohjaiset järjestelyt	3 102	3 247
Osakekannustinjärjestelmä		
Osakkeina toteutettavat	3 019	3 523
Rahana toteutettavat	3 607	4 900
Muut henkilösivukulut	11 811	10 711
Yhteensä	227 024	217 139
Henkilöstö keskimäärin	3 337	3 251

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt esitetään liitetiedossa 4.2 Eläkesaamiset ja -velvoitteet. Johdon työsuhde-etuudet esitetään liitetiedossa 7.1 Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakeperusteista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017–2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän palkkio ansaintajakoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajakoilta 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2020 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 216 659 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019–2020, 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019–2020 ja 2019–2021. Vuonna 2020 alkoi yksi ansaintajakso kalenterivuodet 2020–2022. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 ja 2020 alkaneilta ansaintajaksolta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019–2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2020 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 58 661 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Ansaintajaksot		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vuonna 2016 alkanut järjestelmä	2016	● 1	● 2	● 3						
	2016–2018	● 1	● 2	● 3	●					
	2017		● 1	● 2	● 3					
	2017–2019		● 1	● 2	● 3	●				
	2018			● 1	● 2	● 3				
	2018–2020			● 1	● 2	● 3	●			
Vuonna 2019 alkanut järjestelmä	2019				● 1	● 2	● 3			
	2019–2020				● 1	● 2	● 3			
	2019–2021				● 1	● 2	● 3	●		
	2020–2022					● 1	● 2	● 3	●	
	2021–2023						● 1	● 2	● 3	●

- Osakepalkkioiden myöntäminen | maaliskuu
- Ansaintajakso
- Sitouttamisjakso (osakkeita ei saa luovuttaa)
- Palkkio maksettu/ mahdollinen palkkio maksetaan | maaliskuu

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita järjestelmistä on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2.3.2020
2018–2020	2021
2019	2.3.2020
2019–2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

Järjestelmistä aiheutuvat kulut kirjataan sitouttamisjakson aikana. Odotettavissa olevia osinkoja ei ole erikseen otettu huomioon, koska osingot huomioidaan osakepalkkion määräytymisessä. Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon perustuvien ansaintajaksoiden palkkioiden käyvät arvot on kerrottu alla olevassa taulukossa. Käyvät arvot on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Voimassa olevat ansaintajaksot	2020–2022	2019	2019–2020	2019–2021	2018–2020
Ansaintajaksot alkamispäivä	1.1.2020	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2019	1.1.2018
Ansaintajaksot päättymispäivä	31.12.2022	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Sitouttamisjakson päättymispäivä		31.12.2021	31.12.2021		
Osakepalkkioiden myöntämispäivä	17.3.2020	27.3.2019	27.3.2019	27.3.2019	14.3.2018
Osakkeiden käypä arvo myöntämishetkellä, EUR	32,51	32,99	32,99	32,99	26,73
Palkkioiden käypä arvo myöntämishetkellä, EUR ¹					4,45

¹ Palkkioiden osakekohtainen käypä arvo myöntämishetkellä on määritettyä Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Luovutetut osakkeet	1-12/2020	1-12/2019	1-12/2018
Tilikaudella luovutetut osakkeet, kpl	94 317	47 279	112 961
Osakekohtainen luovutushinta, EUR ¹	36,2999	32,2618	26,5238
Luovutushinta yhteensä, EUR	3 423 698	1 525 306	2 996 155
Sitouttamisjakson päättymispäivä ²	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019

¹ B-osakkeen luovutuspäivän keskipurssi.

² Koskee vain kalenterivuoden mittaisen ansaintajaksot perusteella myönnettyjä osakkeita

4.2 Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Laatimisperiaatteen

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhte-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Orion-konsernilla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyitä sekä Suomessa että Norjassa. Näitä eläkejärjestelyitä koskeva sääntely on jokseenkin samanlainen. Merkittävin yksittäinen eläkejärjestely on Suomessa sijaitseva Orionin Eläkesäätiö, jonka kautta hoidetaan Suomessa työskentelevien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt. Eläkesäätiöön sisältyy kaikille toimihenkilöille kuuluva lakisääteinen eläkevakuutus (B-osasto), josta vain osa käsitellään IAS 19-standardin mukaisesti etuuspohjaisena, sekä osalle toimihenkilöitä kohdistettu lisäeläkevakuutus (A-osasto), joka on kokonaan etuuspohjainen. Orionin eläkesäätiöön kuuluvia varoja on sijoitettu Suomen lainsäädännön mukaan. Eläkesäätiön varojen hallinnoinnista vastaavat säätiön johto ja hallitus. Konsernilla on myös Norjassa sijaitseva etuuspohjainen eläkejärjestely, johon liittyviä varoja hallinnoi konsernin ulkopuolinen tahon. Lisäksi konsernin johdolla on etuuspohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkilövakuutusyhtiöissä. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkekulu kirjataan kuluksi henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Taseeseen kirjattava etuuspohjainen nettovelka on etuuspohjaisen velvoitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan etuuspohjaista velvoitetta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Konsernissa olennaisimmat uudelleen määrittämisestä johtuvat erät ovat vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotosta (pl. nettokorkoon sisältyvät erät) johtuvia.

Konserni soveltaa laskentakäytäntöä, jossa järjestelyistä aiheutuva nettokorko kirjataan liikevoiton yläpuolelle toimintokohtaisesti osana etuuspohjaista eläkekulua.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut koskien eläkesaamisten ja -velvoitteiden kirjaamista

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhte-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttauskorko, arvioidut tulevat palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutoksista aiheutuneet voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutokset vaikuttavat tilikauden laajaan tulokseen.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvojen määräytyminen

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2020	Muut 2020	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	417 222	16 617	324 904	14 851
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-400 970	-13 604	-380 681	-12 061
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	16 252	3 012	-55 777	2 790
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo		676		651
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	16 252	3 688	-55 777	3 441

Nettomääräisen eläkevelan muutos 72,3 miljoonaa euroa johtuu pääasiassa diskonttauskoron muutoksesta sekä oletetun ja toteutuneen eläkkeiden korotusprosentin välisestä erosta tilikauden 2020 aikana. Diskonttauskoron muutos on raportoitu veloitteen nykyarvon muutosta kuvaavan taulukon erässä "Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) ja tappiot (+)". Eläkkeiden oletetun ja toteutuneen korotusprosentin välisen eron vaikutus on raportoitu erässä "Kokemusperäiset voitot (-) ja tappiot (+)". Molemmat erät on kirjattu suoraan taseen omaan pääomaan muiden laajan tuloksen erien kautta.

Määrät taseessa

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2020	Muut 2020	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019
Velat	18 060	3 688		3 441
Saaminen	-1 808		-55 777	
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	16 252	3 688	-55 777	3 441

Laajan tuloslaskelman etuus pohjaiset eläkekulut

1 000 EUR	Eläke- säätiö 1-12/2020	Muut 1-12/2020	Eläke- säätiö 1-12/2019	Muut 1-12/2019
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3 367	614	3 303	587
Korkokulu ja -tuotto yhteensä	-938	59	-726	84
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2 429	672	2 576	671
Uudelleen arvostaminen	73 730	547	-25 140	185
Eläkekulu (+) / tuotto (-) laajassa tuloslaskelmassa	76 159	1 219	-22 564	856

Etuus pohjaiset eläkekulut toiminnoittain

1 000 EUR	Eläke- säätiö 1-12/2020	Muut 1-12/2020	Eläke- säätiö 1-12/2019	Muut 1-12/2019
Myytyjen suoritteiden kulut	853		933	
Myynti ja markkinointi	307	630	314	220
Tutkimus ja kehitys	675		694	
Hallinto	594	42	636	451
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	2 429	672	2 576	671

Veloitteen nykyarvon muutokset

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2020	Muut 2020	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019
Velvoite tilikauden alussa	324 904	15 502	299 655	15 034
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	3 493	614	3 303	587
Korkokulu	5 290	270	6 649	347
Järjestelyn supistaminen	-126			
Uudelleen arvostaminen				
Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	77 183	1 938	19 218	385
Kokemusperäiset voitot (-) tai tappiot (+)	15 165	-333	4 352	-106
Yhteensä	92 349	1 605	23 570	278
Kurssierot		-240		38
Maksetut etuudet	-8 689	-458	-8 272	-782
Velvoite tilikauden lopussa	417 222	17 292	324 904	15 502

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

1 000 EUR	Eläke- säätiö 2020	Muut 2020	Eläke- säätiö 2019	Muut 2019
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	380 681	12 061	331 153	11 429
Korkotuotto	6 228	212	7 375	263
Uudelleen arvostaminen				
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä	18 619	1 057	48 710	127
Yhteensä	18 619	1 057	48 710	127
Kurssierot		-206		30
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	4 131	820	1 714	994
Maksetut etuudet	-8 689	-340	-8 272	-782
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	400 970	13 604	380 681	12 061

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2020	2019
Osakkeet kehittyneillä markkinoilla	51 %	44 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	6 %	7 %
Joukkovelkakirjalainat	15 %	15 %
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset	8 %	11 %
Kiinteistöt	18 %	17 %
Muut erät	2 %	6 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2020 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 27,1 (2019: 29,7) miljoonaa euroa, joka on 6,6 % (2019: 7,7 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Eläkesäätiössä pyritään sijoitusjakaamaan, joka hajauttaa eri omaisuuslajien riskiä pitkällä aikavälillä. Merkittävin osa varoista on sijoitettu osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset

%	2020	2019
Diskonttauskorko	0,50	1,65
Inflaatioaste	1,04	1,20
Tuleva eläkkeiden korotusolettamus	0,40–1,34	0,50–1,50
Tuleva palkankorotusolettamus	1,30	1,30

Konserni ennakoi maksavansa vuonna 2021 kannatusmaksuja eläkejärjestelyihin 17 miljoonaa euroa (tilikaudella 2019 konserni ennakoi maksavansa 16 miljoonaa euroa kannatusmaksuja vuonna 2020).

Diskonttauskorko on merkittävin yksittäinen oletama, joka vaikuttaa eläkevelvoitteen määrään. Orionin Eläkesäätiön eläkejärjestelyihin liittyvä velvoite 417,2 (2019: 324,9) miljoonaa euroa on diskontattu 0,50 %:n (1,65 %) diskonttauskorolla. Jos diskonttauskorkoa muutetaan +/- 0,50 %-yksikköä, niin muutoksen vaikutus vastuovelkaan on -39,0/+45,3 (2019: -27,7/+31,9) miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön etuus pohjaisen velvoitteen duraation painotettu keskiarvo on 20 (2019: 16) vuotta.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin riskeille, joista olennaisimpia on kuvattu lähemmin alla.

Varojen ja velvoitteen volatilitteetti

Järjestelyistä aiheutuvan nettovelan laskentaan käytetään diskonttauskorkoa, joka perustuu yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon. Konserni määrittää diskonttauskoron perustuen yleisesti saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Diskonttauskorko on merkittävin yksittäinen oletama, joka vaikuttaa nettovelan määrään.

Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on saada etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluville varoille diskonttauskoron ylittävää tuottoa, sillä osa varoista koostuu oman pääoman ehtoista sijoituksista, joiden tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä olevan korkeampi kuin diskonttauskoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen tuotto. Kun varoille saatava tuotto ylittää tai alittaa diskonttauskoron, etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen arvo muuttuu. Tämä saattaa johtaa yli- tai alijäämän syntymiseen järjestelyssä. Orionin Eläkesäätiön vakavaraisuusasema on hyvä, minkä vuoksi Orionin Eläkesäätiö sietää hyvinkin voimakkaan osakemarkkinoiden laskun.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotoissa

Joukkovelkakirjalainojen tuoton muuttuessa konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa etuus pohjaisiin järjestelyihin kuuluvien velvoitteiden arvoihin sekä laajaan tuloslaskelmaan kirjattaviin etuus pohjaisiin järjestelyihin liittyviin eriin. Toisaalta osa näiden järjestelyjen varoista on sijoitettu joukkovelkakirjalainoihin, joiden arvon muutos saattaa kompensoida osittain velvoitteen arvon muutoksen vaikutusta nettovelan arvoon.

Inflaatoriski

Etuusperusteisten järjestelyjen velvoitteen määrä kasvaa, kun inflaatio kasvaa. Järjestelyihin kuuluvia varoja on sijoitettu mm. oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joihin inflaation vaikutus on vähäinen. Inflaation kiihtyminen saattaa tämän vuoksi kasvattaa etuus pohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Etuuspohjaisten järjestelyjen velvoitteet liittyvät pitkälti elinikäisten etuuksien tuottamiseen jäsenille. Odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa tällöin etuus pohjaisten järjestelyjen velvoitteen määrää.

5.1 Tuloverot

Laatimisperiaatteet

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden raportointikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin raportointikausiin kohdistuvista veronoikaisuista sekä laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Tuloverot

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	57 460	53 041
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-398	707
Laskennalliset verot	1 355	-3 289
Yhteensä	58 417	50 459

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot

	1-12/2020	1-12/2019
Eläkejärjestelyiden uudelleen arvostaminen (tuotto -/kulu +)	-14 854	5 009

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 20,0 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tulos ennen veroja	278 282	250 820
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	55 656	50 164
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	636	514
Verovapaat tuotot	-853	-75
Vähennyskelvottomat kulut	843	1 171
Vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen	-445	-370
Verot edellisiltä tilikausilta	-398	707
Osinkojen lähdeverovaraus	1 364	
IFRS-kirjauksista johtuvat erät	922	-976
Myydyn tytäryhtiön hankintamenon alaskirjaus		-577
Muut erät	693	-99
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	58 417	50 459
Efektiivinen verokanta	21,0 %	20,1 %

Konserni on kirjannut osinkoihin liittyvästä lähdeverosta 1,4 miljoonan euron varauksen tilikaudella 2020.

5.2 Laskennalliset verot

Laatimisperiaatteet

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja.

Keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut koskien laskennallisia verosaamisia ja –velkoja

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjausperusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset

1 000 EUR	2020	2019
Eläkevelvoitteet	4 002	701
Myyntituloitten jaksotukset	3 213	3 625
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	1 167	2 139
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	35	334
Yhteensä	8 417	6 799

Laskennalliset verovelat

1 000 EUR	2020	2019
Poistoero ja varaukset	24 662	24 873
Vaihto-omaisuuteen aktivoituiden kulut	2 686	3 270
Eläkesaaminen		11 155
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	1 600	1 861
Muut veronalaiset tilapäiset erot	357	15
Yhteensä	29 305	41 174

Laskennallisten verojen muutokset

1 000 EUR	2020	2019
Eläkesaamiset ja -velvoitteet	14 457	-4 918
Vaihto-omaisuuteen aktivoituiden kulut	584	992
Poistoero ja varaukset	211	209
Myyntituloitten jaksotukset	-412	-244
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	-972	1 867
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	-381	394
Yhteensä	13 487	-1 700

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 14,4 miljoonaa euroa oman pääoman lisäykseksi (2019: 5,3 miljoonaa euroa oman pääoman vähennykseksi). Omaan pääomaan kirjatut tuloverot lisäsivät 31.12.2020 omaa pääomaa 10,5 miljoonalla eurolla (2019: vähensivät omaa pääomaa 4,0 miljoonalla eurolla).

6.1 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

Laatimisperiaatteet

Luokittelu

Konsernin rahoituserät kirjataan ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Varojen luokittelu riippuu yrityksen määrittelemistä liiketoimintamalleista sekä rahoitusvarojen sopimusperusteisista rahavirroista. Luokittelu voi muuttua liiketoimintamallin muuttuessa. Tase-eräkohtainen luokittelu löytyy rahoitusvaroja ja -velkoja koskevasta liitetiedosta.

1. Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat

Kun liiketoimintamallin tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja rahavirrat perustuvat yksinomaan pääoman ja korkojen maksuun, luokitellaan varat jaksotettuun hankintamenuon. Konsernin rahoitusvaroista myyntisaamiset, muut saamiset ja rahavarat on luokiteltu jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelat on johdannaisia lukuun ottamatta luokiteltu jaksotettuun hankintamenuon.

2. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kun perusteena ei ole sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen eikä sekä rahavirtojen kerääminen että myyminen tai jotka on alkuperäisen luokittelun yhteydessä luokiteltu kyseiseen luokkaan. Konsernin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat koostuvat johdannaisista, osakkeista ja osuuksista sekä rahamarkkinasijoituksista. Rahoitusveloista johdannaiset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä erääntyvä rahoituserä sisältyy taseessa pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin. Mikäli rahoitusvara erääntyy tai se on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä, se sisältyy taseen lyhytaikaisiin varoihin. Käytössä olevat pankkitilien luottolimiitit sekä emittoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin samoin kuin pitkäaikaisten korollisten velkojen seuraavan 12 kuukauden aikana lyhennettävä osuus.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäiväkäytännön mukaisesti kirjanpitoon lukuun ottamatta johdannaisia, jotka kirjataan hankintapäivänä. Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat kirjataan alun perin myös käypään arvoon, mutta arvossa huomioidaan transaktiomenot. Alkuperäisen arvostamisen jälkeen näiden rahoitusvarojen arvo määritetään jaksotettuun hankintamenuon käyttämällä efektiivisen koron menetelmää ja vähentämällä mahdollinen arvonalentuminen. Arvonalentumisesta johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutoksesta aiheutuneet realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Käypä arvo perustuu raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattuja johdannaisvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteiset oikeudet rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Velat kirjataan pois taseesta kun velka on lakannut olemasta.

Arvon alentuminen

Konsernissa arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän osalta on odotettavissa luottotappioita.

Arvon alentumisia arvioidaan kahdella eri tavalla, joko perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään seuraavien 12 kuukauden ajalta tai perustuen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään rahoitusvaran koko elinkaaren aikana. Lähtökohtaisesti aikajaksona käytetään seuraavia 12 kuukautta, ellei ole erityisiä perusteita rahoitusvaran merkittävästi lisääntyneeseen luottoriskiin.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että luottoriski on merkittävästi lisääntynyt:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet
- sopimusehtojen rikkominen, kuten maksujen laiminlyönti tai maksusuoritusten merkittävä viivästyminen
- velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys

Myyntisaamisten osalta yhtiö noudattaa yksinkertaistettua mallia, jonka pohjana on erääntyneiden saamisten määrä ja ikäjakauma. Myyntisaamisiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, jolloin odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan koko rahoitusvaran elinkaaren ajalta. Varusmatriisin pohjatietona käytetään historiallista informaatiota luottotappioista, ja sitä oikaistaan tarvittaessa arviolla tulevaisuuden näkymistä.

Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan tulosvaikutteisesti, jolloin vastaerä pienentää rahoitusvaroihin kuuluvaa erää. Kirjaaminen tapahtuu seuraavan raportointihetken yhteydessä.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitilien varat, pankkitalletukset sekä likvidit korkosijoitukset. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelmassa taseen rahavaroihin rinnastetaan rahamarkkinasijoitukset, jotka ovat myytävissä olevia korkosijoituksia ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 3 ja enintään 12 kuukautta, sekä likvidi korkorahasto. Rahamarkkinasijoitukset ovat osa konsernin aktiivista kassanhallintaa.

Johdannaisinstrumentit

Johdannaisinstrumentit luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi ja kirjataan alun perin johdannais sopimuksen solmimispäivänä käypään arvoon, ja sen jälkeen arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättämispäivän markkinakurssiin. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien johdannaisien käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä raportointikaudella, jonka aikana ne syntyvät, joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko suojattu operatiivisia vai rahoituseriä.

Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

1 000 EUR	2020			2019	
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattu	Tase-erien kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Muut sijoitukset		204	204	204	214
Muut pitkäaikaiset saamiset	459		459	459	754
Pitkäaikaiset varat yhteensä	459	204	663	663	968
Myyntisaamiset	157 352		157 352	157 352	196 537
Muut saamiset	1 813		1 813	1 813	2 601
Rahamarkkinasijoitukset					35 025
Rahavarat	294 373		294 373	294 373	114 008
Johdannaiset		293	293	293	118
Lyhytaikaiset varat yhteensä	453 538	293	453 831	453 831	348 289
Rahoitusvarat yhteensä	453 997	496	454 494	454 494	349 257
Pitkäaikaiset korolliset velat	105 464		105 464	105 464	6 704
Muut pitkäaikaiset velat	56		56	56	52
Pitkäaikaiset velat yhteensä	105 520		105 520	105 520	6 755
Ostovelat	86 732		86 732	86 732	78 996
Muut lyhytaikaiset velat	15 045		15 045	15 045	19 130
Lyhytaikaiset korolliset velat	3 067		3 067	3 067	3 274
Johdannaiset		220	220	220	706
Lyhytaikaiset velat yhteensä	104 844	220	105 064	105 064	102 106
Rahoitusvelat yhteensä	210 364	220	210 584	210 584	108 861

Taseessa johdannaissopimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

Rahoituksen rahavirtaan kuuluvien rahoitusvelkojen erittely

1 000 EUR	Rahavirrat	Muut muutokset, joihin ei liity maksua	2020	2019
Pitkäaikaiset korolliset velat	100 000	-1 240	105 464	6 704
Lyhytaikaiset korolliset velat	-3 899	3 692	3 067	3 274

Muut muutokset, joihin ei liity maksua, johtuvat uusista vuokrasopimuksista sekä vuokrasopimusten luokittelusta pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin sopimuskauden aikana.

Käyvän arvon määrittely ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti

1 000 EUR	2020			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		293		293
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			204	204
Varat yhteensä		293	204	497
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-220		-220
Velat yhteensä		-220		-220

1 000 EUR	2019			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		118		118
Rahamarkkinasijoitukset	35 025			35 025
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			214	214
Varat yhteensä	35 025	118	214	35 357
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-706		-706
Velat yhteensä		-706		-706

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 johdannaisten käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 rahoitusinstrumenttien käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jolloin siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

6.2 Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

6.2.1 Markkinariski

Konserni altistuu markkinariskille valuuttakurssin, markkinakoron ja sähkön hinnan osalta.

6.2.1.1 Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan normaalisti välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoitujen kassavirrat välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät liiketoiminnallisten erien valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Puolan zloty, Norjan kruunu, Venäjän rupla, Japanin jeni ja Ison-Britannian punta. Minkään yksittäisen valuutan osuus kokonaispositiosta ei ole merkittävä. Alla on eritellyt näiden valuuttojen positiosta.

1 000 EUR, 31.12.	USD	SEK	PLN	Muut	Yhteensä	
				merkittävät	2020	2019
Taseen nettopositio	1 890	6 617	6 706	18 296	33 509	48 754
Ennustettu nettopositio (12 kk)	49 130	37 441	25 076	24 076	135 723	127 176
Nettopositio yhteensä	51 020	44 058	31 782	42 372	169 232	175 930
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-9 616	-9 856	-6 810	-4 451	-30 733	-40 530
Avoim nettopositio yhteensä	41 404	34 202	24 972	37 921	138 499	135 400

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuuttavaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2020 oli 62,2 (2019: 59,8) miljoonaa euroa. Merkittävin translaatoriski muodostuu Ison-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyyshanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) tilinpäätöshetkellä on kuvattu alla merkittävien valuuttojen osalta. Herkkyyshanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutosten olevan +/- 10 % (vieras valuutta heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyyshanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positiioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyyshanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota. Jos konserni ei sovelle suojauslaskentaa, niin kaikki valuuttakurssien muutoksista aiheutuvat voitot ja tappiot kirjautuvat tulosvaikutteisesti suoraan tuloslaskelmaan.

1 000 EUR	Vaikutus tulokseen	
	2020	2019
+/- 10 % muutos valuuttakurssissa	-252/308	-748/914

6.2.1.2 Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle. Tätä hintariskiä ei suojata.

6.2.1.3 Korkoriski

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2020 yhteensä 108,5 (2019: 10,0) miljoonaa euroa, joka koostuu pitkäaikaisesta lainasta ja vuokrasopimusveloista.

6.2.2 Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusveloitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2020 oli 454,3 (2019: 348,6) miljoonaa euroa, joka koostui rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisten arvoilla (liite 6.1). Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin sekä rahavaroihin ja rahamarkkinasijoituksiin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee konserniyhtiöiden vastapuolina toimivien rahoituslaitosten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Rahamarkkinasijoitusten pituus on maksimissaan 12 kuukautta.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luokittelun ja limiittien määrittelyn perusteet sekä tavat, joilla luottoriskiä hallitaan. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä ja taloudellista tilannetta seurataan ja tehokasta perintää toteutetaan säännöllisesti. Luottoriskiä voidaan pienentää vaatimalla maksuehdoksi ennakkomaksua tai maksun vakuudeksi remburssia tai pankkitakausta sekä käyttämällä luottovakuutuksia. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. 25 suurinta asiakasta muodosti 73,9 % myyntisaamisista 31.12.2020 (2019: 78,1 %). Myyntisaamisiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä (liite 3.6). Tilikauden tulosvaikutteisesti kirjatut luottotappiot olivat nettona 0,0 (2019: 0,0) miljoonaa euroa.

6.2.3 Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirta sekä rahavarat ja muut rahamarkkinasijoitukset. Yhtiöllä on 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimiitit, jotka erääntyvät vuonna 2024. Tämän lisäksi konsernilla on 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä ei ollut laskettu liikkeelle yritystodistuksia.

Konsernin korollinen velka 31.12.2020 oli 108,5 (2019: 10,0) miljoonaa euroa, joka koostui EIB:ltä nostetusta kiinteäkorkoisesta 100 miljoonan euron lainasta sekä vuokrasopimusveloista. Vuokrasopimusvelat pois lukien korollisten velkojen keskimaturiteetti on 5,2 vuotta (2019: 0 vuotta). Konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset 31.12.2020 olivat 294,4 (2019: 149,0) miljoonaa euroa. Ylimääräisiä kassavaroja sijoitettaessa turvataan konsernin likviditeetti käyttämällä pääsääntöisesti lyhytaikaisia, hyvän luottokelpoisuuden omaavia euromääräisiä korkoinstrumentteja. Jokaiselle sijoituskohteelle on määritelty kohdekohtainen limiitti.

Rahoitusvelkojen, koronmaksujen ja johdannaissopimusten ennustetut diskonttaamattomat rahavirrat

1 000 EUR, 31.12.2020	2021	2022	2023	2024	2025–	Yhteensä
Lainojen lyhennykset		11 765	11 765	11 765	64 706	100 000
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	3 067	2 287	1 417	989	771	8 531
Koronmaksut	303	219	199	180	379	1 280
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	3 370	14 271	13 381	12 934	65 856	109 811
Ostovelat	86 732					86 732
Muut korottomat velat	15 101				41	15 142
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	101 833				41	101 874
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	293					293
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-220					-220
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	72					72
Rahavirta yhteensä, kaikki	105 276	14 271	13 381	12 934	65 897	211 758

1 000 EUR, 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Vuokrasopimusvelkojen lyhennykset	3 274	2 422	1 629	1 318	1 334	9 978
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	3 274	2 422	1 629	1 318	1 334	9 978
Ostovelat	78 996					78 996
Muut korottomat velat	19 182				41	19 223
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	98 178				41	98 219
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	118					118
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-706					-706
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	-588					-588
Rahavirta yhteensä, kaikki	100 864	2 422	1 629	1 318	1 375	107 608

Vaihtuvakorkoisten lainojen koronmaksuja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

6.2.4 Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopolitiikka.

Yhtiön luottolimiittisopimusten ehtoissa on määritelty kovenanteja, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka ennenaikaisesti. Kovenanttien laskennassa käytetyt tunnusluvut on laskettu lainasopimuksessa olevien laskentakaavojen mukaisesti. Seuraavissa taulukoissa on esitetty lainoissa määriteltyjen taloudellisten kovenanttien tasot ja niiden vastaavat arvot 31.12.2020.

TALOUDELLISET KOVENANTIT	Vaatus
Konsernin omavaraisuusaste	>30 %
Konsernin korolliset nettovelat / EBITDA	<3,0

Konsernin omavaraisuusaste

	2020	2019
Oma pääoma, 1 000 EUR	731 311	779 417
Taseen loppusumma, vähennettynä saaduilla ennakoilla, 1 000 EUR	1 097 193	1 015 953
Omavaraisuusaste, %	66,7 %	76,7 %

Konsernin korolliset nettovelat / konsernin EBITDA

1 000 EUR	2020	2019
Korolliset nettovelat	-185 842	-139 056
EBITDA	336 523	308 859
Korolliset nettovelat / EBITDA	-0,55	-0,45

6.3 Oma pääoma

Laatimisperiaatteet

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä. Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa yhtiön osakkeita, maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot vähennetään omasta pääomasta.

Käyttörahassto ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältyvät osakeyhtiölain mukaisiin jakokelpoisiin varoihin.

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Osakepääoma milj. EUR
1.1.2019 osakkeita yhteensä	37 120 346	104 137 482	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2019 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-784 883	784 883		
31.12.2019 osakkeita yhteensä	36 335 463	104 922 365	141 257 828	92,2
Mitätöity tilikauden aikana	-63 650	-59 900		
1.1.–31.12.2020 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 149 020	1 149 020		
31.12.2020 osakkeita yhteensä	35 122 793	106 011 485	141 134 278	92,2
31.12.2020 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		671 082	671 082	
31.12.2020 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	35 122 793	105 340 403	140 463 196	
31.12.2020 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	702 455 860	105 340 403	807 796 263	

Orionilla oli 31.12.2020 yhteensä 141 134 278 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 35 122 793 (36 335 463) kappaletta ja B-osakkeita 106 011 485 (104 922 365) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2020 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 671 082 (765 399) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2020 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 807 796 263 (830 866 226) ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärän puitteissa. Vuoden 2020 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 1 149 020 kappaletta.

Orion mitätöi 25.6.2020 yhtiön yhteistilillä olevat 63 650 Orion Oyj:n A-osaketta ja 59 900 Orion Oyj:n B-osaketta, jotka olivat Orion Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 6.5.2020 tekemän yhteistilillä olevien Orion Oyj:n osakkeiden menettämistä koskevan päätöksen mukaan siirtyneet yhtiölle.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin varsinainen yhtiökokous 26.3.2019 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hankintavaltuus päättyi tilikaudella.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 850 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Osakeantivaltuus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta on käytetty liitetiedossa 4.1 kohdassa "Osakeperusteiset maksut" mainitulla tavalla.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,50 euroa osakkeelta.

Muut rahastot

1 000 EUR	2020	2019
Käyttörahas	489	489
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	886	886
Vararahastot	2 020	1 597
Yhteensä	3 395	2 972

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2020 osinkoa jaettiin 1,50 (2019: 1,50) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,3 (2019: 0,3) miljoonaa euroa.

6.4 Korolliset velat

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2020	Käypä arvo 2020	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019
Lainat rahoituslaitoksilta	100 000	97 512		
Vuokrasopimusvelat	5 464	5 464	6 704	6 704
Pitkäaikaiset yhteensä	105 464	102 976	6 704	6 704

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2020	Käypä arvo 2020	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019
Vuokrasopimusvelat	3 067	3 067	3 274	3 274
Lyhytaikaiset yhteensä	3 067	3 067	3 274	3 274

Vuokrasopimusvelkojen käypänä arvona voidaan pitää niiden kirjanpitoarvoa sopimusten lyhytaikaisuuden vuoksi.

Velkojen käypä arvo on määritetty diskonttaamalla tulevat ennakoitavat kassavirrat nykyhetkeen käyttäen korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Tilinpäätöspäivän markkinakorkona käytettiin 0 %, jonka päälle on diskonttauksessa lisätty yritysکوhtainen marginaali.

6.5 Rahavarat

1 000 EUR	Kirjanpitoarvo 2020	Käypä arvo 2020	Kirjanpitoarvo 2019	Käypä arvo 2019
Käteinen raha ja pankkitilit	294 373	294 373	113 009	113 009
Rahamarkkinasijoitukset			1 000	1 000
Yhteensä	294 373	294 373	114 008	114 008

Rahavaroihin sisältyvät rahamarkkinasijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia ja pankkitalletuksia, joiden maturiteetti on hankintahetkellä enintään 3 kuukautta.

6.6 Muut sijoitukset

Muut sijoitukset, 31.12.2020 tasearvoltaan 0,2 (2019: 0,2) miljoonaa euroa, sisältävät listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Ne esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

6.7 Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

1 000 EUR	2020	2019
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	20 568	56 163
Valuuttaoptiot	30 590	44 578

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

1 000 EUR	2019			2019
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	187	-123	64	-512
Valuuttaoptiot	105	-97	8	-77

Kaikki johdannaiset ovat OTC-johdannaisia ja niiden käypänä arvona on käytetty tilinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Pankkien kanssa solmitut johdannaisehdot mahdollistavat netoutuksen mm. maksuhäiriö- tai konkurssitilanteessa. Tilinpäätöshetkellä netoutuksen jälkeinen vastapuoliriskin määrä Orionille oli 0,5 (2019: 0,0) miljoonaa euroa ja vastapuolille 0,0 (2019: 0,6) miljoonaa euroa.

6.8 Ehdolliset velat ja vastuut

Laatimisperiaatteet

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 EUR	2020	2019
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Takaukset	7 057	6 524
Muut	251	251

Sitoumukset

Orionilla on aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevia sitoumuksia, jotka kohdistuvat lähinnä olemassa oleviin tehtaisiin ja toimitiloihin Suomessa.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävinä oikeudellisina asioina.

7.1 Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryritykset, osakkuusyrietykset, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvalta-yhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernin olennaiset lähipiiritapahtumat liittyvät Orionin Eläkesäätiölle maksettuihin eläkemaksuihin sekä Lääkärikeskus Aava Oy:ltä hankittuihin palveluihin. Lääkärikeskus Aava Oy:ltä ostettiin palveluita tilikauden 2020 aikana 210 tuhannella eurolla. Konsernin velka Lääkärikeskus Aava Oy:lle tilikauden 2020 lopussa oli 2 tuhatta euroa.

Johdon työsuhde-etuudet

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	6 987	4 880
Osakepalkkiot	1 195	486
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	490	451

Palkat ja palkkiot

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Toimitusjohtaja Timo Lappalainen	1 634	1 138
Mikael Silvennoinen, puheenjohtaja	112	59
Timo Maasilta, varapuheenjohtaja	81	74
Kari Jussi Aho	52	
Pia Kalsta	58	51
Ari Lehtoranta	59	52
Hilpi Rautelin	59	54
Eija Ronkainen	58	54
Heikki Westerlund	18	110
Hallituksen jäsenet yhteensä	498	454

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Emoyhtiön toimitusjohtajan lakisääteisestä eläkkeestä on tilikauden 2020 aikana kirjattu kuluja 93 (2019: 133) tuhatta euroa ja lisäeläkkeestä 561 (2019: 503) tuhatta euroa.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj:llä on 0,4 miljoonan euron korollinen lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

7.2 Tilintarkastajan palkkiot

1 000 EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tilintarkastus	256	230
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	21	19
Veroneuvonta	4	
Muut palvelut		19
Yhteensä	281	267

7.3 Konserniyritykset

Konserniyritykset 31.12.2020

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj, Espoo				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
FinOrion Pharma India Pvt. Ltd., Intia	100,00	100,00	95,00	95,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma d.o.o., Slovenia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma East LLP, Kazakstan	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Hellas, Pharmakeftiki Mepe, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (MY) SDN. BMD., Malesia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Poland Sp. z o.o., Puola	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (SG) Pte. Ltd., Singapore	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Romania S.R.L., Romania	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Slovakia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Tsekki	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Thai Co, Ltd., Thaimaa	100,00	100,00	99,50	99,50
Orion Pharma Inc., USA ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
OrionFin Unipessoal, Lda., Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
TOV Orion Pharma Ukraine, Ukraina	100,00	100,00	95,00	95,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa.

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

7.4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole olennaisia tapahtumia.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

EUR	Liitetieto	1-12/2020	1-12/2019
Liikevaihto	1	944 878 895,04	931 088 726,60
Liiketoiminnan muut tuotot	2	14 097 238,82	7 085 374,39
Liiketoiminnan kulut	3,4	-660 963 564,37	-660 523 441,44
Poistot ja arvonalentumiset	4	-43 739 190,00	-43 744 258,70
Liikevoitto		254 273 379,49	233 906 400,85
Rahoitustuotot ja -kulut	5	3 912 908,14	17 835 938,95
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		258 186 287,63	251 742 339,80
Tilinpäätössiirrot	6	11 797 075,76	8 877 358,41
Tuloverot	7	-53 593 920,90	-49 242 374,36
Tilikauden voitto		216 389 442,49	211 377 323,85

Orion Oyj

Tase

VASTAAVAA

EUR	Liitetieto	31.12.2020	31.12.2019
Aineettomat oikeudet		26 599 684,31	34 497 835,79
Muut pitkävaikutteiset menot		2 556 529,91	2 614 813,03
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8	29 156 214,22	37 112 648,82
Maa-alueet		4 191 579,23	4 191 579,23
Rakennukset ja rakennelmat		148 670 994,66	148 631 543,64
Koneet ja kalusto		75 721 354,06	76 465 174,20
Muut aineelliset hyödykkeet		1 356 534,76	1 292 225,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		16 951 228,38	13 609 322,52
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9	246 891 691,09	244 189 844,61
Osuudet saman konsernin yrityksissä		67 248 219,21	63 993 194,89
Muut sijoitukset		203 581,64	278 695,35
Sijoitukset yhteensä	10	67 451 800,85	64 271 890,24
Pysyvät vastaavat yhteensä		343 499 706,16	345 574 383,67
Vaihto-omaisuus	11	185 810 631,22	165 209 025,77
Pitkäaikaiset saamiset	12	361 978,48	512 251,27
Myyntisaamiset	13	132 691 112,77	180 344 803,89
Muut lyhytaikaiset saamiset	13	54 419 577,21	43 349 532,81
Rahoitusarvopaperit	14		36 024 941,90
Rahat ja pankkisaamiset		232 622 885,38	81 474 022,84
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		605 906 185,06	506 914 578,48
Vastaavaa yhteensä		949 405 891,22	852 488 962,15

VASTATTAVAA

EUR	Liitetieto	31.12.2020	31.12.2019
Osakepääoma		92 238 541,46	92 238 541,46
Käyttörahassto		488 812,82	488 812,82
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		886 138,16	886 138,16
Kertyneet voittovarot		259 310 656,79	255 611 428,33
Tilikauden voitto		216 389 442,49	211 377 323,85
Oma pääoma yhteensä	15	569 313 591,72	560 602 244,62
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16	95 996 566,92	99 793 642,68
Pakolliset varaukset	17	558 883,99	574 272,99
Lainat rahoituslaitoksilta		100 000 000,00	
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	18	100 000 000,00	
Ostovelat		81 415 481,10	77 165 987,97
Muut lyhytaikaiset velat		102 121 367,49	114 352 813,89
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	19	183 536 848,59	191 518 801,86
Vastattavaa yhteensä		949 405 891,22	852 488 962,15

Orion Oyj

Rahoituslaskelma

EUR	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liikevoitto	254 273 379,49	233 906 400,85
Poistot ja arvonalentumiset	43 739 190,00	43 744 258,70
Muut oikaisut	3 184 517,96	4 964 879,96
Oikaisu liikevoittoon yhteensä	46 923 707,96	48 709 138,66
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	83 533 819,84	-5 643 511,46
Vaihto-omaisuuden muutos	-20 601 605,45	3 666 821,94
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	5 499 599,98	2 793 006,50
Käyttöpääoman muutos yhteensä	68 431 814,37	816 316,98
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-5 303 577,63	-6 883 430,98
Saadut osingot	5 358 808,48	19 751 203,67
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	3 673 573,50	2 937 400,31
Maksetut verot	-57 384 700,90	-45 287 374,36
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	315 973 005,27	253 949 655,13
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-6 006 298,70	-7 194 814,27
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-28 105 270,85	-23 105 366,64
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	3 500,00	
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	902 039,05	590 419,00
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-3 255 024,32	
Tytäryhtiöosakkeiden myynti		741 918,08
Muiden sijoitusten myynti	24 386,29	
Lainasaamisten takaisinmaksut	173 113,71	1 327 474,32
Investointien rahavirta yhteensä	-36 263 554,82	-27 640 369,51
Omien osakkeiden hankinta		-7 383 543,80
Pitkäaikaisten lainojen nostot	100 000 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen nostot		33 011 184,39
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-26 470 905,36	-161 249 660,22
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-211 089 299,36	-211 329 765,26
Saadut konserniavustukset	8 000 000,00	14 000 000,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-129 560 204,72	-332 951 784,89
Rahavarojen muutos	150 149 245,73	-106 642 499,27
Rahavarat tilikauden alussa	82 473 639,65	189 116 138,92
Rahavarojen muutos	150 149 245,73	-106 642 499,27
Rahavarat tilikauden lopussa	232 622 885,38	82 473 639,65

- 1) Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lyhytaikaisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.
- 2) Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.
- 3) Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN 2020 LIITETIEDOT

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7. – 31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 3.7.2006.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoisiin sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

– aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
– liikearvo	5–20 vuotta
– rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
– koneet, laitteet ja kalusto	5–10 vuotta
– kuljetusvälineet	6 vuotta
– muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssveja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahoitusvarat ja -velat sekä johdannaissopimukset

Muut sijoitukset, johdannaiset ja osa rahoitusarvopapereista arvostetaan kirjanpitolain 5 luvun 2a §:n sallimaa vaihtoehtoista menettelyä noudattaen käypään arvoon. Rahoitusvälineistä muut lainat ja saamiset sekä muut rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Muut sijoitukset sisältävät osakkeita ja osuuksia, rahoitusarvopaperit sisältävät korkosijoituksia, jotka sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Käypänä arvona käytetään tilinpäätöspäivän toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa. Noteeraamattomat osakesijoitukset on arvostettu hankintamenuon, koska niiden arvostaminen käypään arvoon arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista.

Lainat ja saamiset koostuvat rahavaroista, myönnettyistä lainoista sekä myynti- ja muista saamisista. Muut rahoitusvelat sisältävät korollisia velkoja sekä ostojen ja muita velkoja.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehty valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja valuuttamääräisiä lainoja ja saamisia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumisista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimukseen perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehitteillä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojaltit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojaltit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämä avainhenkilöstölle suunnattu osakepalkkiojärjestelmä sisältää osakkeina selvitettävän osuuden ja rahana selvitettävän osuuden. Osakkeina selvitettävä osuus ei aiheuta kirjanpitoon vaikuttavia kirjauksia. Rahana selvitettävään osuuteen liittyvät oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakepalkkioihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakeperusteisista maksuista on annettu lisätietoa liitetiedossa 4. Liiketoiminnan kulut ja poistot.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiöissä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamisia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävässä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jakso- tuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Orion Oyj

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Lääkeliiketoiminta	944 878 895,04	931 088 726,60
Yhteensä	944 878 895,04	931 088 726,60

Liikevaihto markkina-alueittain

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Suomi	313 508 017,65	307 454 729,56
Skandinavia	162 603 050,36	158 758 654,69
Muu Eurooppa	296 389 548,12	275 457 178,70
Pohjois-Amerikka	67 916 396,02	88 212 626,47
Muut maat	104 461 882,89	101 205 537,18
Yhteensä	944 878 895,04	931 088 726,60

2. Liiketoiminnan muut tuotot

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	10 130 913,98	3 587 908,58
Vuokratuotot	2 258 870,27	2 262 441,36
Rojaltipalautuksia	387 795,05	
Käyttöomaisuuden myyntivoittoja	217 017,75	145 771,59
Osakkeiden myyntivoittoja	24 386,29	1 017,24
Muut liiketoiminnan tuotot	1 078 255,48	1 088 235,62
Yhteensä	14 097 238,82	7 085 374,39

3. Pakollisten varausten muutos

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Pakollisten varausten muutos	15 389,00	15 086,00
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	15 389,00	15 086,00

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Valmiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-13 008 884,59	11 729 482,70
Valmistus omaan käyttöön	-1 588 238,48	-3 254 676,38
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	263 138 899,99	238 246 182,80
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-7 592 720,86	-8 102 286,76
Ulko puoliset palvelut	26 685 474,20	28 634 332,27
Yhteensä	282 231 653,33	258 778 228,31
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	130 355 146,20	120 256 745,77
Eläkekulut	18 979 676,64	17 746 622,31
Osakekannustinjärjestelmä	3 815 037,45	8 937 966,45
Muut henkilösivukulut	5 227 245,35	4 596 545,79
Yhteensä	158 377 105,64	151 537 880,32
Liiketoiminnan muut kulut	234 951 928,47	241 732 526,49
Liiketoiminnan kulut yhteensä	660 963 564,37	660 523 441,44

Osakekannustinjärjestelmän kulujen kirjausmenettelyä muutettiin tilikaudella 2020. Kirjanpitolautakunnan lausunnon 1998/15.1.2020 mukaisesti osakepalkkioiden osakkeina selvittävistä osuudesta ei tule aiheutua kirjanpitoon vaikuttavia kirjauksia. Tilikauden 2020 osakekannustinjärjestelmästä aiheutuneet kulut sisältävät siten ainostaan rahana selvittävistä osuudesta aiheutuvan kulun. Vertailukauden 2019 kulu ei ole oikaistu ja se sisältää sekä osakkeina että rahana selvittävistä osuudesta aiheutuneen kulun.

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Orion Oyj

Tilintarkastajan palkkiot

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tilintarkastuspalkkiot	65 000,00	67 605,00
Tilintarkastuslain 1§:n 1 mom. 2 kohdassa mainitut toimeksiannot	9 090,00	13 300,00
Muut palvelut		18 563,00
Yhteensä	74 090,00	99 468,00

Poistot ja arvonalentumiset

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Arvonalentumiset	1 157 741,31	2 200,00
Muut poistot	42 581 448,69	43 742 058,70
Yhteensä	43 739 190,00	43 744 258,70

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty liitetiedoissa 8–9.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin

	1-12/2020	1-12/2019
Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin	2 310	2 261

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa kaksi konsernin avainhenkilöiden osakeperusteista kannustinjärjestelmää.

Vuonna 2016 alkaneessa järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2016, 2017 ja 2018. Hallitus on päättänyt ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2016 ja kalenterivuodet 2016–2018. Vuonna 2017 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2017 ja kalenterivuodet 2017–2019. Vuonna 2018 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2018 ja kalenterivuodet 2018–2020. Järjestelmän palkkio ansaintajaksoilta 2016, 2017 ja 2018 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja ansaintajaksoilta 2016–2018, 2017–2019 ja 2018–2020 Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu enintään 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2020 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 216 659 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa. Järjestelmästä yhden kalenterivuoden aikana maksettavien palkkioiden arvo yhteensä on enintään 1,75 kertaa avainhenkilön bruttovuosipalkka palkkioiden maksuhetkellä.

Vuonna 2019 alkaneessa järjestelmässä on viisi ansaintajaksoa, jotka ovat kalenterivuodet 2019, 2019–2020, 2019–2021, 2020–2022 ja 2021–2023. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kolme ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2019, kalenterivuodet 2019–2020 ja 2019–2021. Vuonna 2020 alkoi yksi ansaintajakso kalenterivuodet 2020–2022. Järjestelmän mahdollinen palkkio vuonna 2019 ja 2020 alkaneilta ansaintajaksoilta perustuu Orion-konsernin liikevoittoon ja liikevaihtoon sidottujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 50 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 700 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Mainittuun määrään sisältyy erillinen ns. sitouttavan osakepalkkion osuus, jota hallitus voi käyttää erillisen päätöksensä mukaisesti vuosina 2019–2023. Sitouttavan osakepalkkio-osuuden määrä on enintään 100 000 osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2020 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 58 661 Orion Oyj:n B-osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmän yhden ja kahden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden pituisiin ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Orion Oyj

Järjestelmien palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita järjestelmistä on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2016	1.3.2017
2017	1.3.2018
2016–2018	1.3.2019
2018	1.3.2019
2017–2019	2.3.2020
2018–2020	2021
2019	2.3.2020
2019–2020	2021
2019–2021	2022
2020–2022	2023
2021–2023	2024

5. Rahoitustuotot ja -kulut

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	5 350 363,48	19 750 779,87
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	8 445,00	423,80
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä		
Korkotuotot muilta yrityksiltä	8 944,56	12 837,26
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	4 155,55	4 178,07
Korkotuotot muilta yrityksiltä	45 875,00	139 035,64
Arvonmuutokset	64 660,39	189 453,39
Muut rahoitustuotot	3 530 520,18	2 607 067,89
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-73 882,60	-100 040,29
Korkokulut muille	-640 692,06	-2 051 160,82
Muut rahoituskulut	-4 385 481,36	-2 716 635,86
Yhteensä	3 912 908,14	17 835 938,95

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	5 358 808,48	19 751 203,67
Korkotuottoja	58 975,11	156 050,97
Korkokuluja	-714 574,66	-2 151 201,11

6. Tilinpäätössiirrot

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Poistoeron muutos	3 797 075,76	4 877 358,41
Konserniavustus	8 000 000,00	4 000 000,00
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	11 797 075,76	8 877 358,41

7. Tuloverot

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	53 996 956,62	48 543 069,98
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-403 035,72	699 304,38
Yhteensä	53 593 920,90	49 242 374,36

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Pakollisista varauksista	111 776,80	114 854,00
Yhteensä	111 776,80	114 854,00

Laskennallinen verovelka

EUR	1-12/2020	1-12/2019
Tilinpäätössiirroista	19 199 313,38	19 958 728,54
Arvonkorotuksista	3 304 866,03	3 304 866,03
Yhteensä	22 504 179,41	23 263 594,57

Orion Oyj

9. Aineelliset hyödykkeet

EUR	2020					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2020¹	4 191 579,23	298 308 123,65	276 116 139,10	3 130 821,91	13 609 322,52	595 355 986,41
Lisäykset		5 183 434,01	10 732 477,21	49 765,95	11 916 514,97	27 849 633,55
Vähennykset		-175 849,46	-6 112 976,93	-58 442,29	-32 558,59	-6 347 268,68
Siirrot tase-erien välillä		4 027 785,36	4 411 878,25	171 963,04	-8 542 050,52	69 576,13
Hankintameno 31.12.2020	4 191 579,23	307 343 493,56	285 147 517,63	3 294 108,61	16 951 228,38	616 927 927,41
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2020¹		-149 676 580,01	-199 650 964,90	-1 838 596,89		-351 166 141,80
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		161 988,41	5 364 458,46	58 442,29		5 584 889,16
Tilikauden poistot		-9 157 907,30	-15 139 657,13	-157 419,25		-24 454 983,68
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2020		-158 672 498,90	-209 426 163,57	-1 937 573,85		-370 036 236,32
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	4 191 579,23	148 631 543,64	76 465 174,20	1 292 225,02	13 609 322,52	244 189 844,61
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	4 191 579,23	148 670 994,66	75 721 354,06	1 356 534,76	16 951 228,38	246 891 691,09
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2020		44 616 794,77	46 042 589,02	84 109,18		90 743 492,97
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		40 528,02	2 136 634,79	3 568,26		2 180 731,07
Kertynyt erotus 31.12.2020		44 657 322,79	48 179 223,81	87 677,44		92 924 224,04

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2020 on 50 791 968,21 (2019: 54 171 034,25) EUR. Maa-alueiden hankintameno sisältyy arvonorotuksia 67 275,17 (2019: 67 275,17) EUR ja rakennusten hankintameno 16 457 154,97 (2019: 16 457 154,97) EUR.

EUR	2019					Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2019¹	4 191 579,23	287 118 568,35	267 461 694,00	3 036 900,58	15 284 213,80	577 092 955,96
Lisäykset		6 536 568,72	9 255 838,82	91 864,15	8 463 250,48	24 347 522,17
Vähennykset			-6 035 071,82		-54 770,41	-6 089 842,23
Siirrot tase-erien välillä		4 652 986,58	5 433 678,10	2 057,18	-10 083 371,35	5 350,51
Hankintameno 31.12.2019	4 191 579,23	298 308 123,65	276 116 139,10	3 130 821,91	13 609 322,52	595 355 986,41
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019¹		-140 730 258,84	-190 155 500,94	-1 705 882,38		-332 591 642,16
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			5 523 199,53			5 523 199,53
Tilikauden poistot		-8 946 321,17	-15 018 663,49	-132 714,51		-24 097 699,17
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019		-149 676 580,01	-199 650 964,90	-1 838 596,89		-351 166 141,80
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	4 191 579,23	146 388 309,51	77 306 193,06	1 331 018,20	15 284 213,80	244 501 313,80
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	4 191 579,23	148 631 543,64	76 465 174,20	1 292 225,02	13 609 322,52	244 189 844,61
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.2019		44 378 035,88	46 905 759,15	76 615,74		91 360 410,77
Poistoeron muutos, lisäys (+) / vähennys (-)		238 758,89	-863 170,13	7 493,44		-616 917,80
Kertynyt erotus 31.12.2019		44 616 794,77	46 042 589,02	84 109,18		90 743 492,97

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Orion Oyj

10. Sijoitukset

2020

EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Laina-saamiset ¹	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020¹	104 033 040,38		213 695,35	65 000,00	104 311 735,73
Lisäykset	3 255 024,32				3 255 024,32
Vähennykset			-10 113,71	-65 000,00	-75 113,71
Hankintameno 31.12.2020	107 288 064,70		203 581,64		107 491 646,34
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2020	-40 039 845,49				-40 039 845,49
Muutos tilikauden aikana					
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2020	-40 039 845,49				-40 039 845,49
Kirjanpitoarvo 1.1.2020	63 993 194,89		213 695,35	65 000,00	64 271 890,24
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	67 248 219,21		203 581,64		67 451 800,85

2019

EUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Laina-saamiset ¹	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	107 744 580,16	3 905 814,32	263 695,35	195 000,00	112 109 089,83
Vähennykset	-3 711 539,78	-3 905 814,32	-50 000,00	-130 000,00	-7 797 354,10
Hankintameno 31.12.2019	104 033 040,38		213 695,35	65 000,00	104 311 735,73
Kertyneet arvonalennukset 1.1.2019	-40 039 845,49	-2 856 340,00			-42 896 185,49
Muutos tilikauden aikana		2 856 340,00			2 856 340,00
Kertyneet arvonalennukset 31.12.2019	-40 039 845,49				-40 039 845,49
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	67 704 734,67	1 049 474,32	263 695,35	195 000,00	69 212 904,34
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	63 993 194,89		213 695,35	65 000,00	64 271 890,24

¹ Laina-saamiset ovat OYL:n mukaisia pääomalaisaamiaisia.

11. Vaihto-omaisuus

EUR	2020	2019
Aineet ja tarvikkeet	41 099 492,82	35 435 109,87
Keskeneräiset tuotteet	15 884 429,48	12 457 522,28
Valmiit tuotteet/Tavarat	123 267 527,53	112 399 094,80
Muu vaihto-omaisuus	5 559 181,39	4 917 298,82
Yhteensä	185 810 631,22	165 209 025,77

12. Pitkäaikaiset saamiset

EUR	2020	2019
Pitkäaikaiset saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	1 085,00	1 085,00
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	348 000,00	446 000,00
Muut lainasaamiset	12 893,48	65 166,27
Yhteensä	361 978,48	512 251,27

13. Lyhytaikaiset saamiset

EUR	2020	2019
Myyntisaamiset	96 874 362,08	133 834 893,93
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	35 816 750,69	46 509 909,96
Lainasaamiset	18 521 103,12	26 017 312,63
Muut saamiset	33 451,50	22 958,21
Siirtosaamiset	13 011 167,31	4 000 000,00
Yhteensä	67 382 472,62	76 550 180,80
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	98 000,00	98 000,00
Muut lainasaamiset	13 920,66	126 745,48
Muut saamiset	3 169 989,81	2 732 718,94
Siirtosaamiset	19 571 944,81	10 351 797,55
Yhteensä	187 110 689,98	223 694 336,70

Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät

EUR	2020	2019
Tuloverosaaminen	4 650 000,00	
Saamatta olevia rojalteja	3 950 668,00	2 444 734,00
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	2 935 401,96	2 193 107,67
Myyntiin hinnanerokorvaukset ja muut myyntiin jaksotukset	1 871 662,00	153 735,34
Saamatta olevia avustuksia	1 581 000,00	710 000,00
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	1 307 347,07	1 475 219,12
Etukäteen maksettuja myyntilupia	1 139 192,42	
Saamatta olevia korvauksia	723 522,00	763 967,50
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	646 604,68	877 209,44
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	292 510,78	117 623,35
Saamatta oleva ostojen epäkuranttiuskorvaus		689 481,00
Muut siirtosaamiset	474 035,90	926 720,13
Yhteensä	19 571 944,81	10 351 797,55

14. Rahoitusarvopaperit

EUR	2020	2019
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit		36 024 941,90
Rahoitusarvopaperit yhteensä		36 024 941,90

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

EUR	2020	2019
Markkina-arvo		36 025 349,90
Vastaava kirjanpitoarvo		-36 024 941,90
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa		-358,20
Erotus		49,80

15. Oma pääoma**Osakepääoma**

EUR	2020	2019
Osakepääoma 1.1.	92 238 541,46	92 238 541,46
Osakepääoma 31.12.	92 238 541,46	92 238 541,46

Käyttöraho

EUR	2020	2019
Käyttöraho 1.1.	488 812,82	488 812,82
Käyttöraho 31.12.	488 812,82	488 812,82

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

EUR	2020	2019
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	886 138,16	886 138,16
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	886 138,16	886 138,16

Kertyneet voittovar

EUR	2020	2019
Kertyneet voittovar 1.1.	466 988 752,18	471 725 020,30
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-210 880 119,00	-211 114 000,50
käytetty lahjoituksiin	-250 000,00	-250 000,00
annettu osakepalkkioina	2 708 597,00	2 455 950,68
hankittu omia osakkeita		-7 383 543,80
Osakkeiden mitätöinti	741 300,00	
Maksamattomat osingot	2 126,61	178 001,65
Tilikauden voitto	216 389 442,49	211 377 323,85
Kertyneet voittovar 31.12.	475 700 099,28	466 988 752,18

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain

	2020		2019	
	kpl	EUR	kpl	EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	35 122 793		36 335 463	
B-sarja (1 ääni/osake)	106 011 485		104 922 365	
Yhteensä	141 134 278	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2020 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 1 149 020 kappaletta. A-osakkeita on mitätöity 63 650 kappaletta ja B-osakkeita 59 900 kappaletta vuoden aikana.

16. Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR	2020	2019
Poistoero	95 996 566,92	99 793 642,68
Yhteensä	95 996 566,92	99 793 642,68

17. Pakolliset varaukset

EUR	2020	2019
Eläkevaraukset	558 883,99	574 272,99
Yhteensä	558 883,99	574 272,99

18. Pitkäaikainen vieras pääoma

EUR	2020	2019
Lainat rahoituslaitoksilta	100 000 000,00	
Yhteensä	100 000 000,00	

19. Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR	2020	2019
Saadut ennakot	781 469,44	1 864 767,14
Ostovelat	69 677 314,39	65 976 932,66
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	11 738 166,71	11 189 055,31
Siirtovelat	1 191 695,46	3 656,17
Muut velat	7 714 204,76	34 104 022,36
Yhteensä	20 644 066,93	45 296 733,84
Muut velat	13 289 647,54	11 235 853,07
Siirtovelat	79 144 350,29	67 144 515,15
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	183 536 848,59	191 518 801,86

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

EUR	2020	2019
Maksamattomat kannustinpalkkiot henkilösivumenoineen	20 315 532,80	17 766 662,74
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	20 654 664,12	18 804 732,57
Maksamattomat alennukset	10 135 187,39	8 310 430,57
Maksamattomat myynnin ja ostojen hinnankorjaukset	6 282 783,05	9 174 012,67
Maksamatta olevat myyntilupien ennakkomaksut	4 726 591,15	
Maksamattomat tutkimuskulut	3 535 376,54	4 431 682,20
Takaisin ostettujen varastojen myymättä oleva osuus	2 855 420,82	
Maksamattomat rojalit ja komissiot	1 918 644,66	1 872 730,50
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1 763 000,00	1 883 000,00
Maksamattomat myynnin hyvitykset	1 630 502,17	838 073,11
Maksamattomat asiantuntijapalkkiot	1 526 283,00	1 966 832,00
Osinkojen lähdeverovaraus	1 364 220,00	
Maksamatta oleva hyvitys rojalitutuotoihin	1 030 395,00	
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	220 148,99	706 266,64
Tuloverovelka		505 000,00
Maksamattomat korot	76 626,61	0,00
Muut siirtovelat	1 108 973,99	885 092,15
Yhteensä	79 144 350,29	67 144 515,15

Vieras pääoma sisältää

EUR	2020	2019
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	100 000 000,00	
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	7 694 204,76	34 084 022,36
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	175 842 643,83	157 434 779,50
Yhteensä	283 536 848,59	191 518 801,86

Orion Oyj

20. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot**Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot**

EUR	2020	2019
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	2 134 467,00	1 595 277,00

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta.

21. Annetut vakuudet**Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta**

EUR	2020	2019
Annetut takaukset	6 814 028,97	6 274 550,63

Annetut vakuudet yhteensä

EUR	2020	2019
Takaukset yhteensä	6 814 028,97	6 274 550,63

22. Vastuut ja vastuusitoumukset**Leasingsopimukset**

EUR	2020	2019
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kuukauden aikana	2 168 609,21	2 140 993,83
12 kuukauden jälkeen	1 904 527,84	2 657 534,96
Yhteensä	4 073 137,05	4 798 528,79

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut

EUR	2020	2019
Lääkevahinkovastuu	251 456,99	251 456,99

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2012–2020 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2029. Vastuun enimmäismäärä on 14 870 566,30 euroa.

Orion Oyj

23. Rahoitusriskit

Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty yhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

Yhtiön rahoitusriskeistä löytyy lisätietoa konsernin tilinpäätöksestä. Merkittävin ero yhtiön ja konsernin riskipositioissa on raportoidussa valuuttapositiona, sillä (emo)yhtiö suojaa keskitetysti konsernin valuuttariskin ilman että tytäryhtiöiden kanssa toteutetaan erikseen sisäisiä suojauksia.

24. Johdannaissopimukset**Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti**

EUR	2020	2019
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	20 567 631,56	32 409 115,85
Valuuttaoptiot	30 589 791,88	45 419 201,90

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

EUR	2020			2019
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	187 452,67	-123 182,52	64 270,15	-512 031,65
Valuuttaoptiot	105 058,12	-96 966,45	8 091,67	-76 611,69

Käyvän arvon määrittäminen ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti

EUR	2020			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		292 510,79		292 510,79
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			203 581,64	203 581,64
Varat yhteensä		292 510,79	203 581,64	496 092,43
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-220 148,97		-220 148,97
Velat yhteensä		-220 148,97		-220 148,97

Orion Oyj

EUR	2019			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		117 623,31		117 623,31
Rahamarkkinasijoitukset	35 025 325,09			35 025 325,09
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet			213 695,35	213 695,35
Varat yhteensä	35 025 325,09	117 623,31	213 695,35	35 356 643,75
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-706 266,65		-706 266,65
Velat yhteensä		-706 266,65		-706 266,65

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 johdannaisten käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jonka siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

25. Omistukset muissa yhtiöissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 7.3 Konserniyritykset.

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 477 075 050,26 euroa, josta tilikauden voittoa on 216 389 442,49 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

– jaetaan osinkoa 1,50 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 463 196 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi	210 694 794,00 euroa
– lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen hallituksen päätöksen mukaisesti	350 000,00 euroa
– omaan pääomaan jätettäisiin	266 030 256,26 euroa

477 075 050,26 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa 9. päivänä helmikuuta 2021

Mikael Silvennoinen
Puheenjohtaja

Timo Maasilta
Varapuheenjohtaja

Kari Jussi Aho

Pia Kalsta

Ari Lehtoranta

Hilpi Rautelin

Eija Ronkainen

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 9. päivänä helmikuuta 2021

KPMG OY AB

Kimmo Antonen
KHT